

flacăra

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

„Limba românească e la sine
acasă o împărăteasă bogată...”

Mihai Eminescu

RITMUL ECONOMIEI - CA O BĂTAIE DE INIMĂ

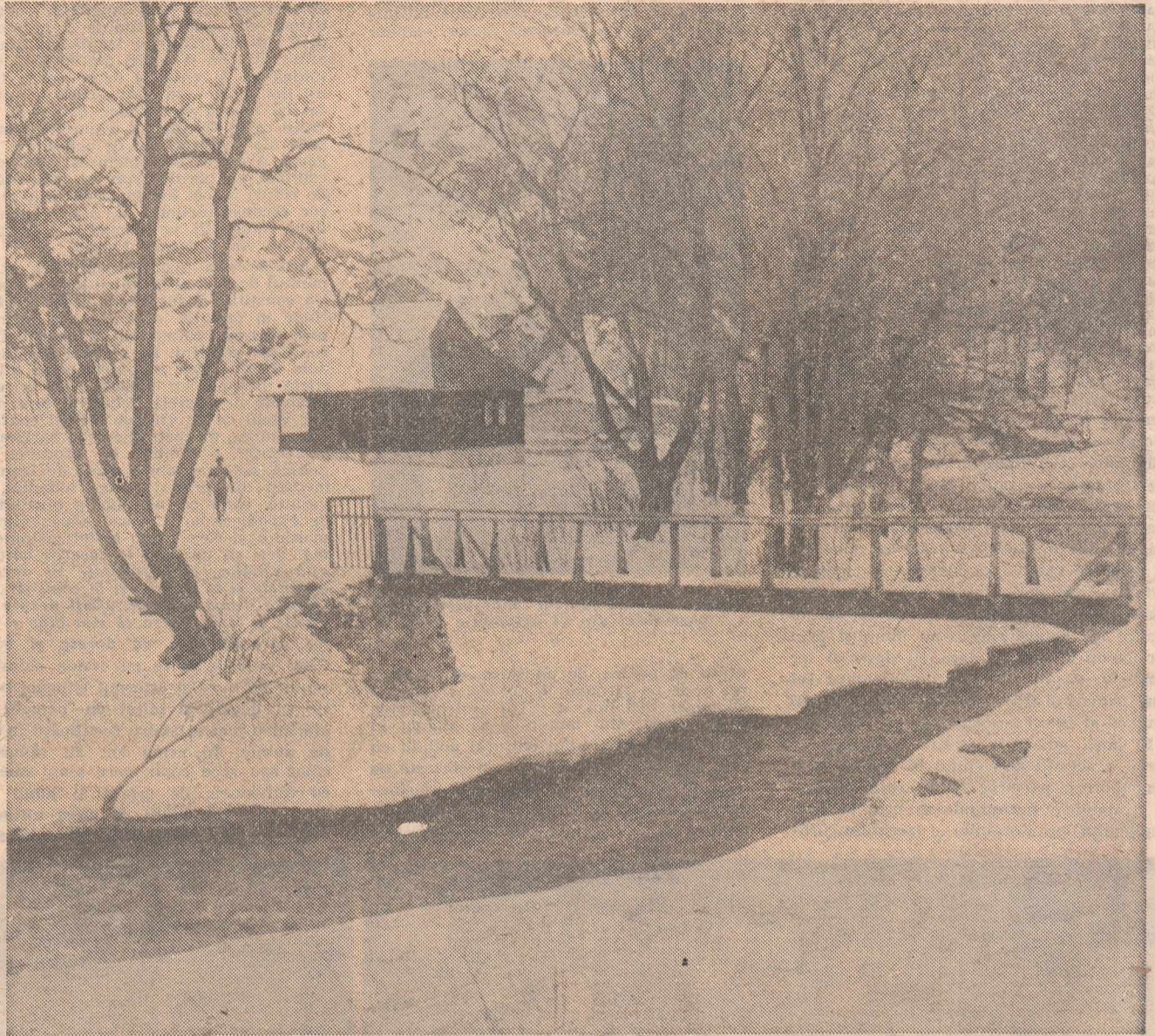
Dacă ar fi să ne ghidăm după cunoscuta zicală potrivit căreia ziua bună se cunoaște de dimineață, am avea, acum, la scurgerea a nici 15 zile din noul an, destule motive să credem că vom finaliza cu bine activitatea economică și în cel de-al treilea an al cincinalului.

Am început această activitate avind o bază solidă de plecare dată de ceea ce am edificat în primii doi ani ai celui de-al 7-lea cincinal. Și nu realizările cantitative le-aș situa acum pe primul plan, deși, ele își au însemnătatea lor, ci acumulările de esență care conferă modernitate și dinamism economiei naționale. În acești ani am realizat o mai bună corelare între ramuri și o mai eficientă structurare a economiei naționale. Au fost finalizate multe din investițiile începute anterior și s-a acționat pentru scurtarea duratei de execuție a celorlalte. A crescut astfel și s-a modernizat zestrea economică a țării. Dispunem azi, așa cum s-a apreciat la Conferința Națională a partidului, de o industrie puternică, modernă în stare să rezolve orice problemă care privește echiparea economiei naționale la nivelul tehnicii mondiale. A început acțiunea, de mai amplă perspectivă, de tipizare a produselor și s-au stabilit norme, mai bine fundamentate, de consum de materiale, de combustibil, de energie. S-au pus bazele activității de recuperare, recondiționare și refolosire a materialelor și energiei, care devine tot mai importantă în asigurarea echilibrului material al planului. Ne-am întors apoi mai hotărât față spre resursele noastre interne, veștejind mentalitățile, nu o dată atât de păguboase, de a ne procura totul din afară. Chiar dacă aceasta a determinat o oarecare încetinire a ritmului de înaintare. Ritmuri mai încete s-au înregistrat și în multe alte țări, care nu și-au propus asemenea obiective, și sînt destule state în care activitatea productivă, sub influența agravării crizei generale, chiar a scăzut. A fost încheiată îmbunătățirea prețurilor de producție, o acțiune deosebit de importantă, care a permis aplicarea mai riguroasă și mai eficientă a principiilor noului mecanism economico-financiar, al autogestiuunii și autoconducerii muncitorești. Orice întreprindere, indiferent de sectorul de activitate, poate desfășura acum o activitate rentabilă care să se încheie cu beneficii, cointeresind în mai mare măsură producătorii bunurilor materiale în rezultatele economico-financiare.

De prisos să arătăm cât de mult se scotează, în realizarea prevederilor planului pe 1983, pe efectele pozitive ale acestor acumulări. Trebuie relevat, în schimb, că activitatea unităților economice în primele două săptămîni, prezentînd însemnele unui bun demaraj economic, ne oferă suficiente argumente pentru a putea afirma că aceste acumulări încep să-și facă simțite influențele încă de pe acum. Li se alătură activitatea desfășurată cu pasiune, tenacitate și abnegație în toate unitățile economice. Vești din întreaga țară conturează acum la început de an tabloul reconfortant al unei activități viguroase, dinamice.

(Continuare în pagina 2)

VASILE BARAC ■

CUVINT ÎNAINTE LA O ANCHETĂ

Trimit spre tipar de la Sighet acest text (în pagina 21) care arată existența abuzului într-o formă nouă (abuzul bazat pe legile noastre morale, pe care și le anexează caricaturizat) și existența conștiinței oamenilor simpli.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Moisei, ianuarie 1983

Casa martirilor

În Maramureșul istoric a nins bogat. Un ger patetic a făcut ca ramurile arborilor să tremure în aer ca o dantelărie de promoroacă albă. Un alb ireal, de colind. Încă nu s-au stins bine ecourile colindelor pe Iza și pe Mara. Spre Moisei drumurile sînt pline, în această duminică, de oameni îmbrăcați sărbătorește: bărbați frumoși, cu fața aprinsă de ger, în gube albe și purtînd căciuli negre, femei cu fote roșii și negre, cu basmale înflorate ținînd în brațe „coconi” și „cocoane” în privirile cărora s-a strîns toată uimirea lumii. E o zi de legendă. Moiseenii comemorează astăzi jertfa fără de egal a martirilor sacrificiați în ultimele zile de război, amintind de masacrele de la Oradour, Lidice, Guernica sau Marzabotto. Cine nu cunoaște astăzi destinul tragic al acestor așezări de oameni pașnici ale căror case au fost incendiate, din răzbumare, de către hortiști la retragerea lor întunecată din istorie? Cei care s-au întors în sat la cîteva zile după masacru au găsit casele fu-

(Continuare în pagina 2)

ADRIAN DOHOTARU ■

Din sumar:

- O inepuizabilă resursă economică: NATURA PATRIEI! — (p. 6)
- Noua frontieră a sufletului uman: EMINESCU CEL DE TOATE ZILELE — (p. 9)
- EMINESCU, SPIRIT TUTELAR AL VERBULUI ROMÂNESC — (p. 10)
- Profesorul Neagu: un bisturiu de aur, o inimă dăruită oamenilor — (p. 17)

Boala lui Marek a fost învinsă

Un vaccin românesc preîntîmpină și combate cancerul aviar

Pe șoseaua de centură din nordul Capitalei (pe care automobilistii o parcurg o dată pe an și atunci neapărat în drumul lor spre litoral), în apropiere de comuna Voluntari, în mijlocul unui crîng de salcîmi, funcționează de aproape zece ani o unitate sanitară de o factură deosebită: Centrul de cercetări și biopreparate pentru păsări și animale mici. Directorul, Ionel Victor Pătrașcu, un uriaș blind și de un optimism debordant, ține să ne asigure de altfel de la bun început că ceea ce vom vedea reprezintă o unitate de cercetare și producție unică în România și una dintre puținele de acest fel din lume. În această situație, continuă inter-

locutorul nostru, nu e de mirare că specialiști din Cehoslovacia, Republica Democrată Germană, U.R.S.S. și Turcia au prezentat de curînd propunerea „de a ne cumpăra cu totul”. Este vorba, cu alte cuvinte, de înființarea în aceste țări a unor unități similare cu cea din România, sau ceea ce presupune cumpărarea licenței românești, achiziționarea utilajelor fabricate în țara noastră, cumpărarea de produse biologice și asigurarea de către cer-

(Continuare în pagina 7)

LIVIU TIMBUS ■

CONVOCATORUL

Această femeie care dă știre întregului sat a mers o zi întreagă, ca-ntr-o poveste, anunțînd la toate răsucirile drumului prin toba sa că, a doua zi, la Reghin, va fi mare adunare mare unde sînt invitați cei mai renumiți crescători de animale din oaza numită Fițcău. O adunare, spunea, în care toți să se sfătuiască cum pot da țării mai mult lapte, mai multă carne și brînză. De acolo, nu putea să lipsească Mihai Sa-gă, unul dintre cei mai vestiți crescători de animale din zonă. Lui și familiei sale, revista „Flacăra” îi dedică un amplu fotoreportaj în paginile 12-13.

Moisei, ianuarie 1983

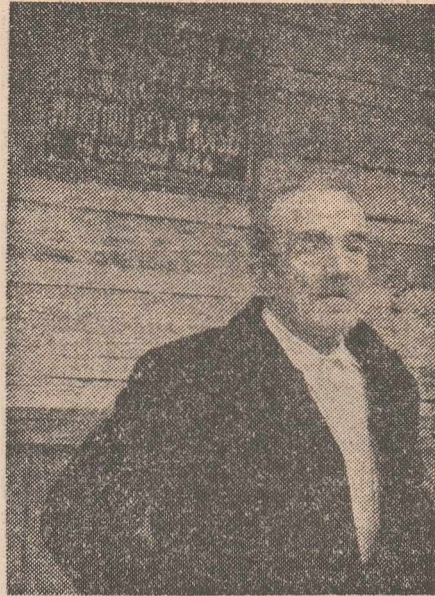
CASA MARTIRILOR

(Urmare din pag. 1)

măgind și vetrele aruncate în aer cu grenade. Morții din Moisei au fost oameni ca toți ceilalți din Transilvania îndurerată și sfîșiată, de diplomația criminală de la Viena. Aveau numele cele mai curate și mai comune din lume. Ai zice că numele lor sînt nume comune, nu nume proprii, nume de oameni care nu au visat să devină eroi, care nu s-au visat comemorați peste moarte: Gheorghe, Ștefan, Ion, Alexandru, Mihai, Vasile, Simion, Iacob și din nou Ștefan, Ion, Gheorghe, Alexandru, Simion, Iacob. Au fost condamnați la moarte pentru că au refuzat să lupte împotriva propriilor lor frați. Nu au fost singurii jertfiți în acele zile de pulbere și de scrum. Mulți dintre moiseeni au fost trimiși în lagăre de muncă forțată, deportați în Germania, împușcați ca dezertori dintr-o armată somnambulă. Mulți dintre ei nu au nici măcar un mormint. Nu se știe unde au fost îngropați în lumea largă. Alții au murit departe pe fronturile de vest, după întoarcerea armelor, prin munții Tatra, și locuitorii acelor sate și comune de la ora Europei centrale le pun din cînd în cînd flori pe morminte și îi comemorează ca pe niște eliberatori. Cei douăzeci și nouă de martiri de la Moisei au murit înghesuiți în două case de pe malul Izei, împușcați prin ferestre și sfirtecați cu grenade, într-un carnagiu sinistru, lăsînd în urma lor douăzeci și două de văduve și nouăzeci și cinci de orfani. Între timp familiile lor s-au răs-pîndit prin lume, fiii și fiicele lor au la rîndul lor nepoți care s-au înmulțit prin strănepoți iluminînd țara cu destinul lor limpede, pașnic. Ei sînt monumentul cel mai frumos și mai trașnic, semnul cel mai frumos al trecerii martirilor prin viață.

Ei bine, iată-i, în strania duminică de iarnă a acestui an venînd la Moisei să-și comemoreze părinții, frații, soții, bunicii și străbunicii, perindîndu-se prin locurile supliciuului lor, ștergîndu-și lacrimile cura-

te și gemînd înăuntru lor cu aducere aminte sau cu discreție și pioșenie, în acest loc al tinerii de mînt și al neiertării pentru fărâdelegile războiului. Întîlnirea lor la Moisei, întîlnirea acestor oameni

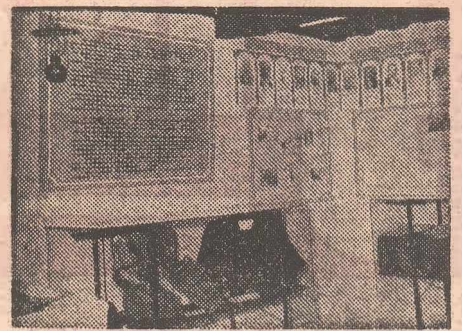

Vasile Peteanu, unicul supraviețuitor al masacrului din 14 octombrie 1944

veniți de pe Iza, de pe Mara, de pe Mureș și de pe Tirnave, de la zeci și sute de kilometri distanță, a avut solemnitatea unei balade. Mai înainte s-au adunat în sala mare a cîminului cultural podidit cu flori și covoare, cu ștergere și portrete de eroi, au rememorat împrejurările asasinatului dureros, au așezat jertfa martirilor lor în timp și spațiu în vecinătatea mari-

lor așezări de cenușă și de sînge ale istoriei celui de al doilea război mondial și, cu capetele descoperite, au păstrat un moment de reculegere în amintirea lor. Cu această ocazie au dat citire numelor tuturor celor jertfiți și tuturor celor lăsați în urmă fără ocrotirea îmbrățișării lor și a vieții lor de taină. Era ca și cum ar fi fost strigați pe nume și ar fi răspuns prin fiii, fiicele, prin nepoții și strănepoții lor. Printre oamenii întîlniți acolo la această comemorare s-a aflat singurul supraviețuitor al masacrului, țărănul Vasile Peteanu din comuna Palatca, județul Cluj. Unicul supraviețuitor. Omul care s-a ridicat din morți, de sub trupurile insingurate și sfîșiate ale tovarășilor săi de muncă forțată și de viață prin moarte și s-a retras, tirîndu-se, rînit la timp și la picioare, pînă sus în munții și în păduri unde se aflau femeile și copiii din Moisei, ca întotdeauna în vremuri de restriște. Oamenii țin minte cum l-au spălat și l-au tratat cu zeamă de ierburi, cum l-au redat vieții ca să fie martor evenimentelor grozave ale aceluia sfîșit de octombrie însîngerat. Acest bărbat bătrîn, cu ochii vii, iscoditori, cu părul cărunț și fața brăzdată de riduri a fost martorul de preț al tuturor reconstituirilor, el i-a recunoscut, după fotografii, pe martiri și a relatat lumii adevărul despre Moisei.

Adunarea a avut solemnitatea ei. Momentul de preț al întîlnirii lor de duminică l-a constituit inaugurarea casei martirilor, chiar în casa în care au fost mitraliați, prin ferestre, țărănii de la Moisei. Casa e renovată, evident. Ea nu mai poartă semnele focului. Dar înăuntru ei se află sub sticlă ultimele lor obiecte: un briceag, o linguriță de gamelă, scheletul unui revolver vechi de pe vremea primei conflagrații, o curea, un instrument de bărbierit, un portțigaret, o cămașă cu broderie țărănească, acte personale, cărți de identitate, medalii din primul război mondial, adevărinite, cărți poștale, unele purtînd data de expediere cu o zi sau două înainte de masacrul și care încep astfel: „Dragă mamă, vești ști că pînă la facerea cărții mă aflu sănătos, care sănătate îți doresc și duminică și la George și la copii și...” sau: „Floare dragă și copii, aflați despre mine Vasile și tatăl vostru că sînt bine și sănătos, care sănătate vă doresc și vouă...” Cărți poștale scrise cu creion chimic înmuiat pe buze și așternut stîngaci pe hîrtie cu degete și mîini de oameni care sfîrmau piatra pentru fortificații în creier de munte. În urma lor, au rămas cite cinci sau zece copii, care s-au amestecat cu milioanele de orfani ai lumii lăsați moștenire umanității de acest ultim război al nefericirii noastre. Din piatră cio-

Interior din „Casa Martirilor” cu portretele eroilor de la Moisei

plită și din marmură li s-a durat monumentul de la Moisei de către sculptorul Vida Geza din Maramureș, așezat într-un pantheon al eroilor.

Casa martirilor se află alături, peste drum, modestă, cu o inscripție care atrage atenția, aproape de șosea, demnă de a fi vizitată de toți oamenii din lumea aceasta care nu mai vrea război, spre aducere aminte și spre reculegere în numele viitorului. Primii care au semnat în cartea de onoare a muzeului au fost, desigur, frații, surorile, fiii și fiicele, nepoții și strănepoții celor dispăruți atît de tragic în octombrie 1944.

Se lasă seara la Moisei și zăpada se întunecă peste case. Ulițele sînt pline de oameni în haine de sîrbătoare. Trec rar mașini spre Sighet sau spre Borșa. Familiile celor dispăruți de mult, se reintorc pe la casele lor pe Mureș, pe Tirnave sau mai aproape pe Mara și pe Iza. Cîțiva oameni de suflet merită admirați de noi toți pentru acest muzeu și pentru această întîlnire rară. Ei sînt primarul comunei Vasile Coman, vicepreședintele Consiliului comunei, tot Vasile Coman, profesorul de școală generală Gheorghe Cornan (care împreună cu elevii săi au mers pe urmele urmașilor celor uciși mîșelește la Moisei și au reconstituit o adevărată istorie prin mărturia a masacrului), directorul muzeului județean Ioan Igna, organizatorul direct al muzeului, adică al casei memoriale, muzeograful Gheorghe Robescu și mulți alții pe care această cronică nu-i poate consemna.

Și astfel se încheie un eveniment care plasează Moiseiul printre așezările unice în lume care închină eroilor săi un cimitir, un pantheon și o casă a aducerii aminte, pentru eternitate, a chipurilor, numelor și lucrurilor de pe urmă ale martirilor noștri.

Anunarea comemorativă din sala Casei de cultură din Moisei din 11 ianuarie 1983

Moisei, 11 ianuarie 1983. Cîteva din rudele apropiate ale martirilor în fața casei memoriale

Ritmul economiei - ca o bătaie de inimă

(Urmare din pag. 1)

Se afirmă că 1983 reprezintă o etapă deosebit de importantă, unele cadre nesfiindu-se s-o califice ca hotărîtoare pentru înlăptuirea obiectivelor celui de-al 7-lea plan cincinal. Aceasta și explică atenția deosebită ce se acordă îndeplinirii ritmice, zi de zi, a acestor obiective. Bătălia pentru ritmicitate devine astfel principala caracteristică a momentului. Sînt prea importante sarcinile acestui an pentru a ne mai putea permite întîrzieri în îndeplinirea lor. Iar experiența multor unități demonstrează că nerealizările de acum într-un domeniu sau altul, cu întregul cortegiu de dereglări pe care-l declanșează, sînt greu, dacă nu imposibil de recuperat în perioadele următoare.

Dar ce conferă anului 1983 caracterul de an hotărîtor pentru înlăptuirea obiectivelor trase de Congresul al XII-lea pentru actualul cincinal?

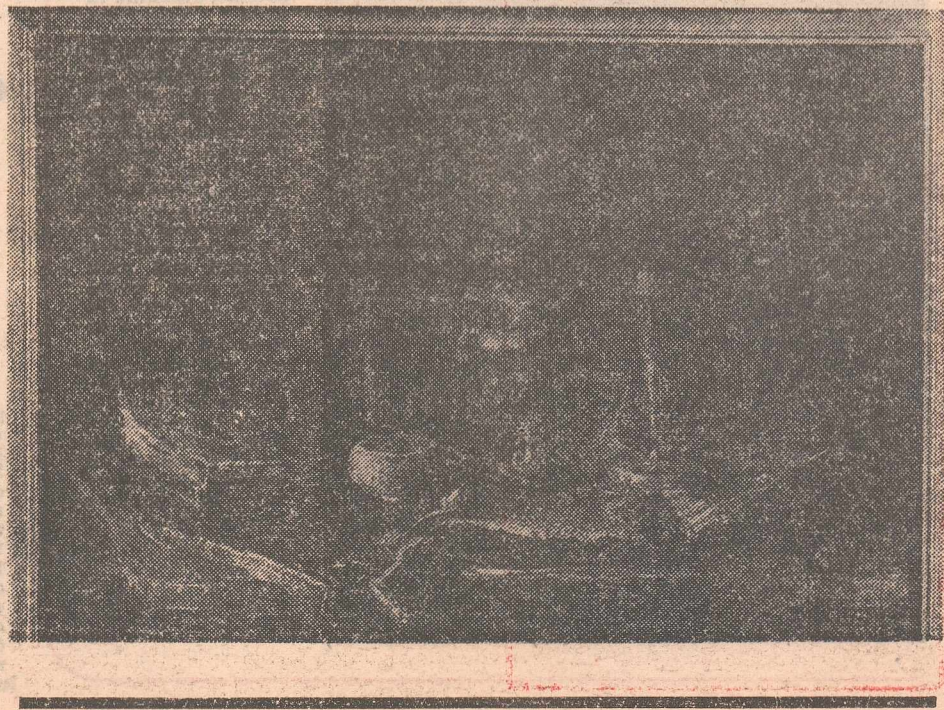
În anul 1983 trebuie să asigurăm din resursele interne peste 90 la sută din necesarul de combustibil și energie, etapă absolut obligatorie pentru îndeplinirea obiectivului strategic ca, încă din anul 1985, să acoperim în întregime din resursele interne întregul consum de energie primară, să realizăm independența energetică.

În 1983 va trebui să accentuăm ritmurile de creștere economică, atît în indus-

trie cît și în agricultură, condiție obligatorie pentru asigurarea trecerii țării într-un nou stadiu de dezvoltare. O creștere ale cărei premise trebuie să le aflăm în potențialul și resursele existente, folosindu-le mai deplin și cu mai multă pricepere. De aceea îndeplinirea programelor adoptate de Conferința Națională a partidului - care pun accentul pe dezvoltarea bazei energetice și de materii prime autohtone, pe valorificarea ei superioară, pe reducerea consumurilor și a cheltuielilor materiale, pe dezvoltarea și modernizarea în continuare a producției agricole, pe creșterea productivității muncii și largirea considerabilă a activității de comerț exterior - capătă o însemnătate de prim ordin.

În sfîrșit, în 1983 urmează să fie făcuți pași mai hotărîți pentru așezarea întregii activități economico-sociale pe principiile autoconducerii și autogestunii cu perfecționarea noului mecanism economic, astfel încît nici un produs să nu fie nerentabil, întreaga producție să fie eficientă.

Sînt cîteva elemente care conferă anului 1983 un loc deosebit în preocuparea susținută zi de zi pentru îndeplinirea lui. Preocupare care va fi puternic stimulată prin participarea cu părți sociale a oamenilor muncii la proprietatea întreprinderii prin legarea mai strînsă a veniturilor acestora de rezultatele obținute.

Înalt și vibrant omagiu adus tovarăsei ELENA CEAUȘESCU

Pictură de LAZĂR IACOB

ION CODRU

știință română o aduce la unirea forțelor științifice și culturale din întreaga lume, pentru ca minunatele înfăptuiri ale geniului uman să nu mai fie puse în slujba războiului și a distrugerii, ci să servească exclusiv progresului și civilizației popoarelor, înfăptuirii dezideratelor întregii umanități de a trăi într-o lume a păcii și bunăstării, a înțelegerii și colaborării pe planeta noastră.

Aceleași sentimente de înaltă prețuire și profund respect au fost exprimate tovarăsei Elena Ceaușescu și în numeroasele telegrame și scrisori de felicitare sosește de pe întreg cuprinsul țării. Semnatarii acestor calde mesaje au urât tovarăsei Elena Ceaușescu, remarcabil om politic și de stat, strălucit om de știință, savant de renume mondial, soție și mamă care intruchipează în mod strălucit virtuțile tradiționale ale femeii române, ani mulți și fericiți, sănătate, viață lungă și noi împliniri, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, spre binele și fericirea întregului nostru popor, pentru continua înflorire a patriei noastre libere și independente. Telegramele și scrisorile de felicitare dau glas deosebitei admirații, stimei și recunoștinței pe care întreaga noastră națiune le poartă tovarăsei Elena Ceaușescu pentru neobosită activitate pusă în slujba patriei, pentru cauza celor mulți, pentru împlinirea idealurilor de libertate socială și națională ale poporului român, căruia i-a dedicat și îi dedică întreaga viață și putere de muncă, pentru înfăptuirea celei mai drepte și mai umane orinduirii pe străvechile meleaguri românești. În același timp, mesajele sînt străbătute de prețuirea deosebită pe care poporul român o dă contribuției de excepțională valoare a tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu la dezvoltarea și modernizarea cercetării științifice din țara noastră, a științei în general, la fundamentarea, elaborarea și traducerea în viață a programelor naționale de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, ce au făcut obiectul importanteilor documente adoptate de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională a partidului.

Data de referință în calendarul solar și în cel sufletesc al tuturor oamenilor muncii din țara noastră, aniversarea zilei de naștere a tovarăsei Elena Ceaușescu a dat prilejul poporului nostru să-și exprime din toată inima bucuria și recunoștința pentru tot ceea ce remarcabilul conducător de partid și de stat, ilustrul savant a făcut și face pentru propășirea țării și să-și ureze sănătate și putere de muncă spre binele științei și culturii românești, pentru progresul multilateral al patriei noastre socialiste, pentru promovarea în lume a idealurilor păcii, progresului și înțelegerii între popoare.

Aniversarea zilei de naștere a tovarăsei Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prim vice-prim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, militant de frunte al partidului, strălucit om de știință, savant de renume mondial, a constituit o sărbătoare pentru întregul nostru popor. Cu acest prilej au fost exprimate tovarăsei Elena Ceaușescu cele mai alese sentimente de stimă și prețuire, sincere și călduroase felicitări, împreună cu urarea de noi și noi împliniri, de sănătate, viață îndelungată și fericire.

În cadrul solemnității care a avut loc la sediul C.C. al P.C.R., în scrisoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., s-a adus, exprimindu-se gândurile și sentimentele tuturor cetățenilor patriei noastre, vibrantul omagiu al întregii țări tovarăsei Elena Ceaușescu, care, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit al partidului și statului nostru, și-a adus și își aduce o contribuție de mare însemnătate la elaborarea și înfăptuirea neabătută a politicii interne și externe a partidului și statului, la transpunerea exemplară în viață a hotărârilor adoptate de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională a P.C.R., la dezvoltarea neîntreruptă a economiei naționale, la sporirea prestigiului și afirmarea științei românești, la creșterea bunăstării materiale și spirituale a poporului, la întărirea independenței și suveranității patriei, la ridicarea ei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație, la promovarea păcii, prieteniei și colaborării între toate națiunile lumii. „Partidul, poporul — se spune în scrisoarea menționată — dau o deosebită apreciere înaltelor dumnezeoasă calități de militant revoluționar, plener afirmate încă din anii tinereții, când v-ați situat, alături de cel mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în primele rânduri ale luptei pentru cauza clasei muncitoare și a poporului român, pentru libertate națională și socială, pentru victoria socialismului și comunismului. Întregul partid și popor, toți fiii patriei, fără deosebire de naționalitate, prețuiesc activitatea strălucită pe care o desfășurați pe tărîmul cercetării științifice, contribuția de excepțională însemnătate pe care o aduceți nemijlocit ca om de știință și savant de renume mondial, în fruntea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, la progresul și înflorirea continuă a științei și culturii noastre socialiste, la promovarea susținută în toate domeniile construcției socialiste din patria noastră a cuceririlor revoluției tehnico-științifice moderne“. Scrisoarea exprimă, de asemenea, bucuria provocată de ecoul de răsunet mondial al prodigioasei activități a tovarăsei Elena Ceaușescu, strîns imbinată cu însemnata contribuție pe care remarcabilul om de

Renașterea satului românesc

Ramură prioritară a unei economii socialiste a belșugului, agricultura s-a aflat și la recenta Conferință Națională a Partidului Comunist Român în centrul atenției permanente și neobosite pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă modernizării ei tehnice și economice, îmbunătățirii condițiilor de autoaprovizionare a populației la nivelul cerințelor unei alimentații raționale, creșterii bunăstării, îmbogățirii prin muncă a țaranului român. Este meritul unanim recunoscut al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi desprins pentru fiecare etapă de dezvoltare a agriculturii veriga cea mai importantă, accentuând funcția prioritară a agriculturii, prin care aceasta își poate spori contribuția la dezvoltarea României socialiste. O asemenea funcție în momentul de față constă în sporirea puternică a producției agricole, în făurirea unei agriculturii a belșugului, pentru ca în felul acesta să se asigure nu numai consumul intern, ci și extinderea exporturilor de produse agricole, în vederea obținerii mijloacelor valutare necesare importului de materii prime și materiale cerute de dezvoltarea economiei naționale. Crearea unei agriculturii a belșugului este impusă de faptul că, după cum nu putem consuma mai mult decît producem, tot așa nu putem exporta mai mult decît realizăm peste cerințele înfăptuirii programului de autoaprovizionare.

Or, agricultura a fost totdeauna „arul verde“ al României, care a stat la baza relațiilor comerciale cu multe state ale lumii, atât dezvoltate, cît și în curs de dezvoltare. Actuala criză alimentară mondială, amplificată de criza energetică, în condițiile în care România trebuie să importe o bună parte din materiile prime pentru dezvoltarea industriei sale — ca bază a păstrării și întăririi independenței sale economice — sporește nu numai cerințele ci și posibilitățile de orientare mai fermă spre export a agriculturii, ale cărei produse, fie cerealiere, fie animaliere, au căutat în toată lumea. Desigur că, dată fiind structura de astăzi

a economiei românești, nu mai putem ajunge la locul ocupat în trecut de agricultură în ansamblul exportului țării. Dar chiar și ținînd cont de acest lucru, trebuie subliniat că actuala stare de lucruri este complet nesatisfăcătoare. Astfel, în 1980, agricultura — ramură în care lucrează 29,4 la sută din populația ocupată a țării, care a primit 12,9 la sută din investiții și a produs 13,3 la sută din produsul social și 14,1 la sută din venitul național — a furnizat numai 12 la sută din exportul brut al țării (inclusiv produsele alimentare prelucrate).

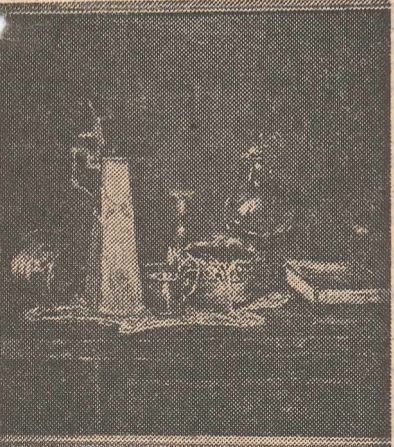
Avînd aceasta în vedere, hotărârile Conferinței Naționale a partidului prevăd o serie de măsuri cu acțiune puternică și imediată — ele se reflectă în Planul de dezvoltare social-economică pe anul 1983 — asupra capacității de producție a agriculturii. Dintre aceste multiple măsuri am menționa numai pe cele referitoare la volumul, ponderea și orientarea investițiilor în agricultură pe anul 1983. Cele 38,4 miliarde lei, constituind nu mai puțin de 15,9 la sută din volumul total al investițiilor, reprezintă o serioasă opțiune pentru accelerarea procesului de intensificare a agriculturii, care însă obligă la sporirea randamentelor prin utilizarea economică a investițiilor și, ca atare, la creșterea disponibilităților pentru export, armonizînd astfel aparenta contradicție dintre necesitățile autoaprovizionării cu alimente și cele ale exportului de produse agricole. Orientarea investițiilor spre obiective care dau rezultate mai eficiente și în termen mai scurt (lucrări de desecări, de combatere a eroziunii solului, lucrări agroameliorative de amendare a pajiștilor naturale etc.). Se creează astfel premisele obiective de a obține un spor mai mare de producție la aceeași unitate de investiții.

Rezerve mari de valorificare a posibilităților de creare a unei agriculturii a belșugului, subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la încheierea Conferinței Naționale, se află în gospodăriile personale ale membrilor cooperatori, care dispun de însemnate resurse de producție — forță de muncă și construcții productive — pentru creș-

terea și îngrășarea unui număr sporit de animale de economicitate ridicată. Aceasta presupune găsirea unor forme mai elastice de integrare a gospodării personale a țaranului cooperator în producția pentru piață, în care scop se impune o colaborare cu gospodăria obștească a cooperativei agricole. Un domeniu absolut necesar al acestei cooperări îl constituie producerea de furaje și utilizarea acestora în concordanță cu interesele întregii noastre economii la nivelul capacităților de producție ale celor peste 3 milioane de gospodării personale. În felul acesta, se va putea ajunge la situația ca fiecare din aceste gospodării să fie în măsură de a crește cît puțin o vacă cu lapte, un număr nelimitat de porci, oi, păsări, asigurînd autoaprovizionarea deplină a mediului sătesc, desfăcînd cantități sporite pe piața țărănească și contribuînd la alimentarea fondului central de produse agricole al statului destinate exportului. Desigur că soluții pot fi multe și diferite. Printre altele se poate lua în considerație și o corelație mai strînsă între necesitățile de producție ale gospodăriilor personale ale țaranilor, în scopul ca ele să producă tot mai mult, atît pentru autoaprovizionare, cît și pentru fondul central, pentru piață, pentru export, pe de o parte, și mărimea lotului personal, pe de alta. În același scop, se poate lua, de asemenea, în considerație și valorificarea de către țărani a unor terenuri slab productive, scoase practic din circuitul agricol și care necesită ameliorări.

O agricultură a belșugului, așa cum o concepe secretarul general al partidului, poate fi făcută numai cu țărani înstăriți, în „satul cu oameni frumoși“. Este clar că bunăstarea se realizează prin creșterea veniturilor țărănimii, prin aplicarea cu fermitate a principiului cointeresării materiale care — în concepția partidului nostru — nu limitează veniturile obținute prin muncă nici unui cetățean al patriei, inclusiv țaranului. Fără îndoială că perfecționarea în continuare a pirghiilor acestei politici va contribui la participarea mai largă la muncă, la creșterea productivității muncii țaranului și a producției agricole, cu efecte benefice pentru întreaga suflare românească.

Prof. dr. OPREA PARPALĂ

In acest număr reproduceri după lucrările pictoriței ELISABETA DOROBĂȚ

Argumente la „socialismul belșugului“

A descoperi noi resurse,

Pusă cu fermitate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în istoricul Raport prezentat Conferinței Naționale, sarcina de a se acționa pentru „soluționarea unor probleme cu forțe proprii, reducând astfel dependența față de importurile din străinătate“ își dezvăluie, în actuala etapă, o însemnată primordială, argumentată de nivelul înalt, de maturitatea economiei noastre, de capacitatea ei de a rezolva cu succes probleme dintre cele mai complexe, și, nu în ultimul rând, de contextul economic mondial, de rigorile lui din ce în ce mai severe. „Nu am avut și nu avem, desigur, intenția — spunea, cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu — să promovăm o politică economică autarhică, dar dorim să realizăm o dezvoltare pe baza unei colaborări egale, reciproc avantajoase, în același timp asigurând posibilitatea economiei naționale să facă față oricăror situații ce s-ar ivi“. Această înseamnă, azi, mai mult ca oricând, depistarea atentă, folosirea judicioasă, punerea în valoare la un grad tot mai înalt de eficiență a resurselor de care dispunem, a bazei proprii de materii prime și energetice, în primul rând, înseamnă asumarea cu competență și cu înaltă conștiință a spiritului bunului gospodar, neostenit în a păstra și spori avuția de care dispune. Nu sintem o țară săracă, dar resursele noastre, ca pretutindeni în lume, sint limitate, modul în care le folosim fiind vital pentru viața noastră de azi și de mâine. Poposind, acum, la începutul noului an al cincinalului calității și al eficienței, în câteva șantiere ale muncii și ale ideii, am căutat — transcriindu-le în paginile de față — fapte legate de realizarea acestui important obiectiv al prezentului și viitorului României noastre.

la urma urmel, a acestei situații, explicația stă în faptul că, printre alte încercări meritorii datorate unor mecanizatori din țară, mai ales de la Galați și Craiova, soluția propusă de doi dintre muncitorii Centrului de reparații de la S.M.A. Miroși s-a arătat a fi deosebit de promițătoare. După cum ne încredința la rândul lui inginerul Constantin Tănăgă, director adjunct al Direcției agricole a județului Argeș, această soluție a reprezentat de altfel obiectul unui brevet de invenții.

Intr-una din zilele de pe la începutul verii trecute, un tractor echipat cu „dispozitiv inertial de pornire“ a fost adus la S.M.A. Mărăcineni, lângă Pitești, unde a fost examinat pe îndelete de cîțiva specialiști de la Brașov și de la București. Am fost de față cînd cei doi mecanizatori, Gheorghe Pătrașcu și Gheorghe Ghiță, au tot oprit și-au tot pornit motorul tractorului, după cum li se cerea. Erau mindri de isprava lor, iar Ion Neamu era mindru că are în S.M.A.-ul pe care-l conduce asemenea oameni. Și toți trei erau în mod vădit emoționați să dea explicațiile care li se cereau de către cîțiva oameni importanți din minister, din institute de cercetare ori de la întreprinderea unde se fabrică tractoarele.

De atunci a trecut ceva timp, și nu fără folos. De la Ion Neamu aflăm, de curînd, că la S.M.A. Miroși a fost pusă în funcțiune o linie de montaj pentru astfel de dispozitive. Primele sute de exemplare au și fost montate și în scurt timp numărul lor urmează să ajungă la 5000. „Era nevoie într-adevăr, spune Gheorghe Pătrașcu, să încercăm să înlocuim sistemul electric convențional, acele baterii de acumulatori cu care aveam întotdeauna neazuri, fie cu întreținerea, fie cu calitatea lor, fie cu aprovizionarea. Acum se poate spune că am izbutit, iar mulțumirea noastră este cu atât mai mare cu cît, s-a văzut, ideea este de folos pentru agricultura întregii țări, ea fiind aplicabilă și la alte instalații agricole, de exemplu la motopompe. Dispozitivul se compune dintr-un amplificator de turație în două trepte cu roți dințate, acționat printr-o manivelă. Energia immagazinată într-un volant este transferată la demarorul inertial și, de aici, la volantul motorului“. Celălalt inventator, Gheorghe Ghiță, adaugă la rîndu-i că printre calitățile acestui dispozitiv trebuie amintit și că el nu este dependent de condițiile climatice, îngăduind pornirea motoarelor indiferent de anotimp. Iar calcule care nu pierd din vedere faptul că dispozitivul acesta nu necesită scule în afara trusei obișnuite a tractorului și că el are o durată medie de exploatare de 12 ani, adică de șase ori mai mult decît o baterie, au condus la estimarea unei economii anuale, pentru județul Argeș, de 3 milioane lei. În sfîrșit, nu chiar fără o anume importanță apare și adevărul că, în felul acesta, tractoriștilor le va țihni mai mult decît pînă acum mîncarea pe care nevestele le-o pun în serviete, de cu dimineață, fiindcă nimeni nu va mai avea vreun motiv să-l întrebe de ce irosec motorina în timpul pauzei de masă.

Toate acestea sint, cum s-ar zice, una la mînă. A doua ar fi că în timp ce, din motivele arătate, unele tractoare echipate cu motorină, altele nu funcționau decît pentru că n-aveau motorină. Un tractor fără motorină fiind chiar mai puțin decît ceea ce poate să însemne un ceas cu cuc, fără cuc. Și dacă la Pitești s-a găsit o cale ca tractoarele să poată merge și fără motorină, desigur că vestea nu trebuie înțeleasă ca pe o descoperire a posibilității fantastice ca tractoarele să meargă cu nimic. „Experimentul tractor cu biogaz“, ne spune conf. dr. inginer Vasile Dumitrescu de la Institutul de învățămînt superior din Pitești, a fost condus direct și finanțat de către Consiliul Național de Știință și Tehnologie. În urmă cu două luni, în noiembrie '82, cîteva tractoare de acest tip au lucrat pe terenul Stațiunii de cercetări agricole Albota, de lângă Pitești. „Motoare care să funcționeze cu gaz metan au fost experimentate cu cîteva decenii în urmă, spune inginerul Vasile Dumitrescu. Iar biogazul, purificat și comprimat, are aceeași calitate ca și metanul din subteran. Este vorba, de fapt, de o simplă adaptare a motoarelor existente și desigur că nu e lipsit de interes să adăugăm că în varianta actuală se poate trece foarte ușor de pe sistemul cu biogaz pe sistemul cu motorină, și invers. Operația este îndeajuns de simplă încît s-o poată executa orice mecanic agricol, fără asistență tehnică deosebită. La ora actuală, tractoarele sint echipate cu cîte doi recipienți de cîte 50 litri, cu biogaz comprimat la 200 de atmosfere. Pentru aprovizionarea tractoarelor care vor funcționa cu acest combustibil se află, în diferite faze de execuție, instalații de producere a biogazului la Oarda, Bradu, Slobozia, Albota. Miroși, Teiu, Izvoru. În luna martie din acest an vor lucra în județul Argeș cel puțin 200 de tractoare cu biogaz. Sint primii pași care ne îndreptătesc să spunem că, în cadrul eforturilor de asigurare a independenței energetice a țării, agricultura poate să-și aducă o contribuție mai însemnată“.

Nu mai rămîne decît să-i dăm dreptate inginerului Matei Gheorgescu, director general al Direcției agricole a județului: „Ideile acestea sint ca o ploaie căzută la vreme“.

DUMITRU ELIADE

Munții noștri aur (dar și multe altele!) poartă

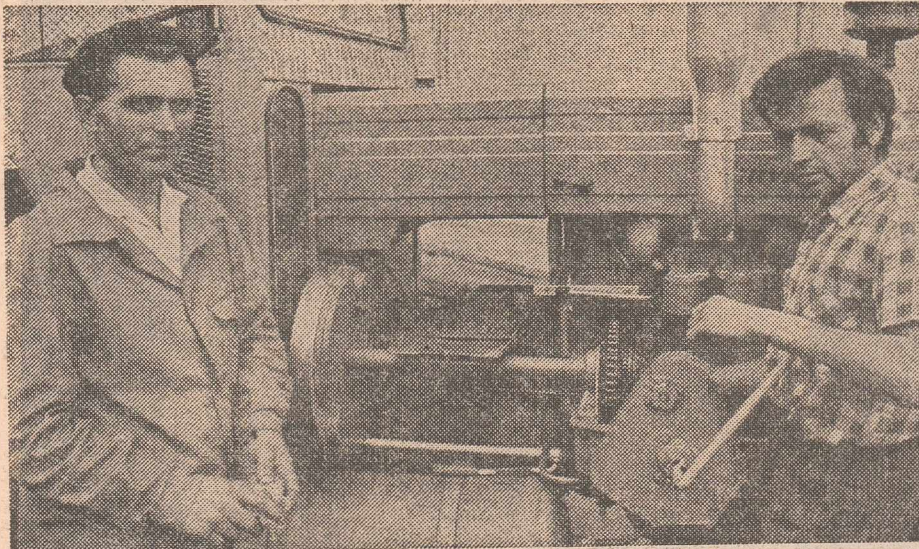
Memoria copiilor care am fost reține din vechi manuale de geografie imaginea spectaculoasă a craterelor extractiei de cupru din America de Sud sau din inima Africii, fotografiate de la mari înălțimi, ca superlative ale efortului de a smulge pămîntului avuții sedimentate în ere geologice revoluate. Asta în anii cînd îi fericeam pe alții de prea mult noroc și ne consolam cu vechiul și tărăgănatul cîntec moșesc Munții noștri aur poartă, născut în tinuturi sătule de sărăcie și de bătuta pe loc în apele vremii. De atunci, în Țara Moșilor s-au întors multe pagini de istorie. Dar parcă pagina ce se întoarce astăzi la Roșia Poeni rămîne fără egal. Chipul ei, fără doar și poate, merită să figureze în toate cărțile de geografie ale lumii. Clișeul ei fiind mult mai proaspăt.

Pentru Aurel Coroiu din Vidră, pentru Dionisie Guș din Albac sau pentru Ștefan Morar din Bucium Săsa, sub cerul liber al Apusenilor, deosebirea dintre noapte și zi s-a șters din obișnuință chiar din clipa cînd au părăsit indeletnicirile lor ancestrale, imbarcîndu-se pe unul din marile excavatoare mobilizate la Roșia Poeni. Și în preajma lor, cuvîntul mobilizare nu este un leagăn pentru iluzii. Nu numai oamenii, ci și mașinile se supun aici unei discipline caracteristice marilor întreprinderi umane, gesturilor de pionierat. Și pînă astăzi abia această grandioasă demonstrație de forțe umane și mecanice, de brațe cu vigoarea amplificată de pirghii temeinic articulate, a izbutit să ne încredințeze deplin că ampla metamorfoză a peisajului de la Roșia Poeni nici nu s-ar fi putut concepe fără țara din spate, fără industria ei constructoare de mașini, fără cumulul ei de inteligență tehnică.

Din Roșia Poeni, spre miez-noapte, drumurile croite prin munți sint drumuri deschise de geologi. Programul de valorificare integrală a bogățiilor din subsolul țării, de sporire a bazei proprii de materii prime și energetice, parte integrantă din programul partidului, a determinat aici nașterea unui șantier cu dimensiuni fără precedent, la capătul căruia, aproape de noi, combinatul cuprului va oferi locuitorilor nu numai locuri de muncă, ci și o largă fereastră deschisă spre tehnologiile viitorului. Aparenta răvășire de astăzi a peisajului își află punctul de convergență într-o ordine a lucrurilor cu măsurile cuprinse între rigoare și fertilitate. Și încă un adevăr parcă nu este de ocultat: puține dintre șantierele țării se află într-un acord atît de elocvent cu ambianța umană a înalțelor temperaturi. Descătușată, energia latentă a moșilor, stirpe de oameni întreprinzători și curajoși, are azi spațiu optim de exprimare. Și chiar se exprimă, mutînd munții.

Sint vorbe care s-au mai rostît fără a avea întotdeauna acoperire, vorba fiind uneori mult mai sprintenă decît fapta, izbutînd ascensiuni mai cutecătoare. La Roșia Poeni, totuși, cuvîntul urcă mai anevoie la înălțimile dărulirii omului. De la Curmătura la Ruginiș, în umbra virfului Virșii Mari, treapta spre cer devine treaptă spre miezul pămîntului. Zilele și nopțile curg în altă logică decît cea de acasă și Mihai Iosipovici din Abrud, Viorel Ignat din Mușca sau Ioan Selagea din Bistra au găsit întii și întii în propria lor inimă trepte în care să-și sprijine abnegația. În trecutul lor, viața s-a mai înnoit, nu o dată, fie printr-un copil nou, fie printr-o casă nouă, însă de data aceasta lumea lor se așază pe un pămînt nou, de necuprins doar prin ocolul pe țărniuri. Comparat cu dimensiunile Munților Apuseni, acest pămînt nou revendică statutul de continent. Și mai devreme sau mai tîrziu l se va găsi și un nume. Intrucît cel de astăzi parcă nu-l mai încape.

MIHAI PELIN

Cal... sau Pajură ?

Sint șapte ani de cînd, doar apelînd la umor, niște prieteni de-ai mei au putut suporta prezența deloc agreabilă — în inventarul dormitorului — a dulapului. Indiferent cum l-ar fi plasat, pentru spațiul de cei 12 mp era mult prea mare. Pînă la urmă i-au sacrificat un întreg perete și i-au zis „Calul“ — obiectul rămînd, în continuare, tot atît de incomod precum un cal în casă.

Intre timp, lucrurile s-au mai schimbat; cei care doresc pot găsi, în comert, garnituri de dormitor la care dulapul este ceva mai scund și cu trei uși în loc de patru. Mai mult — trecînd, zilele acestea, pe la fabrica de mobilă din Giulești, am aflat că, în timp ce se pregătea o expoziție de profil, au fost urcate pe cîntar, pe rînd, toate tipurile noi de dulapuri, biblioteci sau fotolii. Acestea, reproiectate și redimensionate ca urmare a măsurilor întreprinse pentru realizarea programelor speciale de reducere a consumurilor materiale în domeniul industrializării lemnului, vor corespunde mai bine spațiului locuibil al apartamentelor ce se construiesc. Cea mai admirată în expoziție (de altfel, deținătoare premiului I) a fost biblioteca Pajura, un așa-zis „program modular“ conținînd nouă corpuri ce pot fi combinate într-un număr mare de biblioteci. Pajura poate fi înaltă sau scundă, poate fi bufet și bibliotecă în același timp, sau comodă și bibliotecă etc. Același „program modular“ folosit la biblioteca Pajura poate fi utilizat pentru diverse funcțiuni: cameră de zi, cameră de tineret, bibliotecă sau dormitor. O soluție constructivă economică, oferind în plus multiple posibilități de diferențiere a mobilierului prin ornamentație.

— Dar efortul pentru diminuarea consumurilor de masă lemnoasă nu va afecta calitatea mobilei ?

— Calitatea mobilei, deci a muncii întreprinderii noastre — ne spune ing. Andrei Menhardt, directorul întreprinderii — se va oglindi, tot timpul, în nivelurile a doi indicatori care, în final, nu ne vor da voie să producem mobilă de calitate slabă. O reducere substanțială a consumului de masă lemnoasă nu poate avea loc decît paralel cu realizarea producției marfă planificată și deci nu putem acționa doar într-o singură direcție.

— Și totuși, dacă ai casa goală, cumperi mobilă care se găsește !

— Nu este chiar așa. Omul, dacă nu-l place, nu cumpără. Cumpărătorul exigent își zice: nu-i nimic, mai aștept un an ! Pentru noi însă, garnitura nevindută în anul respectiv înseamnă pagubă sută la sută. Iată de ce avem interes să vindem tot ce producem. Cînd am reproiectat și redimensionat unele garnituri, am avut în vedere produse care să inspire încredere. Cu un cuvînt, să fie și frumoase, și utile.

— Practic, ce succese ați obținut în mai buna folosire a lemnului ?

— Reduceri substanțiale de masă lem-

noasă — de 30—40 la sută — obținem, în special, la uși. Grosimea unei uși nu depinde decît de rezistența pe care o are de suportat, așa că nu i se cere decît efortul de a rezista la propria-i greutate. Cu polițele de bibliotecă nu se întimplă același lucru: lungimea și lățimea raftului determină o anumită grosime, la care nu se admit toleranțe. Lucrurile acestea începe să le simți și cumpărătorul, deci nu mai putem păcăli pe nimeni... Calitatea e, cum s-ar spune, „la vedere“. În condițiile actuale, eînd lemnul a devenit atît de prețios, nu putem risca să-l prăpădim pe mărfuri proaste, care nu se vind !

ELENA GHERA

„Ideile acestea sint ca o ploaie căzută la vreme“

Se zice că omul, cînd mîncă, trebuie să fie liniștit, ca să-i tîhnească mîncarea, dar nu s-ar crede că unii dintre mecanizatorii noștri au putut să se bucure de această liniște atunci cînd, la umbra tractorului sau a combinei, și-au întins și ei, la vremea prînzului, ceea ce nevestele au izbutit să le pună, de-ale mîncării, în serviete. Și aceasta nu numai pentru că motoarele tractoarelor au tot continuat să huruie ci și pentru că tocmai atunci s-a întimplat să se ivească și cite vreun ziarist în ale cărui relatări despre campania agricolă de sezon și-au făcut loc, după aceea, oarecare cuvinte despre risipa de motorină. Uneori pe bună dreptate, alteori pe o dreptate care ar mai fi avut nevoie să lupte cu ea însăși pentru a deveni bună sau cinstită. Căci este un adevăr de neocolit ca și realitatea dură a pămîntului: dacă le-ar fi fost oprite, multor tractoare care nu sint echipate cu baterii nu li s-ar mai fi putut porni după aceea motoarele și ele n-ar mai fi lucrat în partea a doua a zilei. Lipsa de baterii, mai bine zis numărul lor insuficient a dus la situația, care n-a bucurat pe nimeni, ca în incinta secției de mecanizare mai multe tractoare să fie pornite, dimineața, cu o singură baterie iar tractoriștii să fie nevoiți să țină motoarele în funcțiune pînă seara, chiar și pe timpul pauzei de masă. Economistul Ion Neamu, directorul S.M.A.-ului Miroși din județul Argeș, ne spune că într-o oră, cît durează pauza de masă și de odihnă a mecanizatorului, tractorul consumă 4 litri și jumătate de motorină, ceea ce înseamnă aproape 30 de lei. Aceste pierderi trebuie înmulțite desigur cu numărul tractoarelor, destul de mare, lipsite de baterii, și cu numărul zilelor cît ele lucrează pe parcursul anului. Dar dacă Ion Neamu nu pare în nici un fel neliniștit de amplexarea și de gravitatea,

Adică a-ți pune mintea la contribuție!

**Cheia problemei:
gîndire tehnică
românească
în loc de valută**

La Centrul de cercetări pentru protecții anticorozive, lacuri și vopsele din București, centru aparținând ICECHIM-ului, se muncește exact în direcția în care-o spune și numele, cu specificația că, odată pornind din laboratorul inginerului chimist, rețeta devine lege. Proiectul pentru fabricația unei locomotive se îmbunătățește de regulă în chiar procesul fabricării locomotivei, în vreme ce lacul de protecție dintr-o cutie de conserve de carne trebuie să se țină cu sfințenie de rețetă, orice inițiativă în tipicul producerii sale putându-i fi fatală. Un lac ce se alterează produce pagube mari, atît de mari încît valoarea ce se pierde prin lacul propriu-zis aproape că nici nu contează. Cîteva kilograme de lac — pus, cum se știe — într-o peliculă de ordinul sutimilor de mm, în mil și zece de mil de cutii de conserve — prăpădește, dacă nu-i de calitate impusă de formulă, producția pe un timp bun a unei întreprinderi alimentare. Se deduc cîteva lucruri. Primul ar fi acela că în chimia anticorozivilor, a lacurilor și vopselelor, deși se lucrează cu cantități mici (materii prime, produse intermediare, produse finale), cercetătorul știe că riscurile și pagubele, în cazul unei rețete greșite ori greșit lucrare în fabricile de anticorozivi, lacuri și vopsele, nu pot fi decît foarte mari. Natura se pricepe să-l pună pe om în gardă; cantitățile de materii prime necesare unei rețete, odată intrată în proces industrial, nu sînt niciodată prea mari, dar puțînul costă de obicei atît de mult încît nu-ți rămîne decît să fii inteligent. Fiindcă inteligența, evident, e cea mai scumpă materie primă. Acestea fiind, cum s-ar zice, datele problemei, rezultă că pentru industria chimică e imperios necesar să se reducă la minimum importurile de materii prime. Un kg. de vopsea importată costă 4-5 dolari. Dacă importi o cantitate mică, 1.000 de tone de pildă, și tot trebuie să scoți din buzunar 5 milioane de dolari.

Tovarășul dr. ing. Constantin Robu, directorul centrului de cercetări amintit, ne lămurește că pe piața lacurilor, anticorozivii, vopselele conțeau ca marfă cu un înaintat grad de prelucrare. În consecință, la noi, se acționează în două direcții. Se reduce drastic importurile, astfel ca în 1985 cantitatea de materie venind din afară să fie sub 100 t, să se apropie, adică, de zero în procente, și se mărește exportul, atît cel direct — de vopsele, lacuri, anticorozivi — cît și cel indirect: mobilier cu finisajul respectiv, nave, mașini, utilaj chimic.

Pînă prin '78, ne ocupam mai mult de mărirea numărului de sortimente și reducerea importului de materii intermediare, spune tovarășul director Constantin Robu, și mai puțin de reducerea importului de materii prime. Aveam, e drept, și sarcina aceasta, dar nu atît de categoric formulată ca în prezent. Se zice că nevoia e cel mai bun sfetnic. În unele privințe, nici noi nu credeam că puteam face atît de multe lucruri într-un răstimp atît de scurt, de doi-trei ani. Iată, în ce privește produsele intermediare (rășinile sintetice, de exemplu, și din acestea rășinile alchidice, avînd ponderea cea mai mare), aveam, pînă în '78, vreo 40 de sortimente. În 25 de ani de cercetare, prin urmare, se realizaseră 40 de sortimente. Din 1978 încoeam am mai realizat 40. În privința emailurilor auto am avut greutăți la introducerea în fabricație a unor rețete noi, dar, cînd s-au redus sever importurile la materii prime, totul a început să meargă bine și repede. Și fabricile de autoturisme au devenit mai interesate. Nu e preocupat de nou numai cercetătorul, ci și beneficiarul. În prezent, pe lista curentă de materii prime din import, ce trebuiau urgent înlocuite cu materii prime din țară ori cu produse intermediare fabricate în țară, o listă cu 74 de poziții, mai sînt în curs de rezolvare finală doar cîteva poziții. Avem o listă mai cuprinzătoare pentru anii '83-'84, cînd, cum spuneam, ne vom apropia de zero procente importuri. Am alcătuit un grup de cercetare care se cheamă chiar așa „Materii prime”, fiecare om din grup avînd spre prospectare și cunoaștere un număr precis de întreprinderi din țară. Ei au bătut toată țara, au întrebă „ce mai aveți nevoie? ce vă putem da? ce ne puteți da?”, și multe lucruri care păreau a fi rezolvate numai prin import se fac în țară. La întreprinderea chimică Dudești, de exemplu, intră în fabricație instalația de eter glicol — cîteva sute de tone pe an, care altfel se importau. Am reconsiderat în detaliu toate cererile din țară și am ajuns la unele concluzii foarte raționale. Centrele de calcul, bunăoară, importau panglică pentru calculatoare. Nu mult, cîteva role sau zece de role fiecare. Între timp, aceste centre de calcul s-au înmulțit. Socotind pe întreaga țară numărul rolurilor importate, s-a trecut la producția lor internă și nouă ne-a revenit sarcina

să punem la punct rețeta stratului de materie de pe panglică. În decembrie, s-au produs la Borzești primele șarje de alcool izopropilic, care se importă, deși se putea face cu o instalație de la Borzești, în pauzele ivite la procesul de fabricație al altor produse. Pentru vopsele pe bază de aib, aveam aproape toate combinațiile posibile, și nu doar cu bioxid de titan. 50% din producția noastră de vopsea o reprezintă albul, iar bioxid de titan vom produce în țară abia în cincinalul următor. Renunțînd la o mare cantitate de bioxid de titan importată, au început să fie intens utilizate alte rețete. Marcajele rutiere se fac toate cu alb, deși e permis — în legislația internațională — și galbenul. Dar lumea s-a obișnuit cu albul și obișnuința a născut ideea că nu e îngăduit decît albul. Cum se poate vedea, fiecare punct din lista materiilor prime ce trebuie rezolvate nu prin import, ci pe plan intern, are o poveste și fiecare poveste ne oferă unele învățăminte, deseori paradoxale. Personal mă întreb de ce vopsim ușile și ferestrele cu alb și numai cu alb? Pe vremuri, țîn minte că ușile se vopseau cu maro sau cu alte culori pastel. Noi am avut mai multe idei în direcția reducerii importurilor, dar cea mai de preț a fost ideea că trebuie procedat la o analiză serioasă a tuturor cerințelor de materii prime, nu doar a acelor socotite mai importante. Cheia problemei aceasta ar fi: gîndire tehnică românească în loc de valută.

TUDOR OCTAVIAN

**Starea la zi a
tufurilor vulcanice**

Ne-am ocupat în mai multe rânduri de valorificarea acestei importante resurse economice spre care își îndreaptă privirile — în ultimele decenii — lumea întreagă. Și spre care le îndreptăm și noi, cu atît mai mult cu cît munții României dețin rezerve de tufuri vulcanice „uriaeșe, practic inepuizabile”, după cum ne informează inginerul geolog Ștefan Felvinczi, unul dintre cei care le-a cercetat. Cu circa doi ani în urmă ne-am oprit pe larg asupra ariei vaste de utilizare — de la materiale de construcții la agricultură, chimie, industria alimentară, a medicamentelor, deci a sintezelor fine — spre care se aplecaseră specialiștii de la Institutul de cercetări și proiectări miniere pentru substanțe nemetalifere din Cluj-Napoca, responsabil de realizarea programului național (coordonat de C.N.S.T.) în acest domeniu.

Revenim, așadar, la Cluj-Napoca — la această oră cînd nevoia de a acoperi din resurse interne cea mai mare parte a necesarului de materii prime este vitală pentru echilibrul economiei naționale — cu scopul de a constata în ce măsură — după doi ani — tufurile vulcanice își aduc aportul la economia națională. Altfel spus, s-a trecut ori nu de faza cercetării? Răspunsul s-ar putea cristaliza în cîteva puncte:

● Cercetările geologice sînt încheiate, zăcămintele bine conturate, calculul de rezerve temeinic alcătuit, harta tufurilor definitivată. Concomitent s-au desfășurat și cele tehnologice, în paralel cu cele mai avansate cercetări ce au loc în țări avansate industrial și care dețin rezerve de asemenea zeoliți naturali, cum ar fi Japonia, S.U.A., Ungaria și altele. Sînt puse la punct tehnologiile de extracție, în funcție de destinație, ca și tehnologiile de utilizare. Este gata și un proiect de execuție „modular”, cum i se spune, care poate fi adaptat pentru oricare exploatare ce s-ar putea deschide în țară. Prima fază-pilot, pentru microproducția institutului clujean este în curs de execuție și va intra în producție anul acesta, în zăcămintul de la Mirsid, jud. Sălaj. S-ar putea începe exploatarea, ne spun specialiștii, și în alte locuri. „Totul e să existe beneficiari, pentru a se profila o întreprindere minieră, ori mai multe, pe exploatarea și furnizarea tufurilor, în funcție de destinație. Pînă nu cunoaștem necesarul de la beneficiari, nu poate nimeni să se hazardeze în realizarea unor asemenea investiții”, ne spun, pe bună dreptate, geologul Felvinczi și cercetătorul Artimon Bărbat.

● Din circa 30 de domenii de valorificare în care s-au efectuat cercetări (și asupra cărora vom mai reveni), s-au finalizat pînă acum 17 tehnologii de aplicare, precum ne demonstrează, cu documentațiile și produsele în față, inginerul Artimon Bărbat din secția de cercetare-preparare, responsabil a multe dintre aceste teme de cercetare. Ne oprim la cîteva dintre cele neomologate ori neajunse încă în producție, deși ca valoare și ca aport economic ar impune toată atenția și graba celor interesați. Una ar fi tehnologia pentru uscarea gazelor naturale ce poate înlocui sitele moleculare, al căror preț de producție — prin ingredientii folosiți și tehnologia lor complicată — se ridică de la 35.000 la 60.000 lei tona. Tehnologia cu granule de tufuri ajunge doar la 200-300 lei tona. În plus, acestea au o capacitate mai mare de absorbție a umidității, realizează — cum se spune

tehnic — un „punct de rouă” de minus 8 grade, în timp ce sitele moleculare ating numai minus 5 grade; innobilate chimic (ceea ce n-ar ridica cu prea mult valoarea unei tone de granule de tuf, decît pînă la cel mult 8.000 lei), ele ar atinge un procent și mai bun. Deci, sînt superioare și calitativ. Ministerul Petrolului, în discuțiile de la C.N.S.T., a fost, inițial, foarte receptiv și, teoretic, mai este încă. Practic însă, nici una din întreprinderile sale productive, de exploatare a gazelor naturale, n-au trimis vreo comandă, fie și pentru o tonă de granule de tuf, nici una nu s-a arătat interesată să preia tehnologia propusă de specialiști.

● Dezinteresul față de utilizarea tufului — utilizare care ar aduce avantaje mai mult decît consistente, reducînd și o serie de importuri pe devize libere — e vădit mai ales de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Deși, de un an de zile, ministerul respectiv i-au fost înaintate documentațiile cuvenite, el nu s-a pronunțat nici pînă acum asupra lor, n-a omologat produsele în cauză. Este vorba de suportul pentru condiționarea pesticidelor, produs pe care îl importăm și la ora actuală. Este ignorată astfel munca serioasă, atentă, a unei întregi echipe de cercetare, formată, pe lîngă specialiștii de la Cluj-Napoca, și din cercetători de la „Sinteza”-Oradea și de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea (ce aparține chiar Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare). După ani de experimentări, de urmăriți cu loturi-martori, de analize a diferitelor formule, preparatorii minieri au pus la dispoziție — printr-o tehnologie simplă și ieftină — un suport pentru pesticide ce asigură o înglobare perfectă a substanței active, asigură sănătatea solului și a mediului înconjurător. Dosarul zace însă, nu se știe prin ce dulap, sub cheile birocrăției, la M.A.I.A. La fel se întîmplă cu dosarul tehnologiei pentru obținerea butașilor floricoili, de via de vie, hamei, portaitoi și răsaduri, pusă la punct în colaborare cu prof. univ. Leonida Calancea de la Institutul Agronomic Clujean. Prin adaosul, într-o anumită cantitate și cu o anumită structură, în patul germinativ, de granule de tuf, prin aportul mineral al acestora (față de tufuri din alte țări, zeoliții naturali din țara noastră conțin și potasiu, atît de avantajos solului și culturilor), plantele cresc mult mai repede, mai viguroase, cu rezultate de-a dreptul spectaculoase cantitativ și calitativ. La struguri, de exemplu, crește cu procente importante cantitatea de zahăr și scade cea de acid. S-a constatat, de asemenea, că tuful poate înlocui — parțial — turba, care, se știe, este atît de scumpă. Foarte promițătoare se vestește și tehnologia pentru adaosul în hrana animalelor, finalizată în colaborare cu prof. dr. Virgil Hațieganu de la Facultatea de zootehnie a aceluiași Institut agronomic. Prin adaosul de granule de tuf, cu o anumită dimensiune și structură, în proporții de 3-5 la sută în compoziția hranei mieilor și a porcilor (ca și a păsărilor), s-au redus considerabil, grație acestei tehnologii, mortalitățile (la miei, înlesnind un amestec de o absorbție mai bună a ureei), s-a îmbunătățit starea de sănătate a animalelor prin evitarea bolilor intestinale, reducîndu-se în acest mod consumul de antibiotice, s-au obținut sporuri de producție de circa 5 la sută. Cercetările s-au efectuat și finalizat în cursul anilor 1980 și 1981, dar Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare face încă asupra lor. Nici un răspuns, nici un punct de vedere!

● Dacă toate cele 17 teme de cercetare finalizate ar intra în producție — precizează inginerul Artimon Bărbat — producția de tuf ar putea depăși o jumătate de milion pe an, ceea ce ar reprezenta peste 1 miliard lei economii la scară națională. Avem nevoie, cit mai urgent nevoie, de acest miliard, și, ca atare, vom reveni și asupra celorlalte tehnologii și produse pe baza tufurilor vulcanice ale țării, puse la punct la Cluj-Napoca.

CICI IORDACHE-ADAM

Averea din nisipuri

Unica stațiune științifică românească de cercetări pentru ameliorarea (citește: fertilizarea) nisipurilor se află în Sudul Doljului, lîngă Dunăre și lîngă gura Jiului, în marginea comunei Dăbuleni. După Fundulea, e cea mai mare stațiune a Academiei de științe agricole și silvice, călărind o moșie de peste 3.000 de hectare, rîndită în 10 ferme, și, în cadrul Academiei, singura cu „profil complex”, cercetînd și producînd de toate, de la grîu și porumb la viță de vie, de la cartofi la tomate și piersici, de la fin la tutun, de la floarea soarelui la secară și soia etc. Directorul stațiunii, prof. univ. dr. ing. Petre Baniță, membru corespondent al Academiei de științe agricole, autor de savante studii despre chipul în care nisipul poate să concureze cernoziomul, dar și redutabil practician (se ocupă de fertilizarea siliciurilor din zonă de prin 1959, iar din 1965, de cînd s-a înființat stațiunea, îi e păstor), are înscrisă pe suflet ca și pe piele, pe pielea țărănește brăzdată

de soarele și de vîntul Sudului, o întreagă istorie, deloc liniară și simplă, a transformării deșertului Dăbulenilor într-o oază de rod. Cei 20 și ceva de hectare de ceretători care-l înconjoară, cei mai mulți tineri, dar cei mai mulți doctori în științe, cu doctorele luate de cînd trăiesc și muncesc aici, ramifică și îmbogățesc această istorie prin 20 și ceva de destine care și-au asumat pe cont propriu, cu inerentele riscuri ale eșecurilor, sarcina de a face agricultură temeinică și modernă într-un teritoriu unde urma vegetalelor, ca și cea a omului, se pierdeau pînă nu demult în capriciul stihiei.

Ne aflăm în inima a ceea ce s-a numit „Sahara olteană”, vast, deșert (peste 200.000 de hectare!) de nisipuri zburătoare, acoperind orizonturile ca niște perpețue zăpezi aride, troieniri ale timpului geologic care aici, de cînd se știe, își continuă nestingherit lucrarea. Un platou întins, care curge în clina domoale (ocalnicii le zic „dealuri”, dar de fapt sînt niște false dealuri, sînt dunele de nisip, construcții mobile ale naturii, teribile cînd se mișcă, minate și despletite de vînturi peste cîmpie), dărimate toamna de furtuni, calcinate vara de soarele cu intensități africane. Satele locale au un pronunțat caracter sudic. Aici e Sicilia sau Corsica noastră. Garduri de piatră, pereți albi puși pe temelii de calcar, acoperișuri roșii de olane. Pomii puțîni, corcoduși sau vișini, mulți salcîmi, plantați de oameni ca să oprească furtunile de nisip și expansiunea lacomă a acestuia. Cîndva, adică pe la sfîrșitul secolului trecut, se ajunsese, prin plantări succesive, la vreo 40.000 de hectare, alcătuit în epocă cel mai mare masiv de salcîmi de pe continent, baraj ferm în calea nisipurii, totodată rai melifer și magnet al ploilor. Dar a intervenit în timpurile mai noi acea campanie, desigur nobilă în intenții, de „cucerire a noi pămînturi pentru agricultură”, drept care mii și mii de hectare de salcîmi au căzut sub topoare (numai în Dăbuleni au fost defrișate peste 3.000 ha!), cu efecte dintre cele mai nefaste. Nisipurile, rămase fără străieri, au reînceput să-și facă de cap, năpustindu-se peste semănăturii, aveau să fugă în cer, lacătul ploilor s-a închis, seceta a redevenit endemică. Mari lucrări de irigații și îmbunătățiri funciare, laolaltă cu vaste acțiuni de împăduriri, au mai stăvilit, în anii din urmă, acest proces, dar radicala cotitură în destinul acestor vaste pămînturi sterpe, așezate sub semnul efemerului, a fost opera stațiunii. Una din primele întreprinderi ale lucrătorilor de aici a fost „fixarea” și „modelarea” dunelor de nisip, a acestor sălbătice și nestatornice dune care s-au dovedit, sub lucrarea omului, soluri cu vii potențe germinative, prielnice practicării unei agriculturi intensive. Fiecare cercetător s-a dedicat unui domeniu, unei culturi, fiecare a luat pe seama sa o tehnologie, adică elaborarea unei „rețete” pentru înrodnicirea nisipurilor (și pînă azi au fost întocmite vreo 20 de astfel de „rețete”, destinate principalelor plante acomodabile pe nisipuri), care, împreună cu asistența tehnică necesară, au fost oferite C.A.P.-urilor și I.A.S.-urilor din zonă. Astfel că, pe un teritoriu în care fermele stațiunii sînt doar nucleul, se văd azi, etalînd nu o dată o veritabilă abundență de roade, ba chiar și producții-record, plante pe care nisipul nu le-a văzut decît rareori, norumbul în primul rînd, dar și vița de vie (numai pe cele 800 ha ale stațiunii cresc vreo 1.000 de soiuri), și arborii fructiferi, și chiar finul, plantă cu gust de munte și de izvoare reci, aducînd muntele și izvorul în deșertul torid al Sudului oltesc. Drept pentru care, pentru prima oară, au așăruit pe aici animalele, rase selecționate, înalt productive, care, la rîndu-le, fertilizează nisipurile, redîndu-i naturii ceea ce i s-a luat, sub o altă formă.

Deci și din nisip, dintr-un pumn de nisip, se poate scoate aur, dacă nu tot un pumn, măcar — zice profesorul Petre Baniță, — niște boabe în care să strălucească promisiunile viitorului. Nimic din ceea ce poate constitui o valoare, o posibilitate de a spori avuția pămîntului, nu trebuie ocolit de raza prospectiei. Nici chiar bicisnicul fir de nisip, care, precum se vede, s-a arătat un bogat rezervor de daruri. Chemarea lansată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna Conferinței Naționale — de a se folosi chibzuit toate resursele, toate posibilitățile de care dispunem — capătă, și prin exemplul Dăbulenilor, argumentul infailibil al faptelor. Secretarul general al partidului, continuă profesorul, a pus, iată, în fața agriculturii noastre sarcina de a se obține chiar din anul acesta, pe nu mai puțin de 500.000 de hectare, recolte de porumb de 20.000 kg la hectar. Stațiunea de la gura Jiului a ajuns sau a tîns, și nu doar pe mărunte parcele, la producții de o asemenea altitudine. Este decel legitim ca între terenurile din Dolj desemnate pentru această ambițioasă experiență să fie și cele gospodărite sau tutelate de stațiune. Cercetătorii, la ceasul de față, pun la punct metodele și tehnologiile care să asigure înfăptuirea fără reproș a acestor sarcini.

Niște pămînturi altădată sterpe s-au ridicat — și se vor ridica tot mai mult — la prestigiul de aleasă grădină a țării. Nimic mai firesc: unde nasc oameni pasionați, nasc și valori ale noului.

ILIE PURCARU

O neintrecută resursă de sănătate
O inepuizabilă resursă economică

NATURA PATRIEI!

Unul din zece,
unul de zece!

— Stimate tovarășe Matei Hulubei, sin-teți directorul Oficiului Județean de turism din Suceava. Vă cunosc de ani de zile, dar niciodată n-am avut prilejul să stăm de vorbă, așa mai pe indelețe. Ce-ar fi să-mi răspundeți la câteva întrebări pe care, mărturisesc, doresc să vi le pun de foarte multă vreme.

— O aștept pe prima.
— De câți ani răspundeți de bunul mers al turismului în județul Suceava?
— În '83 am intrat în cel de-al 23 an de activitate. Dacă ar fi să socotim altfel, mai am doar patru ani până la pensie.
— Spuneți-mi, așa ca un om al locului, om care cunoaște, spune cineva, toate tainele, să le zicem astfel, ale județului Suceava (zonă care la rindul ei este una din cele mai mari din țară și în ceea ce privește turismul o plasează printre primele), care-i cel mai mare of, să-l numim așa, al dumneavoastră.

— Propun, dacă îmi este permis, să pun și eu o condiție. Care este ea? Să nu discutăm nimic, dar absolut nimic, despre mănăstiri. De ce? S-a înrădăcinat, de ce să n-o spunem, ca atunci când se pronunță: Bucovina — toată lumea să se gîndească la mănăstiri. Toată activitatea turismului din Bucovina gravitează în jurul lor. Dacă în momentul de față, ceea ce se cîștigă din turismul județului depășește un milion de dolari, această sumă provine, fără nici un fel de discuție, din vizitarea mănăstirilor. Dar, și aici am vrut să ajungem, prin valorificarea altor zone, cu un minim de investiții, fără nici un fel de exagerare, se poate cîștiga cel puțin de două ori pe atît. Fără nici un fel de glumă, așa stau lucrurile.

— Cum?
— M-ați întrebat care-i of-ul cel mai mare al meu. Am să vă spun cineva. Nu doresc să ies la pensie pînă nu se pun pe roate anumite lucruri care pot aduce bani, foarte mulți bani, cu ceea ce există în Bucovina încă neexploată suficient. Trebuie să facem, dacă vrem să cîștigăm, un turism care să se modeleze pe ceea ce se află în zona noastră, ferindu-ne de stas-uri și șablonări. Turismul și comerțul din Bucovina diferă de cele din Valea Prahovei și de cele de pe litoral. Dar să trecem la probleme concrete. Am să vă pun o întrebare. Vă lăudați că, de bine de rău, cunoașteți Bucovina. Ei bine, ce știți dumneavoastră despre Cacică. Nimic. Așa-i? Să știți că salina de la Cacică, peste care s-a așternut uitarea noastră, este una din cele mai spectaculoase din Europa. În urmă cu 80—100 de ani, pe lângă faptul că la Cacică veneau foarte mulți oameni la tratament, aici se organizau, în superbe galerii, cele mai spectaculoase revelații și baluri. Îmi pare rău că nu mai găsim superbe ve-

deri de epocă care oglindeau ceea ce v-am spus. Și dacă mai adăugăm că salina se află în vecinătatea localității Solca cred că am spus totul. Solca are foarte multe particularități. În primul rînd apa. Poate de aceea berea de Solca care se fabrică fără întrerupere de peste o sută de ani n-a putut fi egalată de nici o altă fabrică.

— În Vatra Dornei locuiește doctorul Radu Rey. A văzut, cu cîțiva ani în urmă, lumina tiparului, cartea scrisă de acesta: „Viitor în Carpați“. Baza de plecare a multor idei din carte pornesc tocmai din Bucovina. Și în foarte multe alte articole care au apărut ulterior se pedalează pe ideea turismului montan. Dar, încă foarte

„Autocritica“ unui director de turism

multe din aceste idei au rămas doar la stadiul de articole. De ce? Hirtile se împotmolesc undeva, în județ sau în afara județului, pe la diferite ministere. Încă nu s-a făcut nimic legat de această idee. Concret despre ce este vorba? În zona Dornelor sînt nenumărate gospodării țărănești, cu tot confortul necesar, care ar putea fi incluse în circuitul turistic. Poate mulți care au trecut pe aici au admirat frumoasele case din localitățile Ciocănești, Cîrlibaba, Dorna Arini și Dorna Candreni. Și fiindcă a venit vorba despre aceste locuri aș vrea să mai spun un lucru. Cred că am definitivat o mai veche idee. Este vorba de valorificarea Bistriței Aurii, care să se facă sub două aspecte. În primul rînd, și acest lucru va începe din vară, mă refer la turismul pe plute uitat de noi. Plimbările pe plute le vom începe în zona Cîrlibaba, Ciocănești pînă la Dorna.

— Foarte interesante lucruri.
— Fiindcă tot sîntem în zona Dornelor să vă spun cineva lucruri legate de Iacobeni. Cîți mai știu că aici, nu cu prea mult timp în urmă, se tratau multe boli de piele și afecțiunile circulatorii. În această parte crește o plantă care se numește arnică. Tratatul prin băile de arnică era de foarte multe ori miraculos. Neglijența noastră, birocratismul a făcut să dispară și aceste lucruri care stau la îndemina oricui. Și cînd ne gîndim că nu

avem nevoie de alte minți. Este așa de ușor să redai vieții ceea ce alții dintr-o eroare au luat. Toate aceste fapte au existat. Trebuie doar o mică scintee ca ele să renască din nou.

— Frumoase cuvinte.
— Mai am încă multe pe suflet. În această criză energetică prin care trece toată lumea de ce excursiile de la Suceava la Putna, pe o distanță de peste 70 de kilometri, sînt făcute numai cu autocarul. Prin introducerea unei locomotive cu abur care folosește combustibil inferior cu niște vagoane vechi și amenajate se poate parcurge drumul pînă la Putna. Acolo, în tren, se poate servi masa specifică zonei noastre. Se poate chiar asculta un taraf cu muzică populară. Nu vîd ce ne împiedică să facem acest lucru care la prima vedere stă la îndemina oricui. Ei bine, din partea județului s-au făcut toate demersurile necesare. Dar de undeva, de la nu știu ce minister, mi s-a răspuns că nu sînt vagoane vechi. Și atunci, pe bună dreptate, ne întrebăm: cum ele nu sînt în schimb zac prin gările Burdujeni și Ițcani. Și problema se poate extinde. Cînd este iarnă, cu sîniile trase de minunații cai de la herghelia din Rădăuți, de la Putna se poate traversa muntele spre alte obiective turistice. Cînd este vară drumul poate fi parcurs cu ajutorul caravelor. Din loc în loc se poate opri la cite o stînă unde să se mînce în străchini de lemn sau de ceramică de la Marginea, cu linguri de lemn, iar brînză să fie scoasă în fața turiștilor din putini de brad. Totul să fie specific zonei, nealterat. Fiindcă una din maladiile, să le numesc așa, ale turismului este plagiatul, adică să facem cum se face în alte părți. Este o mentalitate greșită care nu poate sta la baza unui comerț și turism modern.

— Mai aveți multe să-mi spuneți?
— Dacă mă pregăteam v-aș fi vorbit o zi întreagă. Un singur lucru doresc să vă mai spun. Nu se poate face turism decît într-un mediu natural curat. Altfel spus este vorba despre păstrarea intactă cu toate caracteristicile sale a naturii care definește chiar baza materială a turismului. Natura a fost și trebuie să rămînă casa curată și sănătoasă a țării noastre. Trebuie să avem grijă cum o gospodărim, cum o exploatăm și cum o lășăm în dar generațiilor care vin.

— Ați încheiat, dealtfel și cum ați început, foarte frumos această discuție. Revenind la ceea ce ați spus mai înainte vă las timp să vă pregătiți. Am impresia, și cred că nu greșesc, discuția noastră ar trebui să continue. Bucovina este și trebuie să rămînă, prin ceea ce facem noi, una din marile zone turistice europene.

SORIN POSTOLACHE

Chiar dacă abia a sosit în stațiune, orice om căutîndu-și sănătatea află repede că „binecuvîntatele fîntini de slatină ale Băltăteștilor datează de secole, dar abia după 1800 se amenajează aici ferdece“, adică fîntini din care scoate apa sărată, foarte bună pentru tratamentul bolilor reumatismale. În 1839, dr. I. Chihac face prima analiză chimică la fîntinile Olga, Elena și Gheorghe. În 1883, dr. Konya vindecă: „umflături de mîini, de picioare, rahitism și patimi nervoase“. La Paris, în 1900, și la București, în 1906, apele minerale de Băltătești obțin medalii de aur... Apoi, revenind la 1982, urmează o adevărată... trezire la realitate.

Stațiunea balneoclimaterică Băltătești, județul Neamț, funcționînd de peste 6 ani în subordinea întreprinderii județene pentru gospodărie comunală și locativă (I.J.G.C.L.), este încă foarte departe de ceea ce a fost odată și ceea ce promitea să devină. Încă de acum 100 de ani! Nu-i mai puțin adevărat că de o bună bucată de vreme stațiunea din comuna cu același nume, Băltătești, a fost aproape complet neglijată, de apele sale miraculoase beneficiind numai cîțiva săteni cu dureri în oase. În 1978, ca să luăm un termen de comparație, sumele încasate pentru tratamente de sănătate se ridicau la 3,1 milioane lei înșă, pe total, stațiunea acuza un deficit de 1 313 000 lei. Anul trecut, ca să rămînem în același perimetru financiar, încasările s-au cifrat la suma de 6,3 milioane lei, iar beneficiile la cam 160 000, situație care sugerează o mai bună organizare și, desigur, o rentabilizare a activității. Directorul Dumitru Ștefan, om tînăr și cu a doua facultate în curs de împlinire, conducînd o întreprindere ce se situează în fiecare an între locurile 2 și 4 în întrecerea pe țară, recunoaște în cele din urmă că „normal și logic ar fi ca Băltăteștii să aparțină de O.J.T.“, unitate desigur specializată pentru turism și organizarea de cure de sănătate în stațiunile balneoclimaterice. Pentru I.J.G.C.L., stațiunea Băltătești nu e în fapt decît un mic... accident organizatoric, în vreme ce pentru O.J.T. Neamț ea ar deveni firmă, adevărată „monedă de schimb“ între unitate și celelalte oficii de turism din țară. Se pare că acum cîțiva ani O.J.T.-ul a refuzat transferul stațiunii din depresiunea Ozana-Tobolița în subordinea sa, dat fiind că i s-a impus și preluarea agrementului pe lacul Bicz, de care am pomenit. Astăzi însă, directorul adjunct Mihai Dabija avansează un răspuns pozitiv, socotind că s-ar crea astfel posibilitatea integrării stațiunii Băltătești în circuitul turistic, în metodolo-

gia de lucru, unitară pe țară, privind desfășurarea activităților de turism intern și internațional. Ne-a mai vorbit directorul Dabija și despre speranța de valorificare a apelor termale de la Oglînzii, în apropiere de Tg. Neamț, excelente din punct de vedere terapeutic, dar care ar putea deveni rentabile numai în perspectiva legării lor de o altă unitate economică. De ce nu Băltăteștii?! Cu aceste date în mînt, am plecat la Băltătești, spre a vedea cu ochii noștri cum se desfășoară activitatea stațiunii balneare. Acolo am fost puși față în față în primul rînd cu o serie de nemulțumiri ale medicilor în legătură cu condițiile în care lucrează, ca și cele de tratament ale

O stațiune mică,

o bătălie mare:

Bachus sau Aesculap?

bolnavilor. Doctorul Dan Vlad Filimon, medic șef al stațiunii, cu care am discutat cu mult înainte, ne-a vorbit despre remediile la care se angajase conducerea întreprinderii cu cîteva luni în urmă, dar care, pînă azi, n-au apucat să se vadă. De asemenea, despre modul de comportare al administratorului stațiunii, Vladimir Arnăutu, față de personalul retribuit și chiar față de medici, stilul său de „proprietar“ deplin asupra oamenilor și al dotărilor. Ca să spunem lucrurilor pe nume, e limpede că Vladimir Arnăutu satisface din plin ceea ce-i cere întreprinderea tutelară, el a pus pe picioare o excelentă gospodărie-anexă, cu porci, cîteva vaci cu lapte, zarzavaturi și fructe, din care se asigură o parte importantă a hranei pentru bolnavi. Mai mult decît atît, chiar în clădirea principală a stațiunii există un bufet, care vinde rachiu, țuică, vin Zghihara și alte asemenea... pentru creșterea rentabilității!

Într-un birou pe a cărui ușă scrie „Șef stațiune“ îl cunoaștem pe Vladimir Arnăutu. Are ochii injectați, de om bolnav ori bețiv, și vrea să ne convingă că medicul Dan Filimon este cel vinovat, fiindcă nu vrea să-l asculte, cere prea mult și dă prea puțin, e bun specialist însă ca om... Pe birou, o carte de vizită: Mirii și nașii vă mulțumesc pentru participare... Îl rugăm să ne explice de

ce pe peretele unela din sălile de mese stă scris cu litere aurite: 1972—1982. „A fost o sărbătorire de 10 ani, zice. Au venit cei de la „Volvati“, din Tg. Neamț și au aniversat primii zece ani de cînd există întreprinderea“. Asemenea mese festive, aflăm, se desfășoară curent cu aprobarea conducerii întreprinderii (pentru rentabilitate, nu-i așa?!), mesenilor creîndu-li-se avantajul unor prețuri de categoria a II-a și fripturi din carne proaspătă, tăiată din porcii gospodăriei anexă. Cînd ne-am documentat urma să vină Revelionul și odată cu el vreo 420 de turiști tocmai de la Brăila, care au cheuit pe măsură. Evident rentabilizarea activității. Numai că, să nu uităm nici un moment, la Băltătești este vorba de o stațiune balneară pentru oameni bolnavi, cărora chefurile, chiar ale altora, nu le prea priesc! Nu-i mai puțin adevărat că, pe timpul în care am vizitat stațiunea, ea era aproape goală, cîteva grupuri de tineri sportivi și doar cîteva bolnavi, lucru care vorbește de la sine despre lipsa de popularitate, de renume al Băltăteștilor. Am răsfoit și prin cartea de impresii. În general aprecieri bune și foarte bune, pentru oameni ceea ce conțea întii și întii este eficiența apelor minerale de tratament, dar sînt și destule nemulțumiri, așa cum întilnim opinia Rozei Istrătescu, consemnată în septembrie anul trecut: „Curățenia în camere lasă de dorit, nici carceafurile nu erau schimbate și timp de două săptămîni nu s-a trecut prin camere să se facă curățenie. La bucătărie de asemenea curățenia a fost sub orice critică. Bucătarul era „curat“ ca un gunoier, și se făcea greață să mai mîncîm. Nu se spălau vasele, pîndu-se cămile pentru cea de seara, cînd erau folosite la cină ca pahare“.

Dincolo chiar de toate acestea, rămîne limpede că situația în care se găsește la ora de față stațiunea Băltătești nu e una normală. Așezămîntul de sănătate e mai curînd în postura copilului cu prea multe moașe: primăria comunei remunerează personalul mediu sanitar și are obligația de a asigura locuințe pentru acesta, însă nu primește nici un beneficiu direct; Direcția sanitară județeană cheltuiește bani pentru aparatura de specialitate, strict în avantajul I.J.G.C.L.-ului; iar I.J.G.C.L.-ul are prea multe pe cap pentru a se mai ocupa și de Băltătești, pe care l-a lăsat în grija unui administrator bun la toate, mai puțin la sănătate. Sîntem siguri că, beneficiind de sprijinul direct al organelor județene de conducere, O.J.T. Neamț ar putea îndrepta multe dintre lucrurile expuse aici.

DUMITRU GRAUR

La ușa cabinetului doctorului Jean Diaconu este totdeauna multă lume. O aduce aici dragostea lui pentru meserie și puterea lui de a înțelege durerea pacienților. În 1982 a obținut titlul de doctor în științe medicale, susținînd o teză caracteristică preocupărilor sale, atît pentru cercetare, cit și pentru practica de fiecare zi. Știîndu-l un om foarte ocupat, l-am întrebat cînd îi mai rămîne timp pentru cercetare. Zilnic, consultă peste 40 pacienți. Familia, firesc, îl solicită. Și am obținut primul lui răspuns: „Sînt fiu de țărani, dintr-o familie cu foarte mulți copii și de mic a trebuit să muncesc și să mă obișnuiesc cu mîunca. Nu pot concepe o singură zi fără a fi preocupat de ceva“.

— Sînteți cel de-al șaptelea copil al elanului Diaconu. Cum mi-ați mărturisit, debutul dv. în viață nu s-a desfășurat sub semnul facilității...
— Este și firesc ca acolo unde sînt mulți copii, viața să fie mai dură, cu bucurii mai puține. Eu am numai doi copii și uneori sînt pur și simplu zăpăcit de pretențiile, întrebările sau nemulțumirile lor. Dar cînd sint zece?! Prin forța împrejurărilor, ne-am supus unei discipline de un soi aparte. Fiecare avea locul și rostul său în gospodărie, fiecare își asuma o parte distinctă a responsabilităților ei. Din păcate, acum, cînd fiecare și-a înmeiat familia lui, ne regăsim tot mai rar laolaltă. Cert este că atunci cînd ajung la casa mea părintească, mă tentează din nou indeletnicirile din copilărie.

— Părinții dv. sînt niște oameni fericiți. Zece prunci, toți în viață, toți titrați, toți cu preocupări deosebite. Grijile copilăriei au rămas la urmă...
— Într-adevăr, părinții mei ar putea trăi fără nici o grijă, o săptămînă la mine, o săptămînă în un frate sau la o soră a mea. Însă principiile lor s-au dovedit a fi altele. Nu se despart de gospodărie. Nici grijile lor de altădată nu au fost deosebit de mari: am fost toți copii sănătoși. La școală, nu le-am dat nici un fel de durere de cap. Toți am fost premianți, toți am fost bursieri. Din acest motiv, în comuna Stejari din județul Gorj, clanul Diaconu constituia și spaima, dar și admirația celorlalte familii din sat. Premiile la școala primară ne-au revenit mereu nouă, încît nu o dată, cu prilejul serbărilor școlare de la sfîrșitul anului, cite unul se simtea îndreptătit să cîrtească: nu se mai termină o dată cu șirul Diaconilor?!...

— De ce ați ales stomatologia?
— Sîntem zece frați, cum ați aflat, toți titrați. Șase au devenit medici, trei umani, trei veterinari. Sora noastră mai mare, Polixenia, a fost prima care a pornit și ne-a atras pe acest drum.
— Cîntîți, cînd a descoperit medicul Jean Diaconu periuta de dinți?
— Foarte tîrziu, în liceu. Nu vreau să mă scuț, dar fiind cîți eram și periutele de dinți nefiînd transmisibile, ca imbrăcămîntea de pildă, era o problemă să ni se cumpere zece periute de dinți. Dar am crescut la țară, bucurîndu-mă de o alimentație bogată în proteine și vitamine. Și, cu riscul de a repeta ce au spus și alții, vă asigur că a minca un măr după masă e mai eficient decît spălarea cu periuta de dinți.

— Mi-ați mărturisit că nu v-a supărat niciodată dantura. După mine, durerea de dinți este insuportabilă. O singură plombă să fi avut, ați fi cunoscut și dv. infernalul și diabolicul instrument de tortură numit freză dentară...
— Nu aveți nici o grijă, realizez exact ce înseamnă durerea de dinți, iar pe bolnavi îi cunosc și după fizionomie. Și, pentru a fi exact, să știți de la mine că suprema durere este cea a colicilor renale...
— Într-un cabinet de stomatologie vin fel de fel de oameni. Nu există, probabil, pacient care să vină cu plăcere la dv. Vă aduceți aminte și de întimplări mai nostime?
— Mi-a fost dat să văd multe în viață, dar mă rezum la un caz tipic: pacientul intră timid în cabinet, ochii îi joacă în cap de durere și teamă, îi fac o injecție, însă el fuge, dă bir cu fugiții, chiar înainte de intervenție. Revine abia cînd efectul injecției s-a epuizat, se reazăză pe scaun și suportă durerile, în condițiile unei anestezii consumate, cu un stoicism demn de cauze mai bune. Te poți oare supăra pe asemenea pacienți?
— Era o vreme cînd se purta implantul. Care vă este părerea în această problemă?
— Dacă m-ați fi întrebat acum cîteva ani, răspunsul meu ar fi apărut ca un act de curaj. Acum se rezumă la o simplă constatare: la ora actuală, implantul și-a dovedit ineficiența, așa că nu mai este cazul să vorbim despre el.

Cu alte cuvinte, medicul Jean Diaconu optează pentru o meserie bine făcută, aflată încă departe de a-și fi epuizat posibilitățile și resursele terapeutice pe terenul ei clasic. El propune mai multă rîgoare și o disciplină consimțită în utilizarea virtuților ei, atît din partea stomatologilor, cit și din partea pacienților.

— Era o vreme cînd se purta implantul. Care vă este părerea în această problemă?
— Dacă m-ați fi întrebat acum cîteva ani, răspunsul meu ar fi apărut ca un act de curaj. Acum se rezumă la o simplă constatare: la ora actuală, implantul și-a dovedit ineficiența, așa că nu mai este cazul să vorbim despre el.

Cu alte cuvinte, medicul Jean Diaconu optează pentru o meserie bine făcută, aflată încă departe de a-și fi epuizat posibilitățile și resursele terapeutice pe terenul ei clasic. El propune mai multă rîgoare și o disciplină consimțită în utilizarea virtuților ei, atît din partea stomatologilor, cit și din partea pacienților.

— Era o vreme cînd se purta implantul. Care vă este părerea în această problemă?
— Dacă m-ați fi întrebat acum cîteva ani, răspunsul meu ar fi apărut ca un act de curaj. Acum se rezumă la o simplă constatare: la ora actuală, implantul și-a dovedit ineficiența, așa că nu mai este cazul să vorbim despre el.

Cu alte cuvinte, medicul Jean Diaconu optează pentru o meserie bine făcută, aflată încă departe de a-și fi epuizat posibilitățile și resursele terapeutice pe terenul ei clasic. El propune mai multă rîgoare și o disciplină consimțită în utilizarea virtuților ei, atît din partea stomatologilor, cit și din partea pacienților.

— Era o vreme cînd se purta implantul. Care vă este părerea în această problemă?
— Dacă m-ați fi întrebat acum cîteva ani, răspunsul meu ar fi apărut ca un act de curaj. Acum se rezumă la o simplă constatare: la ora actuală, implantul și-a dovedit ineficiența, așa că nu mai este cazul să vorbim despre el.

DAN MIHAI

Constructorii de mașini, aproape de realizarea deplină a unei promisiuni mai vechi

Unelte mecanizate pentru gospodăria țaranului

Ne aflăm la Serviciul cercetări și asimilării de produse noi din Direcția tehnică a M.I.C.M. Inginerul Constantin Ștefan, șeful serviciului, în față cu un dosar pe coperta căruia scrie: „Nomenclatorul sistemului de unelte manuale și utilaje cu tracțiune manuală sau acționate de motoare mici, destinate gospodăriilor populației”, ne prezintă realizările unităților ministerului, în acest domeniu de activitate: „Apărut în decembrie '80, tocmai pentru a leși în întimplinarea nevoilor micilor producători, obiectivele pe care ni le-am propus sînt realizate. Putem spune chiar că am obținut mai mult decît ne-am propus, atît ca diversificare cît și ca număr de bucăți realizate. Utilaje care în urmă de două ani erau în faza de asimilare sînt la ora aceasta în fabricație curentă și putem raporta conducerii că problema uneltelor necesare micilor gospodării și îndeosebi cea a mecanizării lucrărilor mai importante este rezolvată. Unelte curente, pluguri, grape și costoarele, atît cele cu tracțiune animală cît și motocositoarele, se fabrică în cantități care acoperă cererile populației. Am asigurat condiții ca fabricația să satisfacă eventualele suplimentări generate de rolul din ce în ce mai mare care se acordă astăzi agriculturii din zonele de deal și munte din sectorul necooperativizat. Mult discutată problema a pieșelor și a potcoavelor a fost generată de cerențe de organizare care au fost înlăturate.”

Motocositoarea „Carpatina MP” se fabrică la Intreprinderea Metalica din București din anul 1970. Îi propunem tovarășului Dumitru Rusu, inginerul șef al întreprinderii, o discuție pe această temă.

— Tovarășe inginer șef, vă rugăm pentru început un scurt istoric.

— În anii '70—'73 nu am avut mai mult de 50 comenzi pe an. Începînd din anul 1979, cînd s-a rezolvat problema vînzării către sectorul particular, comenzile au început să crească vertiginos. În anul '81 și '82 am livrat 6500 bucăți. În județele Caraș-Severin și Brașov s-au deplasat echipe ale întreprinderii care au făcut la fața locului demonstrații practice, au urmărit mașina în timpul exploatarei. Aceste acțiuni au avut ca scop popularizarea mașinii.

— Cum ați făcut față creșterii mari a cererilor?

— Ne-am reorganizat cu maximă operativitate. Ne-am utilizat cu toate utilajele necesare fabricației, am efectuat spațiile trebuitoare fabricației, am organizat fluxul tehnologic încît să asigurăm o producție de 6000 bucăți pe an. În anul care a trecut am livrat 5100 bucăți. Mașina este foarte bună. O fabricăm, iată, de 12 ani și am reușit să formăm echipe de muncitori și tehnicieni de înaltă calificare.

— Service, reparații, piese de schimb?

— Avem o echipă de service care se deplasează în toată țara în perioada anului de garanție. În cazul unor situații mai deosebite putem suplimenta echipa cu oameni de la fabricație. Pînă acum n-a fost cazul. La cele 6500 bucăți livrate în ultimii doi ani nu am avut situații care să reclame astfel de măsuri. În privința reparațiilor curente se preconizează să fie efectuate de UCECOM. Pînă acum nu s-a ajuns la un rezultat în această privință. Piese de schimb trebuie comandate tot prin cooperatie. Am satisfăcut și celelalte cereri, însă problema pieselor de schimb, după opinia mea, nu este definitiv rezolvată atîta timp cît în fiecare

județ nu funcționează unități de reparații dotate cu piesele de schimb necesare și cu posibilitatea unei intervenții operative.

— Cîte motocositoare au fost livrate cooperativilor?

— În anul 1982, din totalul de 5100, 3800 de bucăți. Restul, aproape în totalitate unităților M.A.I.A. Anumite județe cer foarte multe. Altele mai deloc. Caraș Severin a cerut peste o mie de bucăți, în timp ce Neamț, Botoșani, Brăila au motocositoare în stoc. Doljul a cerut 20 iar Drobeta-Turnu Severin 9 bucăți. Este vorba de reclamă, de optică.

— Să încercăm în limita spațiului să facem puțină reclamă acestor motocositoare.

— „Flacăra” a făcut în timp un bun serviciu motocositoarelor și profităm de această situație să-i mulțumim. Motocositoarea cu o viteză, cea pe care am livrat-o pînă acum, lucrează pe pante pînă la 35 de grade, are o productivitate de 0,3—0,4 hectare pe oră, adică într-o zi cosește 3,5—4 hectare. Consumul este de 2,2 litri benzină CO 75. Prețul de livrare de către Centrocop este de 17000 lei.

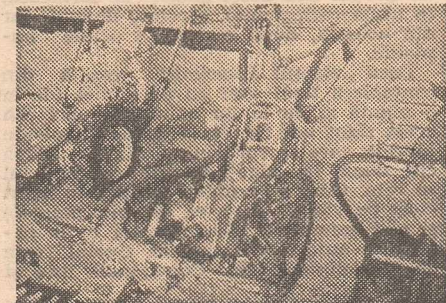
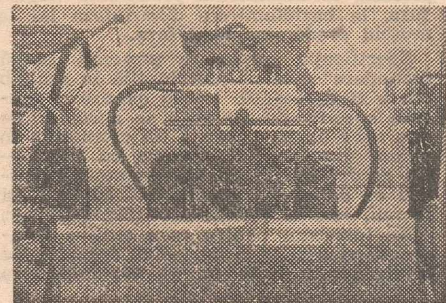
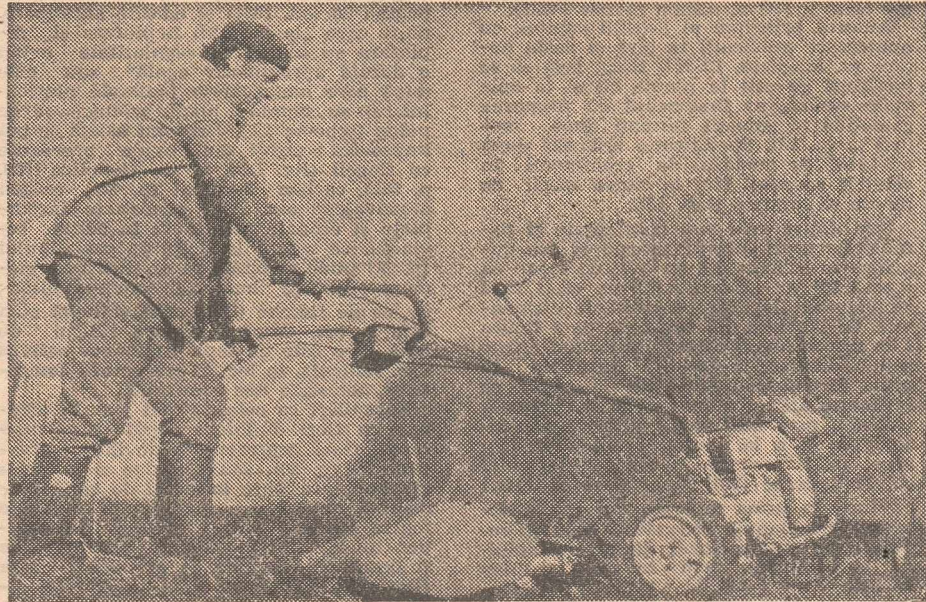
— Nu cumva e prea scumpă?

— Beneficiul întreprinderii este minim. După informațiile mele plata unui cossaș este de 400 lei pe zi plus mîncare și băutură. Asta cînd îl găsești. Cositul unui hectar ajunge la 1500 lei. Motocositoarea cosește într-o zi 3—4 hectare. Prețul ei se amortizează în cîteva zile!! Datele pe care vi le-am dat se referă la motocositoarea cu o viteză. Începînd de anul

acesta vom fabrica motocositoare cu două viteze care au față de tipul de pînă acum avantaje certe. Crește viteza de lucru de la 2,9 la 3,7 kilometri pe oră, ceea ce tradus în procente de productivitate înseamnă creșterea acesteia cu 30 la sută. Noul tip va avea o viteză de deplasare de 5,7 kilometri pe oră. Dacă raportăm consumul de benzină la productivitate, dacă facem o analiză de ansamblu rezultă și reducerea acestuia. Începînd chiar din trimestrul acesta vom putea livra către populație cîteva dispozitive ce se vor putea atasa atît la motocositoare cum părăte pînă acum cît și la cele pe care le vom livra. Acest set de dispozitive vor acoperi, credem noi, toate nevoile de mecanizare ale unei gospodării individuale, va crește substanțial productivitatea muncii în sectorul necooperativizat și va rezolva în mare măsură problema forței de muncă.

— Despre ce dispozitive este vorba?

— Dispozitivul de ascuțit cuțite a intrat în producția curentă. Are avantajul că se poate monta pe motocositoare și poate efectua ascuțirea în cîmp, prin mișcarea dată de motor. Plugul permite folosirea motocositoarei aproape pe întreaga durată a anului. Avem deja comenzi. Îl vom putea livra începînd cu trimestrul II. Instalatiile pentru stropit via și pomii va începe să fie livrată la sfîrșitul lunii martie. Ferăstrăul mecanic pentru debitat lemne, necesar mai ales pentru regiunile montane, poate fi de asemenea montat pe motocositoare. Freza are posibilitatea să mărunțească solul. Înlocuiește grăpatul.

Nivelatorul, un fel de lamă de buldozer, poate fi folosit la nivelarea terenului și la deszăpezit. Remorca are lungimea de 1,8, lățimea de 1,2 și înălțimea de 0,25 metri. Poate transporta o greutate de 200 kilograme cu o viteză de 3 kilometri pe oră. Prin aceste dispozitive anexă se pot acoperi, după cum credem că rezultă doar din simpla lor enumerare, mare parte din muncile grele și care necesită un consum mare de manoperă.

— Cum pot fi ele achiziționate?

— Pot fi comandate de cooperatie în aceleași condiții ca și motocositoarea. Sperăm că s-a renunțat la impunerea unor condiții suplimentare cooperativilor sau țăranilor din sectorul particular.

— Am observat că Intreprinderea Metalica s-a interesat îndeaproape și de felul cum au pătruns motocositoarele în rîndul celor interesați. Ce greutăți ar mai putea apărea în exploatarea intensivă, eficiența a motocositoarelor?

— Problema benzinei, după cîte știm noi, nu se pune. Posesorii de motocositoare sînt înregistrați și au asigurată cota de benzină.

Mulțumim tovarășului Dumitru Rusu și ne deplasăm la Grupul industrial pentru producția de mașini agricole, G.I.P.M.A., coordonat de Intreprinderea Semănătoarea. Iată ce ne spune inginerul Victor Gatu de la Serviciul tehnic: „Avem ca sarcină realizarea unei cositoare cu tracțiune animală. Va fi tractată de doi cai, va cosi brazde de un metru și jumătate și va putea fi folosită și pe dealuri cu terenuri ce prezintă denivelări ușoare. Este prevăzută cu un dispozitiv propriu de ascuțit cuțitele cu manevrare manuală, care permite operațiunea în cîmp. Stadiul cositoare: realizarea pregătirii de fabricație, finalizată cu seria zero. Ea va fi fabricată la Intreprinderea mecanică Băilești și va putea fi livrată începînd cu trimestrul III al acestui an.”

După ce remarcăm grija organelor de resort de a asigura gospodăriile micilor producători cu unelte adecvate, cu o diversificare largă, să reținem unele aspecte ale experienței noastre în acest domeniu.

— Virsta motocositoarelor „Carpatina MP” este de 12 ani. I-au trebuit 8 ani pentru a fi cunoscută și cerută de producători într-un număr mare, încît aportul ei să se facă cu adevărat resimțit. În unele județe ea este încă practic necunoscută. Ne gîndim la acele județe unde comenzile sînt de ordinul a 10—20 bucăți pe an. Este limpede că acolo ori nu s-a făcut o popularizare corespunzătoare a avantajelor ei ori nu s-au asigurat condiții normale de achiziționare.

— Problema reparațiilor curente și a pieselor de schimb nu este încă definitiv rezolvată. Cooperatiile trebuie să depună mai susținute eforturi de organizare a acestor acțiuni, mai ales că este în propriul ei interes. Cînd dai 20000 de lei pe o sculă trebuie să ai convingerea că merge atunci cînd ai nevoie de ea.

— Prin dispozitivele anexă create de specialiștii de la Intreprinderea Metalica se vor rezolva multe din problemele cu care este astăzi confruntată gospodăria individuală. Aceste dispozitive trebuie să aibă un drum mai drept și deci mai scurt către gospodarul interesat să le folosească.

— Deși am înțeles din discuția purtată cu inginerul șef Dumitru Rusu că beneficiul întreprinderii este minim, celor doritori să achiziționeze astfel de utilaje este necesar să li se asigure facilități suplimentare. Plusul de producție vine după achiziționarea lor și nu înainte. Oricît am vrea noi altfel.

Ne găsim pe un drum bun, dar mai sînt de pus la punct unele măsuri organizatorice pentru ca eficiența tehnică dovedită a acestor utilaje să fie și cea reală.

OPREA GEORGESCU

Boala lui Marek a fost învinsă

(Urmare din pagina 1)

ceretătorii centrului a asistenței de specialitate. Totul în valoare de 46 milioane lei.

Centrul de cercetări din comuna Voluntari are în principal două programe de lucru: producerea de vaccinuri destinate combaterii unor boli contagioase la mai multe specii de animale și cercetarea unor maladii specifice regnului animal. Vom vorbi în rîndurile ce urmează despre rezultatele prin care se recomandă aici munca specialistului, dar nu înainte de a propune cititorilor noștri o scurtă vizită în incinta acestui vast laborator medical.

Pe o suprafață de 18 hectare stau înșirate 18 pavilioane destinate cercetării și producerii de biopreparate. În șase din acestea se află montate un soi de izolatoare din oțel inoxidabil, în interiorul cărora își duc viața, într-o inconștientă lucrativă, mai multe sute de găini ce au rolul de a produce ouă libere de germeni patogeni transmisibili. De aceea cuvîntul de ordine aici îl constituie realizarea unei asepșii totale. Apa, aerul, furajele sînt complet sterile, iar necuvîntătoarele pot fi urmărite doar de la distanță prin niște hublouri. Recoltarea ouălor și eventualele tratamente se execută din exterior cu ajutorul unor mănuși speciale.

Pavilioanele din față sînt rezervate operațiilor de testare și control. Aici își numără zilele diferitele specii de galinacee (găina, curca, gîsca, rața, biblică), porumbelul, fazanul, precum și animale cu blană (vulpea, nurca, iepurele, nutria, cîinele de pază și de agrement și altele). Aceste condiții de izolare și asepșie au menirea de a feri animalele de îmbolnăvirii accidentale și a le face astfel să răspundă numai la inoculările dirijate cu germeni patogeni.

În sfîrșit, în clădirea centrală se găsesc laboratoarele propriu-zise. Doctorul Pătrașcu ne roagă să notăm că centrul beneficiază de aparatură ultramodernă și că cele mai multe operații sînt computerizate.

Ei bine, n-am fi ajuns să cunoaștem toate acestea dacă în prealabil n-am fi aflat, prin mijlocirea Oficiului pentru Invenții și Mărci, că doctorul Ionel Pătrașcu a brevetat o tehnologie originală pentru producerea unui vaccin împotriva bolii lui Marek, deci capabil de a combate limfomul malign la păsări. În fapt este primul vaccin antitumoral realizat în lume. Meritul aparține unor cercetători americani, dar doctorul Ionel Pătrașcu a descoperit o nouă tehnică de preparare și o clonă originală. Experimentele efectuate au demonstrat că puii vaccinați nu se mai îmbolnăvesc de cancer, vaccinul dovedindu-și eficiența într-o proporție de 92—100%. În prezent unitatea din Voluntari poate livra anual 30 milioane de doze de vaccin. S-a calculat de asemenea că economiile obținute pe această cale — deci prin salvarea de la moarte a unui mare număr de păsări — s-au cifrat într-un singur an la 200 milioane lei.

Realizarea vaccinului împotriva bolii lui Marek constituie o nouă speranță, pentru cercetarea oncologică în general. Experimente efectuate în străinătate, pe feline, maimuță și taurine sînt încurajatoare. Colectivul condus de doctorul Ionel Pătrașcu anunță la rîndu-i interesante rezultate dobîndite în combaterea cu ajutorul vaccinului a virusului de tip herpetic, declanșator al bolii canceroase în unele situații.

Centrului de la Voluntari îi revine de asemenea meritul elaborării unui set de diagnostic al leucozelor bovine prin care

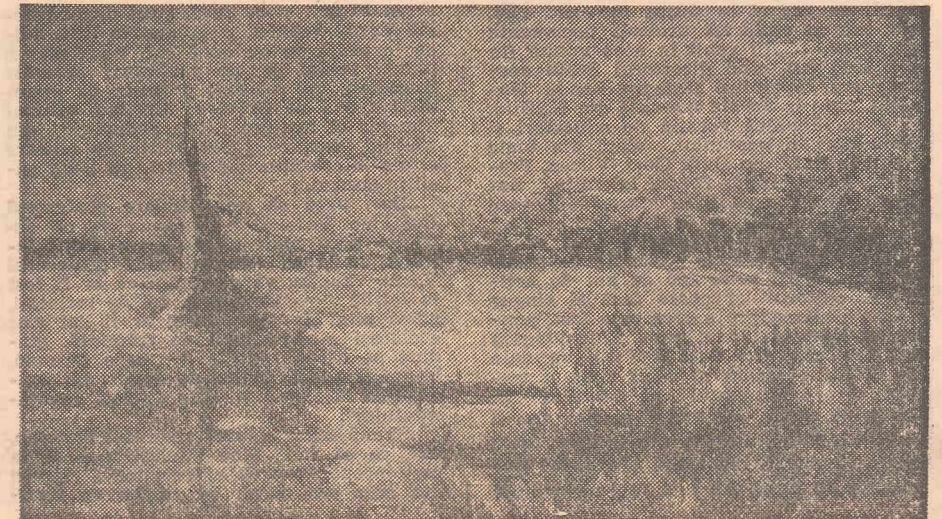
afecțiunea poate fi identificată în numai cîteva zile, precum și realizarea unui vaccin pentru combaterea holerei și salmonelozei la păsări, a unei noi tehnici medicale pentru combaterea variolei și laringo-traheitei aviare.

Mai notăm în sfîrșit o importantă descoperire și care vine în fapt să răstoarne un principiu în microbiologie. Este vorba de refolosirea mediului pentru cultivat germeni. Noutatea constă în faptul că, pentru intîia oară, iar aceasta de la Pasteur și pînă în prezent, mediul de creștere al germinilor nu a mai fost aruncat ci refolosit, iar aceasta datorită unei tehnici de separare a germinilor, pusă la punct de specialiștii Centrului de cercetări de la Voluntari. În felul acesta mediul (în realitate o supă de carne, obținută din creier, cord și pulpă de la cele

mal bune animale) poate fi refolosit în 3 cicluri sau ceea ce face ca producția să sporească de trei ori. Procedul este în curs de brevetare, dar nu mai încapă în doială că economiile rezultate vor fi enorme dacă avem în vedere că acolo unde se produce vaccin pe cale industrială se folosesc pînă în prezent zeci de tone de supă de carne, iar acestea pentru un singur ciclu de producție.

Mai arătăm în incheiere că Centrul de cercetări și biopreparate pentru păsări și animale mici este o întreprindere cu circuit închis, ea asigurîndu-și singură materia primă fără a se aproviziona din exterior.

Toate acestea sînt rezultatele evidente și de răsunet ale unei constante și masive investiții de inteligență.

Adesea se spune și pe bună dreptate, că nu există manuale perfecte (poate sint și excepții), adică manuale care să corespundă în întregime: din punct de vedere al nivelului de vîrstă al elevilor, să țină seama de nivelul de dezvoltare al domeniului, de conținutul celorlalte manuale din clasele precedente, să fie inteligibil, didactic și în același timp de un nivel științific corespunzător. Dar există manuale perfecte.

Nu există nici autori care să nu fie receptivi atunci cînd este vorba de îmbunătățirea propriului manual, nu numai din dorința personală de a avea un manual apreciat dar în primul rînd responsabilitatea profesională și socială pentru instruirea și educarea elevilor țării trebuie să primeze permanent la un autor de manuale școlare.

Se mai știe că nu oricine poate să devină autor de manuale școlare. Din acest motiv M.E.I. inițiasă cu ani în urmă concursuri pentru promovarea celor mai bune manuale, pe specialități și nivele de instruire. În această ordine de idei, considerăm că ar trebui acordată o mare atenție criticii științifice. Cu siguranță că dacă vom continua să „ne lăudăm noi între noi” nu vom realiza manuale mai bune. Un început promițător în această direcție, salutat cu toată încrederea de cadrele didactice, îl găsim în revista „Flacăra” (v. Flacăra, august 1982).

Ar fi nedrept să se înțeleagă de aici că nu există și manuale corespunzătoare. Desigur este meritul, în primul rînd, al autorilor dar și al redacției de specialitate din Editura didactică și pedagogică care prin efortul continuu al colectivului de profesori de acolo, manualele au căpătat permanent un plus de calitate.

Sînt oare și autori care nu știu că nu știu?...

Există în rîndul cadrelor didactice care predau biologia la clasele liceale un sentiment de nemulțumire exprimat cu ocazia diferitelor intrinșuri (reciclare, gradul II, definitivativ ș.a.) în legătură cu calitatea unor manuale, atît didactică cît și de conținut științific. Această nemulțumire a culminat cu apariția unui material critic în paginile revistei Flacăra (august, 1982) cu concursul mai multor profesori de biologie din Cluj-Napoca. Sînt analizate și apreciate manualele de biologie din învățămîntul general și liceal. O atenție deosebită i s-a acordat capitolului de genetică din manualul de clasa a XII-a. Se subliniază că în acest capitol „nu există lecție fără greșeli: text greșit, scheme greșite etc.” (Flacăra, nr. 33, august, 1982).

S-au exprimat critici asemănătoare și cu alte ocazii. Aceste critici sînt de fapt binecunoscute profesorilor de biologie, chiar dacă nu s-au măsurat încă nici dimensiunile, nici frecvența lor; unele dintre ele datează de foarte mult timp; toată lumea vorbește despre acest capitol al manualului dar nimeni, pînă la articolul din Flacăra, nu a intervenit pentru a-l înlocui cu unul corespunzător.

Discuțiile purtate cu prof. dr. docent Petre Raicu, autorul principal, în particular sau în colective mai mari, în legătură cu articolul din Flacăra s-au soldat cu divagații sterile, subiective sau cu replici neacademice la adresa semnatarilor materialului. Ajunși aici considerăm că este necesar să facem cîteva precizări prealabile:

— improvizările în interpretările unor procese biologice, de care va fi vorba în continuare, au fost preluate ca atare de unii profesori numai pentru că purtau girul unui universitar;

— erorile științifice binecunoscute profesorilor de biologie sînt corectate la predare de cei mai mulți profesori, dar elevii sînt sfătuiți să învețe și varianta gre-

șită pentru că la examene (olimpiade, admitere ș.a.) baremul se face exclusiv după manual;

— mai recent unele comisii de examene au stabilit prin consens ca elevul care scrie corect (deci nu respectă greșeala din carte) să nu fie penalizat;

— capitolul de genetică analizat reflectă improvizare în loc de probitate științifică și o neglijență condamnabilă față de pregătirea științifică a elevilor țării.

Este adevărat că pe parcursul anilor i s-au făcut unele corecturi. Așa de pildă a fost scoasă schema „Ciclul de viață la plante și animale” din ediția 1980 și edițiile anterioare, în care autorul pretindea că feriga face flori. Tot din schema respectivă s-a transmis mai multor generații de elevi că în procesul fecundației ovulul se unește cu un microspor (v. edițiile

inutilă și derutantă, pentru că elevii nu știu ce variantă trebuie să aleagă. Ne întrebăm cu uimire cui servește această crasă superficialitate și improvizare?

După acest exemplu de „probitate” științifică am fi extrem de pretențioși să mai comentăm confuziile făcute între anterozoizi și spermatorii (edițiile 1978, '79, '80 '81), între ovul și oofseră (p. 59), între granulele de polen și spermatorii sau între fructe și semințe (aceleași ediții). Dar nu putem trece cu vederea peste formularea „astfel dacă în metafaza I a meiozei cromozomii omologi se asociază formînd bivalentii...” pentru că ea reflectă lacune nepermise despre un proces extraordinar de important cum este cel meiotic. După cum este bine stabilit, formarea bivalentilor și fenomenul de crossing-over care îi urmează de obicei are loc în profaza I (în unele cazuri, chiar mai de-

normelor elementare ale sistemelor biologice, știut fiind că virusurile sînt aceluia?

Vom încheia observațiile noastre sumare cu reproducerea unui paragraf neschimbat în 3 ediții succesive, pe care îl lăsăm spre comentare cititorilor după o comparație cu textul care explică același lucru din Genetica/1980, p. 385... „botanistul C. Correns a observat la planta *Mirabilis jalapa* apariția unor ramuri anormale cu frunzele de culoare galbenă sau pătate, avînd porțiuni verzi ce alternau cu cele galbene. La microscop s-a observat că în celulele frunzelor anormale lipsese cloroplastele cu pigmentul verde. Făcînd polenizări între florile de pe ramurile normale și cele anormale s-a observat că descendenții semănau cu forma maternă și numai în cazul florilor materne de pe ramurile cu frunze pătate se producea o segregare, adică apăreau atît plante normale cît și anormale. Această segregare se datoră faptului că frunzele pătate aveau atît celule cu cloroplaste cît și celule fără cloroplaste. Desigur că plantele care erau în totalitate galbene nu puteau realiza fotosinteza și ca urmare piereau de timpuriu. Transmiterea pe linie maternă a tipului de cloroplaste se poate explica prin faptul că grăunciorii de polen sînt lipsiți de primordii de cloroplaste, în timp ce sacul embrionar, și respectiv, în oosferă se află primordiile cloroplastelor. S-a constatat că și alte caractere se pot transmite pe linie maternă, știut fiind că ovulele sînt mai bogate în citoplasmă decît gameții masculi” (p. 58).

În țara noastră există numeroși specialiști, cadre didactice, cercetători, care chiar dacă nu au titluri sonore pot elabora în timp util un capitol de genetică corespunzător exigențelor actuale ale învățămîntului biologic liceal.

Autorii manualelor ar trebui să învețe să privească criticile care se fac în legătură cu manualele elaborate nu ca pe niște atacuri personale ci ca pe o contribuție reală, o îndatorire profesională adusă îmbunătățirii procesului de învățămînt.

Dorim ca materialul nostru să fie interpretat ca o pledoarie pentru probitate științifică, intransigență și curaj; ca o pledoarie pentru responsabilitate profesională și cetățenească.

Conf. dr. MARIN ANDREI
Facultatea de biologie, București

Pledoarie pentru probitate științifică și curaj

1978, 1979, 1980). S-a renunțat de asemenea și la alte inexactități, dar a menținut încă destule. Observațiile noastre se vor referi numai la cunoștințele de citologie și în general de botanică cu care operează obligatoriu genetica, înțilnite în capitolul de genetică al manualului de biologie clasa a XII-a, ultima revizie (1981).

Autorul principal al acestui capitol, cu numeroase publicații în țară și peste hotare (v. Magazin, 13 XI. 1982), lasă să se înțeleagă că atît la plante cît și la animale meioza se finalizează cu formarea gameților: „gameții formați după meioză...” (p. 18). Specificația urmează după un tabel cu numărul de cromozomi în celulele corpului (2n) la cîteva specii de plante și animale (tab. 1.2).

Una dintre cele mai neașteptate și paradoxale erori științifice este și cea cuprinsă în schema 1.6 (p. 19), de fapt ea reprezintă un „monument” de erori care violează flagrant cunoștințele elementare de biologie. Să urmărim deci figura 1.6: zigotul după părerea autorului este o celulă dikariotică (n+n), rezultată în urma fecundației. Acest tip de „zigot” se înțilnește atît la plante cît și la animale (schema este intitulată: alternanța fazelor 2n și n la plante și animale). Din acest „zigot” rezultă în urma cariogamiei celule diploide (2n). Mai reiese că sporii produși, în urma meiozei, din celula diploidă (la plante), fecundază gameții rezultă în urma meiozei, din celula diploidă, la animale (sau invers?) și dau naștere unui zigot de asemenea dikariotic (n+n). Din acest „zigot” se formează, în urma cariogamiei, o celulă diploidă iar din aceasta, după meioză, 4 celule haploide.

Dacă „zigotul dikariotic” rezultă din contopirea unui spor cu un gamet (de la o plantă și de la un animal) atunci din acest zigot vor rezulta 4 celule haploide hibride, care se vor contopi din nou (două cite două) în „zigoi dikariotici” și ciclul se reia. Cine s-ar putea încadra în acest ciclu de viață? În orice caz nici plantele și nici animalele! Surprinzător că la pagina 20 autorul constată că zigotul este de fapt diploid (2n). Constatarea este și

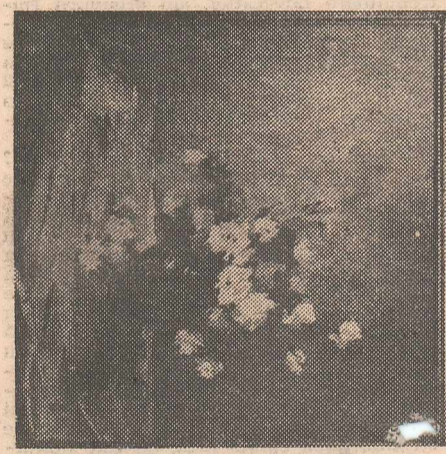
vreme) și nu în metafaza I, cum îi învață pe elevii edițiile 1978, '79, '80, '81 ale biologiei de clasa a XII-a și pe studenții facultăților de biologie Genetica de același autor (Editura didactică și pedagogică București, 1980, p. 66).

Cunoștințe inexacte sînt și cele de la pagina 20 (ed. 1981) și edițiile anterioare, după care „la mușchii haplofaza și diplofaza se succed cu regularitate avînd o durată aproximativ egală” sau cele după care metazoarele (animale pluricelulare) au stamine, pistil, grăuncioare de polen (schema 1.8). Dacă nu există se pot improviză: zigoi sau ovule prevăzute cu flageli (fig. 1.56, v. și Genetica/1980, p. 556), carbon 3-valent (p. 42), oxigen monovalent etc. Alte cunoștințe incomplete și eronate menținate în ediția revizuită se referă la definiția cariotipului (p. 21) unde se omite să se treacă un element esențial, numărul cromozomilor; în loc de ridiche (*Raphanus sativus*) cum este corect, autorul preferă ridichi de lună care este de fapt *Raphanus sativus* var. *radicula*, în loc de *Sus scrofa domestica*, folosește *Sus scrofa* etc.

Formulări ca cele de mai jos „la plantele cu flori diplofaza capătă preponderență, fiind reprezentată de întreg organismul” (p. 20), sau „la alge și la unele ciuperci inferioare în ciclul de viață predomină haplofaza, iar diplofaza este foarte scurtă și urmează după fecundație” (p. 19) sînt incomplete, neinteligibile și derutante. Se știe că la unele alge (*Derbesia*, *Laminaria* ș.a.) predomină diplofaza, la ascomicete predomină haplofaza, la bazidiomicete dikariofaza iar la mușchii predomină haplofaza.

Specificația „diplofaza urmează după fecundare” este absolut inutilă în schimb poate fi derutantă. Într-o oarecare măsură specificația amintită se apropie de una ușor hazlie „posedă un cromosom în minus” (p.22) sau „cloroplaste cu pigmentul verde” sau din unirea gameților masculi ce dețin cromosomul X cu gameții femeli, rezultă femele XY (fig. 1.21) etc.

Ne întrebăm pentru care motive încadrează virusurile la un loc cu organismele celulare procariote (p. 60, 68) împotriva

Reporterului, precum călătorului, îi șade bine cu drumul. De-a lungul drumurilor sale, îi stă bine să fie cît mai curios. Dar atunci cînd e cazul, așa cum ni s-a întîmplat nouă, acum cîteva zile la Năsăud, e bine să se lase și-n voia aducerilor aminte. Acum cîteva zile deci, la Năsăud, ne-am încumetat să trecem pragul unui veritabil templu al școlii românești, pragul fostei preparandii, al fostei Școli normale și-al fostului, pînă-n toamna anului școlar aflat în curs, Liceul pedagogic. Treceam, cu o adîncă emoție, pragul unei instituții școlare care în anul 1977 a sărbătorit venerabila vîrstă de 200 de ani. 200 de ani de învățămînt românesc pus în slujba satelor și comunelor năsăudene, așa cum au dovedit-o documentele vremii. „Năsăudul a fost centrul cultural care a purtat faclia înviorătoare a culturii românești și a sentimentului național în nord-estul Transilvaniei”. Dar, în același timp, 200 de ani de învățămînt românesc pus și în slujba întregii țări, așa cum o confirmă aceleași documente ale vremii: „Au venit în acea vreme (în anii 1924/1925, cînd directorul Școlii normale era renumitul pedagog Sandu Manoliu, n.n.) la Școala normală din Năsăud, să-și împlinescă vocația de educatori și luminători ai neamului, elevi din toate colțurile țării, din Dolj, Gorj, Vilcea, Prahova, Argeș, Ilfov, Bihor, Ialomița, Suceava, Maramureș, Satu Mare, moldoveni de peste Prut, Mureș, Cluj, Mehedintzi ș.a.”.

Creдем că, din doar aceste două citate, extrase din referatele susținute cu prilejul sărbătoririi celor 200 de ani de activitate, cititorul își poate face el singur o idee clară asupra a ceea ce a fost, pentru învățămîntul românesc, îndelungată și fructuoasă existență a Școlii normale din Năsăud, școală al cărei prag îl trecem cu sentimentul că intrăm în teritoriul sacru al celui glorios trecut care-n inimile noastre, ale tuturor, bate ca un clopot cu rezonanță profundă. Dar vacanța de iarnă fiind în toi, coridoarele

erau pustii și reci, iar sălile de clasă erau închise. De pe pereții înalți, din tablourile de sfîrșit de an ne priveau doar sutele de ochi ai promotiilor din ultimii 10-15 ani. Această ciudată întîlnire cu doar cîteva din promoțiile de educatori și învățători ce s-au format în spiritul sever și exigent și de înaltă ținută profesională al bătrînei Școlii normale din Năsăud, ne-a îndemnat să-i căutăm, în Năsăud, pe cei ce le-au fost cîndva dascăli. Am întîlnit doar doi, pe profesorul de limbă română Octavian Rulean, fost director al Școlii între anii 1946-1950, pensionat

tență a ne ajuta și sprijini în munca noastră și a părinților elevilor noștri de a readuce la Năsăud cele două clase, a IX și a X-a, care au fost trimise la Tirgu Mureș, la o distanță de 170 kilometri, în vederea școlarizării lor pentru necesitățile de încadrare în învățămîntul primar și preșcolar din județul nostru, de unde au fost selecționați elevii claselor menționate. Precizăm că la Liceul pedagogic din Năsăud sînt școlarizate în continuare doar clasele a XI-a și a XII-a. Este vorba, după cum bine înțelegeți, de încetarea activității Liceului pedagogic din orașul nos-

dar și cu pasiune, în vederea revenirii, la Năsăud, a celor două clase transferate la Liceul pedagogic din Tirgu Mureș, ne-a impresionat chiar justetea solicitării lor. Cu atît mai mult impresionează această solicitare, cu cît rezolvarea ei nu afectează cu nimic viața de toate zilele a acestor venerabili profesori pensionari. Dar atît ei cît și numeroși alți oameni de cultură ce au fost elevii sau dascălii acestei minunate școli românești nu pot sta cu miinile în sîn cînd văd că, printr-o măsură pripită și neaprofundată, se pune capăt activității unuia din liceele pedagogice de tradiție și prestigiu.

Desigur, despre tradiția și prestigiul școlii năsăudene de învățători precum și despre eminenții dascăli ce au condus destinele acestei școli, dar mai ales despre importanța acestui veritabil focar de cultură și mîndrie națională pot fi scrise nenumărate pagini. Și după ce-am aflat unele date privind trecutul legendar al fostei preparandii năsăudene, al fostei Școli normale din Năsăud, precum și ale Liceului pedagogic din același Năsăud, am fost tentați să întocmim o micromonografie publicistică, dar am renunțat pe loc, întrucît materialul este pur și simplu imens, iar semnificația celor 200 de ani de învățămînt românesc gimnazial din Năsăud este copleșitoare. Pentru o justă și necesară evaluare i se cuvine unei astfel de existențe un magnific și temeinic studiu istoric, cultural și sociologic. Pentru că nu numai viața din nord-estul Transilvaniei, ci chiar viața întregii noastre țări se întrefeș cu o mie și una de fire de cei 200 de ani ai Liceului pedagogic aflat acum pe cale de desființare. În ceea ce ne privește, în încheierea acestor rînduri provocate de-o simplă trecere a unui prag de veche școală românească, subscriem la părerea și arzătoarea dorință a tuturor celor ce văd ca necesară continuarea tradiției școlii de dascăli de la Năsăud.

A trece un prag

acum 10 ani, și pe profesorul de pedagogie Vasile Vranău, pensionat în 1978, adică în urmă cu numai 5 ani. I-am mai fi putut întîlni și pe profesorii Eremia Bureazan, un renumit profesor de matematică, sau pe Grigore Marțian, ultimul director al fostului Liceu pedagogic din Năsăud, dar, cu toate eforturile noastre și ale interlocutorilor noștri, nu i-am găsit în acea zi.

„Dar, avea să ne declare profesorul Octavian Rulean, nu trebuie să ne supărăm prea mult că nu i-am găsit, întrucît eu și cu colegul meu, profesorul Vasile Vranău, vă asigurăm că ar fi fost la fel de surprinși și la fel de încantați, adică plini de speranțe și ar fi dat glas acelorași gânduri care ne frămîntă, gînduri pe care, printr-o scrisoare comună, le-am trimis forurilor de resort din conducerea Ministerului Educației și Învățămîntului”.

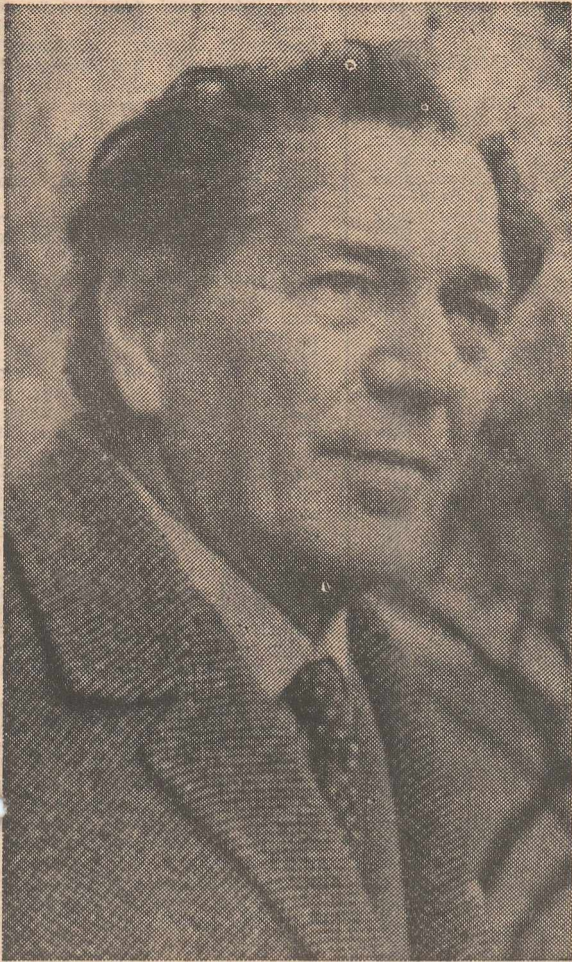
„Să mă scuze colegul meu că-l întrerup, dar, ca să fim bine înțelși încă de la bun început, voi da citire citorva rînduri din acea scrisoare: vă rugăm cu insis-

tru. Acele tablouri cu promoțiile de absolvenți pe care le-ați văzut pe pereții școlii noastre se vor mai îmbogăți cu două tablouri și-atît”.

„Este rîndul meu să-l întrerup pe colegul Vranău pentru a adăuga că soluționarea favorabilă a cererilor noastre ar duce la realizarea necesarului de cadre didactice calificate pentru învățămîntul primar și preșcolar din județul Bistrita Năsăud. În legătură cu acest necesar de cadre vă vom spune că în Suplimentul din 15 iunie al revistei Tribuna școlii, unde au fost publicate posturile vacante din toată țara, județul nostru declara liber, adică vacante, 80 de posturi din învățămîntul primar și preșcolar. După cîte sîntem informați, nici jumătate din aceste posturi nu au fost acoperite. La sate, în cătune și în unele cartiere ale localităților urbane, aceste posturi au fost încredințate unor suplinitori și unor cadre necalificate”.

Dincolo de extraordinara și întru totul laudabila energie pe care cei doi interlocutori au manifestat-o, cu vehemență,

Profesorul Neagu: un bisturiu de aur, o inimă dăruită oamenilor

Valentin Neagu ; profesor doctor docent ; șef al Catedrei de urologie din I.M.F. București, director al Spitalului clinic „Panduri”, președinte al Societății române de urologie ; autor de cărți și manuale, între care „Urologia” (sub redacția), „Cum tratăm infecțiile urinare” etc., etc. ; membru al Societății internaționale de urologie (Paris) etc. ; distins cu ordine și medalii, românești și străine.

vreme, ca intern, n-aveai voie să te căsătorești. Unii s-au supus, alții nu. Profesorul Mezincescu a pus lucrurile la punct : aveți permisiunea să vă căsătoriți, a spus el, dar numai cu internatul ! Exista, în timpul internatului, o rigoare a foii de observație și, ca să poți întocmi o foaie completă și corectă, trebuia să cunoști boala în toate manifestările ei. Sigur, internii erau călăriți, dar câștigul rămânea în afara oricărui dubiu : învățai meserie repede și temeinic. Azi, stagiatura preia o parte din sarcinile internatului, dar egalizarea pe care o presupune, același program pentru toți studenții, dăunează. Incheie : cred că trebuie găsită o soluție pentru protejarea virfurilor. Într-o paranteză fie spus, pe cînd număra 150 de paturi, „Pandurii” dispuneau de 29 de medici. Azi, la 250 de paturi, nu mai sînt decît 11 medici !

Ca unul care, toată viața, a dat examene („sînt aici, la „Panduri”, din 1947, de la înființarea spitalului, am ajuns, în 1973, profesor tot trecînd prin concursuri”), Vivi Neagu rămîne un adept al acestora, dar e oarecum sceptic. Rezerva sa pleacă de la faptul că destul de mulți și-au pierdut încrederea în concursuri, dovadă că fiecare examen e urmat de o avalanșă de contestații. Poate că n-ar strica, îl aud, să revenim la sistemul citirii tezelor în public, cum se proceda altădată. După anunțarea notei, oricine putea cere explicații. E de acord însă, în aceeași ordine de idei, că secundariatul trebuie susținut cît mai devreme, mai ales în chirurgie, disciplină care cere, pe lîngă devotament și seriozitate, și o anume înclinație. Talent. Notez : e dificil să înveți un medic de 40 de ani să facă noduri. El trebuie să știe asta de la 30.

Îi privesc miinile, care nu sînt deloc ale unui chirurg (Burlui : „chirurgul trebuie să aibă degete ca de pianist”), îi spun asta și-l regăsesc rîzînd. Am o căsuță, se confesează, lîngă Cheia, la Horticuș, spre care mă grăbesc în puținul timp liber care îmi rămîne. Acolo mă odihnesc mîncînd. Văruiesc, plivesc, sap. Am scos, în toamna asta, cartofi de un kilogram și mere ca de expoziție. Cînd, în urmă cu cîțiva ani, am înlocuit tenisul cu munca la grădină, mulți au ris, prezicînd că după 2-3 zile mă voi lăsa. Nu m-am lăsat și mă simt excelent.

Principala muncă a profesorului Neagu (care e și director al Spitalului „Panduri”) e însă cea cu bolnavii, muncă pe care o prestează, neobosit, de mai bine de 4 decenii. A deschis, în acest interval, peste 15 mii de bolnavi, asumîndu-și operații dintre cele mai riscante (cistectomii totale, intervenții plastice pieloureterale etc.), unele durînd și 4 ceasuri, 4 ceasuri de încordare, de luptă cu boala și cu timpul („noi, români, formați la școala lui Amza Jianu, operăm rapid, evitînd pierderile abundente de sînge și anesteziile prelungite”), dar a deschis totodată, metaforic vorbind, și multe drumuri în urologie. Înaintea telecobaltului, Vivi Neagu a lucrat, între primii, la iradierea endovezică a tumorilor. A fost, alături de un alt distins profesor, Eugen

Proca (și el călît la „Panduri”), între pionierii operațiilor plastice pe vezica urinară. Tehnica cistectomiilor totale, inaugurată în 1913 de profesorul Herescu, a fost dezvoltată și perfecționată (prin implantarea ureterelor în sigmoid) tot la „Panduri”. Aici a funcționat și cel dintîi rinichi artificial din România, care a adus imense servicii în lupta împotriva insuficienței renale acute. Mai nou, în 1982, cu ocazia Congresului vest-german de urologie de la Köln, renoșcintigramele în culori realizate la „Panduri” (cu ajutorul doctorului Tiberiu Pop) au stîrnit un mare interes, fiind recunoscute drept o premieră mondială.

Clinician de excepție, chirurg de elită, e în același timp și șef de școală. A primit de la alții, dar a și dat mai departe, convins că, procedînd așa, nu-și face decît datoria. Față de bolnavi, față de studenți și, nu în ultimul rînd, față de el însuși. Zice : n-am ajuns încă la ora bilanțului, dar cred că am motive pentru a mă declara, măcar parțial, mulțumit. Dacă ar fi s-o iau de la capăt, aș alege același drum, încărcat de responsabilități, dar și de satisfacții. Îmi arată un petic de hirtie, care se vrea scrisoare, pe care tocmai l-a primit. E acoperit cu un scris mărunt, de creion, datorat unei miini nu tocmai stăpîne pe cuvinte. O semnătură simplă în josul lui, Lucreția, și cîteva vorbe pornite din inimă : „Cu mîinile de aur pe care le țineți m-ați scăpat din ghiara morții. Acum, cînd merg sănătoasă în Gorjiul meu drag, nu te voi uita niciodată și voi spune la tov. mele de muncă cum m-ai salvat, că soțul meu a venit depe front invalid, fără ochiul drept, apărînd țara noastră dragă, scumpa Românie. Să fi sănătos, tov. profesor Neagu”.

Cînd afirm, în deplină cunoștință de cauză, că profesorul a fondat și e pe cale să consolideze o școală robustă de urologie, am în vedere o mulțime de medici tineri care, în timp, s-au format, după pilda sa, la „Panduri” : Boja de la Tîrgu Mureș, Govor de la Galați, Boiboreanu de la Timișoara, Spătaru de la Sibiu, Matei de la Ploiești, Bumbu de la Oradea și așa mai departe. Unora le-a pus bisturiul în mînă („oricît ar privi, un tînăr nu reține destul, trebuie să-l lași să opereze singur, cît mai devreme”) altora le-a cizelat tehnica („Maestrul meu, Rainer, zicea că omul trebuie judecat după părțile lui bune și că acelea trebuie perfecționate”), pe toți însă i-a învățat un lucru prețios în medicină și, deopotrivă, în viață. Să fie oameni, mereu sensibili în fața durerii. În această privință, după ce a scris și a publicat atît, în țară și peste hotare, profesorul e ferm : e important să lași cărți, dar e la fel de important să lași oameni.

La 65 de ani, pe care și-i ține cu seamă, pîrînd un marinar de cursă lungă, Vivi Neagu, nume de referință în urologia românească și mondială, continuă. Să-i mulțumim pentru tot ce-a făcut pînă acum, în beneficiul sănătății noastre, să-i urăm și să ne îngrijim să aibă, totdeauna, vînt prielnic.

OIDIU IOANIȚOIA

Deși născut la Buhăești, județul Vaslui, într-o familie de învățatori, îi place să se considere ialomitean. Menționează că numai războiul, cel dintîi mondial, i-a silit pe părinții săi, de fel din Bărăgan, să se adaptească vremelnice în casa strîmtoară a impieगतului de mișcare din gara Buhăești. Același impieगत, care îi era și unchi, l-a alintat Vivi și, peste timp, Vivi a rămas. Numai că, gîndesc, vorba asta, mai degrabă copilăroasă, nu se mai potrivește de mult bărbatului din fața mea, masiv și parcă tăiat în piatră. Dacă n-aș ști cu ce se ocupă, l-aș crede marinar de cursă lungă, cercetîndu-i ochii scrutători, miinile puternice, muncite, cît niște lopeți, chipul adînc brăzdat. Seamănă cu căpitanul Baines, omul de încredere al lui Onedin, doar că părul profesorului n-a albit decît pe la temple. La 65 de ani, pe care i-a împlinit în 2 noiembrie, Vivi Neagu arată viguros, falnic, ca un stejar, ilustrînd o generație de profesori fără egal, Arseni, Juvara, Gavrilu, Burlui, Sirbu, Alessandrescu, Setlacek, Rebedea s.a. care au innobilat, prin pilde și devotament, chirurgia românească a acestui timp și care, în ciuda vîrstei, e departe de a fi predat bisturiile.

A avut, coleg de an cu Chiricuță fiind, o serie de dascăli reputați, dar consideră că unul dintre ei, Francisc Rainer, căruia i-a fost, din anul 4 de facultate, și preparator, și-a pus decisiv amprenta asupra formării sale. Vivi Neagu străbate cabinetul de la un capăt la celălalt („după 15 mii de operații, m-am dezobișnuit să mai stau pe scaun”, iar eu notez de zor : Rainer, sub aripa căruia am lucrat alături de Palade, Premiul Nobel de mai tîrziu, de Juvara, de Vereanu s.a. era surd și, datorită acestei infirmități, părea distant. Vorbea rar cu noi și numai strictul necesar, dar era, fără discuție, un anatomist excepțional, cu o cultură medicală fără limite. Anatomia însemna, pe atunci, abecedarul meseriei și studenții din anii 1 și 2 făceau, zilnic, cite 5 ore. Azi, din păcate, nu mai e așa și sînt tentat să cred că se greșește. Orele de anatomie s-au imputinat și nu e bine, căci construcția unei case trebuie să înceapă, nu-i așa, de la temelie. Fără o bază solidă de anatomie, un medic nu va ajunge niciodată să-și stăpînească profesia. El va deveni, vai, un cirpaci.

Și-ar mai fi ceva, insistă profesorul. Citesc tot mai des, reia, că studenții de azi nu sînt lăsați să gîndească, să interpreteze, fiind obligați să recurgă la memorie, să tocescă. Raționamentul e corect, dar pînă la un punct, întrucît anatomia nu se poate învăța altfel decît buchisînd, decît asudînd. Ride : nu mi-e rusine să recunosc că și acum, după o viață de om („am 42 de ani în I.M.F. și n-am de gînd să mă opresc”), mai consult, înaintea unei operații importante, tratatul de anatomie. Oricît ai ști, zic eu, tot n-ajungi să știi tot, mai ales în medicină. Unii însă privesc meseria asta, cea mai grea din cite sînt, cu superficialitate și se mulțumesc cu ce prind din zbor. E o optică falsă : în medicină, repet, trebuie să tocești.

Nu pierd ocazia și întreb : sinteți dur cu studenții ?

Dă să se așeze, dar se ridică imediat. Răspunde : am fost. Altădată, cînd vedeam un student nepregătit, aproape că simțeam nevoia să-l pocnesc. Mi se dușese vestea că-s rău. Mi-aduc aminte că însuși ministrul adjunct al sănătății, Mihai Aldea, pe care l-am avut cîndva student, ca și pe Setlacek, ca și pe Iacob, directorul de azi al Direcției sanitare, m-a oprit într-o zi și mi-a zis : vă știu, tovarășe profesor, n-ați fost departe, la un examen, să mă luați la palme ! ? Timpul însă m-a făcut mai înțelept și-apoi, zău așa, studenții din vremea asta sînt atît de tracasăți încît am ajuns, de cele

mai multe ori, să-i înțeleg. Ca profesor însă trebuie să fii exigent. Purtîndu-te așa, nu faci studenților și, implicit, medicinei decît bine.

Revenim. I-a mai avut ca dascăli pe Nicolae Hortolomei și Amza Jianu, iar în materie de medicină internă, pe Lupu și pe Litarczek, bătrînul. Despre primul, socotit părintele urologiei românești („neapărat alături de Burghele”), apreciază că nu era atît de talentat, cît de meticolos, de programat. De la el, în timpul internatului, a deprins cultul pentru bolnav. Jianu i s-a părut mai dotat, opera de toate, de la creier la degete, dar nu dădea greș niciodată. Cînd lua bisturiul în mînă, intra în transă, dar rămînea disponibil celor din jur : explica fiecare gest, cobora pînă la ultimul amănunt. A fost deci intern (prin concurs) la „Colțea”, pe lîngă Hortolomei, la „Filantropia”, unde lucra Jianu, și la „Grigore Alexandrescu”, colaborînd aici, după pensionarea lui Bălăcescu, cu un secundar, profesorul Vereanu de mai tîrziu. E convins că perioada aceea, care a durat 4 ani, a jucat un rol hotărîtor în formarea sa. Îl ascult : am stat, zi și noapte, în spital, căpătînd experiență și, totodată, prestigiu. Da, da, prestigiu. Internul de gardă, de pildă, era socotit șeful spitalului și nimic nu mișca fără avizul lui. Nici mincarea nu ajungea la bolnavi pînă n-o gusta internul ! Într-o

LA SPITAL, ÎNTRE DOUA OPERAȚII

Curier științific

Foarte mulți cititori ne-au solicitat adresele diversilor specialiști despre care revista noastră a scris în 1982. Iată adresele cerute :

Ing. Valeriu Popa, București, str. Maior Coravu, bl. C-6, sect. II ; **fiz. Ion Dinu**, București, aleea Parva 2, bl. A-20, ap. 20, sect. IV ; **dr. Nicolae Eftimescu**, București, str. Miresmei 5, sect. II, cod. 73357,

of. p. 39 ; **Constantin Băcanu**, București, str. Biserica Amzei 3-4, sect. I ; **Nicolae Iliesiu**, București, str. Polonă 21, ap. 15, sect. I ; **Ion Brad**, București, str. Elena Cuza 67, sect. IV, cod. 75146 ; **dr. Miron Matei**, București, Policlinica Spitalului Bucur, str. Bucur 10 ; **dr. Iulică Voinea**, Arad, str. 9 Mai 20 ; **I. Scutașu-Comăneanu**, București, str. Gării de Nord 6-8 ; Centrul pentru combaterea sterilității, București, Calea Victoriei 178 ; **dr. Alexandru Partheniu**, București, Sectorul de apl-

terapie, str. C. A. Rosetti 31 ; **dr. Victoria Erimia**, Pitești, Laboratorul de sănătate mintală, str. Exercițiului 38 ; **ing. Radu Forgaei**, București, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, str. Ion Ghica 5, sect. III ; **Intreprinderea de sere Militari**, București, str. Moșia 110.

În legătură cu vaccinul antireumatismal, realizat de doctorul Geo Săvulescu, vom prezenta amănunte de în- dată ce clinicile avizate vor începe tratamentul.

„Mă numesc Radu Gheorghe, locuiesc în București pe Aleea Pantelimon nr. 5 bloc 13, etaj 1, apt. 30. Am vârsta de 56 de ani și lucrez la Uzinele 23 August ca lăcătuș la atelierul SAS, secția cazangerie. Muncesc din greu, acesta este specificul secției. În anul 1981 am suferit și de plămîni, am fost scos din producție timp de șase luni. După orele de muncă am nevoie măcar de un minim de liniște și de confort, dar în bloc nu avem apă caldă de patru ani, iar în iarna acestui an apa caldă a fost complet deconectată de la rețea. Comitetul de bloc invocă faptul că avem o restanță de 50.000 lei la întreținere, că unii locatari nu-și plătesc dările și au fost dați în judecată ca neplătici; că știu și consiliul popular și nu are nimeni ce să le facă. Chiar nimeni?”

La scrisoarea adresată revistei de Simona Lungu, str. Scărișoara nr. 3, apt. 4, Cluj-Napoca, Oficiul de asigurări sociale și pensii de stat, județul Cluj, ne comunică: „Ministerul Muncii, prin dispoziția sa din 3 decembrie 1982, a dispus să se achite compensațiile prevăzute de Decretul 46/1982 și pensionarilor care lucrează la asociațiile de locatari și primesc indemnizații. Ca urmare, cu decizia noastră nr. 40.501 din 16 decembrie 1982, am revenit asupra măsurilor de suspendare a acestei compensații, achitînd diferențele de drepturi reținute pe lunile octombrie și noiembrie 1982.”

„Pare de necrezut, dar elevii clasei a VIII-a din aproape toate școlile orașului Tirgoviște, avansați la engleză, nu posedă cărți de limba engleză. Se găsesc doar pînă la 3-4 manuale într-o clasă de circa 40 de elevi sau chiar numai unul, cel al profesorului. Inspectoratul școlar județean nu a rezolvat problema pînă în prezent. Rugăm ca Ministerul Educației și Învățămîntului și Editura didactică și pedagogică să rezolve această problemă. Primul trimestru s-a și încheiat. Fără cărți. Elena Trandafirescu, str. Nicolae Bălcescu nr. 450, Tirgoviște.”

Primum la redacție:

„Stimați tovarăși,

Am fost plăcut surprins la citirea suitei de reportaje. Satul are nevoie de oameni. Cum îl poate primi în chip concret?, recent apărut în „Flacăra”. Cu atât mai plăcut surprins cu cit problemelor dezbătute ne vizau pe mulți dintre noi, specialiști și intelectuali ai satului.

Să vă prezint pe scurt situația mea. Sint medic stomatolog în comuna Păieni, județul Cluj, din anul 1975. Sint fiu al satului, dar plecat de acolo pentru o vreme. Am muncit, am terminat studiile (cele medii la seral), apoi am ajuns din nou la Păieni. Doresc să mă stabilesc definitiv în satul meu, dar nu am casă. Fiind șase frați, în casa părintească s-a stabilit un frate mai mic de-al meu. Familia mea locuiește în dispensar, în locuința pentru medic. Mi-am organizat și o grădiniță în jurul dispensarului, dar nu vom putea sta la infinit aici, avem un copil și dorim să avem casa noastră. Dar cum și mai ales cu ce s-o construim? Nu întreb unde, pentru că organele locale ne-au ajutat în privința terenului, dar pentru materialele de construcție ni se cer achiziții de produse agricole: găini, ouă, porc, cartofi și altele. Dar de unde?

Așadar, iată întrebarea: cum voi obține cărămida, țigla, ciment, fier-beton și toate celelalte materiale necesare pentru o clădire, contra cost, adică pentru valoarea muncii mele, ținînd seama că sint medic stomatolog și nu producător agricol.

Vă mulțumesc dacă ați citit totul pînă aici și imi cer scuze dacă nu am fost suficient de clar.

Ion Măngău, comuna Păieni, nr. 286, județul Cluj.”

„Nu am înțeles și nici nu pot să înțeleg de ce un asemenea decalaj între comanda buteliilor și livrarea acestora la domiciliu și de ce nu primim buteliile la data planificată. Mi s-a întimplat de multe ori să stau acasă în ziua cînd urma să-mi vină butelia și apoi să aștept alte cinci zile consecutiv, fără să știu nimic precis despre data livrării. Oare întreprinderea în cauză nu se întreabă chiar niciodată ce se întimplă cu acești oameni care rămîn blocați în casă zile întregi așteptînd butelia? Ca să vorbești la telefon și să reclami este imposibil, nu poți obține legătura, sună mereu ocupat. Cred că am dat peste 80 de telefoane pînă să pot prinde 65 61 45. Reclamațiile Aragazului. Mi s-a răspuns de două ori: azi sau mâine. Ma-

Răspunsuri comentate

Opt luni pentru o adeverință?

În ultima săptămînă a anului trecut și în primele zile ale lui '83, redacția a fost pur și simplu asaltată de așa-numitele scrisori oficiale, adică răspunsuri expediate de instituțiile cărora revista noastră le trimisese spre o dreaptă rezolvare sesizării ale oamenilor muncii. Am reușit să primim în trei zile cit într-o lună întregă. Este adevărat că nu toate sesizările reclamă același timp de rezolvare. Unele presupun anchete minuțioase, altele depind de pronunțarea unor instanțe de judecată, dar majoritatea celor la care ne referim sint cazuri simple, lesne de cercetat și soluționate.

Iată, de pildă, la sfîrșitul lunii mai 1982, redacția a expediat M.E.I. scrisoarea elevei Elena Amariei din Piatra Neamț, în care aceasta întreba dacă are dreptul să participe la examenul de admitere în treapta a II-a la Liceul pedagogic din Suceava. Direcția învățămînt liceal și tehnic profesional din ministerul amintit trimite un răspuns negativ tocmai în ultimele zile ale lunii decembrie (12358/1982), mai precis, după 7 luni. Sau. Ministerul Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții trimite răspunsul la sesizarea pensionarului Ion Nanu din Cimpina cînd s-au împlinit exact 8 luni (964/18-XII-82). Ce se menționa acolo: „În urma recerțării documentelor din arhiva fostului ocol silvic C.A.P.S. Ploiești, s-a constatat că numele tov. Nanu Ion nu figurează și în această situație nu i se poate elibera adeverința de vechime pentru perioada solicitată.” De această treabă s-a ocupat un colectiv, 8 luni. Cam același timp i-a trebuit și UJECOOP Arad să ne onoreze cu citeva rînduri din care să deducem că în cazul problemei lui Bela Antal din com. Virfurile (Arad) nu e nimic de făcut. Exemplele pot continua. Nu discutăm soluțiile date în răspunsurile de mai sus. Bănuim că după atîta meditație, cercetările sint și corecte, nu numai profunde. Afirmăm doar că instituțiile respective încalcă flagrant prevederile legii. Că în ciuda opintelii de a trimite anul acesta răspunsul, probabil pentru a se respecta un indicator, care, neîndeplinit, ar afecta unele retribuții, răspunsurile rămîn formale. Apropo, la ce-i mai folosește elevei Amariei lămurirea privind examenul de treaptă?

RĂZVAN BĂRBULESCU

rioara-Victoria Foișoreanu, Calea Victoriei nr. 143, București.

„Din luna aprilie 1981 am devenit posesorul unui autoturism Trabant-Hyomat pentru handicapați fizic. Sint foarte mulțumit de el, imi ușurează foarte mult viața, deplasările de la domiciliu la locul de muncă etc. Dar alimentarea cu benzina CO 90 a acestor autoturisme nu se poate face în mod normal, direct de la pompă în rezervor, ci mai întîi benzina trebuie amestecată cu ulei într-o canistră specială și apoi turnată în rezervor. De aceea nu putem sta la rînd, și pentru unii împingerea autoturismului pînă la pompa de CO 90 devine aproape imposibilă. Centrala PECO, sperăm, va da dovadă de înțelegere și omenie față de situația noastră, a handicapaților fizic. Nicu Petriță, str. I.C. Frimu, bloc A 9, Botoșani.”

Ne scrie Marieta Oprea din satul Vintileanca, județul Buzău, despre dorința mai multor consăteni: „Era aici un autobuz ce pleca dimineața la Buzău și se întorcea seara înapoi. Începînd din această toamnă, cursa a fost suspendată pe motiv că... șoferii nu vor să meargă în acest sat fiindcă nu este asfalt pînă acolo, doar o șosea de piatră. Ne vine foarte greu acum, sintem obligați să parcurgem pe jos drumul de la porțiunea asfaltată și pînă în sat, chiar dacă plouă sau ninge. Alt mijloc de transport spre sat nu există. Oare tovarășii de la ITA nu se întreabă cum se pot descurca locuitorii a două sate fără nici un mijloc de transport spre oraș?”

Pavel Moldovan din Rimnicu Vilcea, bloc C 32, scara F, apt. 20, ne-a sesizat că IJGCL nu a luat măsuri pentru a-i izola terasa blocului, care s-a degradat din cauza apei infiltrate de la plozi și zăpezi. Organele locale ne informează că „din verificările efectuate la fața locului de către un colectiv condus de tovarășul Ion Udrescu, vicepreședinte al consiliului popular municipal, s-a constatat că faptul sesizat este real, motiv pentru care Biroul permanent al Comitetului executiv al Consiliului popular municipal a stabilit ca întreprinderea județeană de gospodărie comunală și locativă să remedieze defectiunile semnalate în termen de 30 de zile.”

„Sute de familii, unele cu copii mici, așteaptă de luni de zile combustibili solizi plătiți, la datele programate. Pentru această întreprindere nu există obligația respectării legilor comerțului civilizat? Și mă întreb dacă nu se poate reveni la vechiul sistem ca, odată cu plata, să se facă și livrarea, așa cum se procedea cu oricare altă marfă? Am văzut la depozitul de sub pasarella de la Gara de Est (unde am plătit combustibilul și m-am dus de citeva ori) femei în vîrstă de peste 70 de ani tremurînd de frig și reclamînd combustibili... pentru care au plătit. Tudor Bold, str. Preluca 21, sector 2, București.”

Administrația financiară, Vrancea, ne informează: „În urma verificărilor efectuate de către Inspectoratul teritorial Petre Vizitiu, privind sesizarea tov. Stoian Scortescu din Constanța, a reieșit că cele reclamate sint întemeiate. Agentul fiscal Radu Porojnicu, știind că debitorul nu se află în localitate și pentru a asigura încasarea impozitelor datorate de acesta, contrar prevederilor Decretului 221/1960, a înființat poprire pe drepturile de retribuție ale petiționarului înainte ca termenele de plată a impozitelor și a taxelor datorate să devină exigibile la plată. Între timp, un vecin al reclamantului i-a achitat impozitul datorat, astfel că plusul creat a fost restituit celui în cauză. A fost atenționat agentul fiscal asupra respectării cu strictețe în viitor a prevederilor legale.” Doar atenționat?! Dar dacă omul nu ni se adresa, nu rămînea fără bani?

„În mai multor rînduri a fost criticat C.T.C.-ul de la fabrica de bere din orașul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud. Aproape că nu este zi în care să nu se întîlnească în comerț bere cu miros de petrol, benzina, ulei rîncezit. Cînd se vor lua măsuri? Alior Aldea și Alecu Traian, str. Romană, Bistrița.”

Ca urmare a sesizării tovarășului Petre Arhip din Bulevardul Constructorilor, bloc 19, București, Administrația Domeniului Public, sector 6, ne comunică: „Zgomotul din timpul nopții nu este produs de autovehiculele șantierelor din zonă, deoarece acestea nu lucrează noaptea. Pe Bd. Constructorilor, la noile blocuri, au fost montați stâlpi de iluminat. S-a cerut IDEB-ului să verifice instalațiile respective. În ceea ce privește plantarea arborilor și arbuștilor pe zonele verzi aferente blocurilor recent construite în Bd. Constructorilor, vă informăm că acțiunea este în curs.”

„Mă numesc Mircea Măciună și locuiesc împreună cu familia în orașul Cugir, str. Victoriei nr. 18 bloc 39, scara A, apt. 3. De cînd am primit locuința, în ianuarie 1980, din pereți ies picături de apă care se preling în jos formînd adevărate bălți. Eu și soția facem eforturi deosebite zilnic pentru a nu ajunge în situația ca să nu plutească pe apă covorul. Igrasia a ajuns pînă în tavan, periclitînd sănătatea copilului. Ne-am adresat la IGCL, care a trimis un delegat; acesta a venit, a văzut și a plecat. Nici un rezultat. Frigul este în casă, apa de asemenea. Noi ce facem?” N.R. Istoria mai consemnează cazul cuiva care „a venit și a văzut” dar a plecat după ce a învins. La Cugir, nici acum nu e tîrziu.

Mal mulți muncitori de la IMGB și „Vulcan”, București, roagă să se studieze posibilitatea înființării unei linii de autobuze rapide care să lege cartierele Militari și Drumul Taberei cu întreprinderile de pe platforma IMEB. „Acest traseu sugerează ei — ar fi foarte scurt, evitînd intersecțiile de la Chirigiu și Șerban Vodă, și așa supraaglomerate. Traseul ar fi: Fabrica de lapte, bd. Moghioros, bd. Ghencea, str. P. Ispirescu,

Mărgeanului, Piața Rahova, str. Amurgului, Prelungirea Ferentari, str. Zetariilor, str. Luică, bd. Metalurgiei, IMEB. Noul traseu de autobuze ar aduce avantaje și în ce privește economisirea de combustibil.”

„Ca urmare la scrisoarea adresată dv. la 20 noiembrie 1982 în legătură cu nelivrarea la timp de către IDMS a unei caroserii de Trabant, vă informez că la data de 4 decembrie 1982 am primit înștiințarea pentru ridicarea caroseriei. Nu știu dacă a fost trimisă de IDMS în urma intervenției dv. sau era deja pe drum. Oricum, vă mulțumim. Ion Bunea, str. Calea Dumbrăvii nr. 84, Sibiu.”

„Toate sporturile își au în București terenurile lor, minus sportul cu cai. Oare nu mai este frumos și util hipismul, care pe lîngă spectacolul întrecerii dintre cai dă posibilitatea verificării și valorificării celor mai bune rase — azi, cînd penuria de combustibil pentru mașinile din agricultură pune în actualitate refacerea ateleajelor. Cred necesar ca și sportul cu cai să-și aibă terenul propriu în București, unde a existat un hipodrom timp de 60 de ani. Un argument în plus: hipodromul ar fi perfect rentabil, întrucît s-ar întrefine din veniturile sale. Aurelian R. Petrescu, căpitan de cavalerie în rezervă, veteran al războiului antifascist.”

„În luna octombrie 1982 — ne scrie Elena Drăgan din Teocuci, str. Ștefan cel Mare nr. 319 — am predat la centrul de colectare al cooperativei „Străduința” din Tecuci un palton pentru a fi curățat. Cînd am ridicat paltonul de la curățătorie am constatat că era mai murdar decît înainte. Responsabila m-a îndrumat la fabrica prestatoare de servicii. Maistrul Gheorghe Crivineanu mi-a declarat că paltonul nu a fost curățat și că îl vor curăța. Cînd, după o săptămînă, am ridicat din nou paltonul, acesta se afla într-o situație și mai proastă ca înainte. Conducerea cooperativei a convocat factorii de răspundere, care, pentru a ieși din culpă, au declarat în mod eronat că paltonul fusese pătat cu ulei sau grăsime. În prezent, paltonul este de nerecunoscut. Tovarășul Gheorghe Neagu, la care m-am prezentat pentru rezolvarea finală, mi-a spus: Asta-i situația, și pot reclama oriunde, că tot la dînsii vine reclamația spre rezolvare.” N. R. Că asta-i situația toată lumea este, se pare, de acord. Întrebarea este cine plătește pentru această situație?

„La halta Veșel, Hunedoara, de doi ani de zile a fost scos cantonierul, și tot de atunci nu se mai emit bilete de călătorie; în tren se pot urca numai posesorii de abonamente, ceilalți — care merg și ei la lucru — dacă se urcă în vagon, sint contravenienți. Rugăm ca trenurile nr. 2351 și 2182 să oprească și aci și să se reinstaleze un cantonier care să emită bilete. Aspectul haltei lasă de dorit, s-a furat ușa de cînd nu mai există cantonier, s-au spart geamurile, domnește o mizerie de nedescris. Pentru un grup de navetiști semnează Gheorghe Madrea, Ludwig Martin, Nicolae Dașcovean, Ion Puiț, Ion Barbu, toți din comuna Veșel.” N. R. Oamenii nu vor să fie contravenienți, vor să-și plătească biletul. Ajutați-i!

„Acum citiva ani funcționa în localitatea Apă Neagră, Gorj, un club muncitoresc «Tudor Vladimirescu» (un monument al lui Tudor se află doar la un kilometru depărtare). Anii au trecut, tinerii și-au creat familii, dar clubul nu mai este. Tinerii aleargă kilometri ca să vizioneze un film sau un spectacol. Doru Predescu, localitatea Apă Neagră, comuna Padeș, Gorj.”

„Am primit la 16 octombrie 1982 un proces verbal de contravenție de la Consiliul popular sector 6, București, pentru o lucrare la bloc. Actul era ilegal întocmit, întrucît nu era semnat de constator, nu specifica data săvîrșirii contravenției, conținea afirmații nerezale cum că aș fi refuzat plata unei jumătăți din minimul amenzi etc. Am depus o plîngere la judecătoria sectorului 6 și mi se respinge. În hotărîre nu se spune nici măcar un cuvînt asupra celor invocate de mine, asupra actului întocmit nelegal și asupra necesității respectării Legii 32/1968. În schimb, secția financiară

imi înființează poprirea pe retribuție. Ce să înțeleg din toate acestea?” Nicolae Alexandru, Șos. Giulești 115 București”. N.R. Noi înțelegem doar un lucru, așa cum l-am mai arătat tot la această rubrică: legea trebuie respectată „în toto” atît de cei care plătesc, cit și de cei care aplică amenzele de contravenție.

„În 1979 am cumpărat, cu mari sacrificii și renunțări, un apartament la bloc, etajul IV, în cartierul Progresul din Brăila. Din primele zile după mutare am avut necazuri cu ploaia. Odată, apă ajunsese pe plafoane, pe pereți, băltea pe mochetă! O nenorocire mare este și condensul, de nesuportat. De doi ani și jumătate se amină recepția blocului și remediile necesare. La reclamațiile mele am primit trei răspunsuri de la consiliul popular. Mi s-a răspuns textual: «Reclamațiile dv. sint juste. Problema se va rezolva.» Au trecut trei ani și jumătate de la primele reclamații și nu s-a rezolvat nimic. Pereții de BCA sint numai crăpături, fisurile — ca o pinză de păianjen, miroase a igrasie. (Ion Diaconu, strada Vidin, blocul 1, Brăila.)

„La ghișeul de abonamente Ziare și reviste de la poșta din Turnu Măgurele, dacă vrei să te abonezi la «Flacăra» trebuie să te abonezi și la alt ziar. Am întreat de ce. Mi s-a răspuns de către Ion Ciotirneac că sint multe ziare care nu se vind și că trebuie să-și facă planul. Mihai Popescu, pensionar CAF, 70 de ani, Turnu Măgurele”. N.R. Măgurilor pentru noi, dar nelegal.

Pagină realizată de LIONEL NIȚESCU

Poșta redacției

Lucia Bodnărescu — Cluj-Napoca: Personalul muncitor din întreprinderile agricole de stat, inclusiv medicii veterinari aflați în perioada de stagiu, este retribuit în acord global cu rețineri lunare de 20% din drepturile cuvenite. Aceste rețineri se restituie la sfîrșitul anului în funcție de rezultatele de producție și economice obținute de unitatea în care se lucrează. Tudor Stan — Craiova: Transferarea la o unitate școlară dintr-o localitate urbană se poate face numai prin concurs pe bază de probe scrise, după promovarea examenului de definițivitate. Dumitru Ionașcu — Bisoca (Buzău): Se poate rezolva numai prin partajare stabilită prin hotărîre judecătorească. În acest sens, adresați-vă judecătorei Rm. Sărat în vederea deschiderii procedurii legale. Ludovic Nagy — Timișoara: Din cele scrise reiese că deplasările dv. intră în obligațiile de serviciu. Gheorghe Mitu — Slănic-Moldova: Gradele didactice obținute ca profesor absolvent al institutului pedagogic sint valabile numai pentru încadrarea dv. ca profesor cu studii de institut pedagogic. Dacă la data înscrierii la gradul I ați avut licența și dacă lucrarea metodică-științifică a tratat o temă din lista subiectelor pentru profesorii licențiați, atunci gradul I obținut este valabil pentru încadrarea ca profesor licențiat. Toma Borșoru — Brăila: Vă înțelegem, dar nu avem cum. Cereți sprijinul consiliului popular. Nicolae Căpraru — Mănăstirea (Călărași): În cazul dv., timpul lucrat în C.A.P., în calitate de membru cooperatur, poate fi valorificat pentru stabilirea pensiei la împlinirea vârstei de 65 de ani. Diana Olaru — Vaslui: Soluția nu noi v-o dăm. Vă sugerăm însă să instrăinați în termen legal apartamentul din Birlad. Angela Rusu — Botoșani: Veți primi informații în legătură cu instituțiile militare de învățămînt pentru femei, interesîndu-vă la Centrul militar județean. Ioana Moldoveanu — Lupeni: În fiecare număr al revistei noastre anunțăm: nu primim acte originale. Treceți pe la redacție să luați actele pe care le-ați trimis. Vasile Nechita — Brașov: Da, dacă termenul de predare prevăzut în contract a fost după 1 ianuarie 1981. Dumitru Barbălată ș.a. (Botoșani): Dv., ca mecanic agricol, lucrînd în zonă necooperativizată, nu sinteți cuprinși în forma de retribuție a muncii în acord global.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

„Cel mai...”, „Cea mai...” Flacăra '82

SCRISORI FĂRĂ COD

Pentru o cit mai obiectivă evaluare a răspunsurilor primite în cadrul concursului Cel mai... Cea mai..., redacția s-a străduit să achiziționeze un computer. Un computer harnic și serios, care să prezinte numeroase garanții morale, să nu ceară recuperare și să nu discute niciodată problema normei cu administratorul revistei. N-a reușit și astfel rezultatele apărute în ultimul număr de revistă pe 1982 sînt rodul gândirii exacte și profunde a citorva redactori mai pricepuți la matematică, cit și al efortului lor de a-și apropia unele virtuți de-ale calculatorului electronic: computerul nu minte, este insensibil la felurile intervenții și nu se lasă ispitit de una sau alta. Cum în alcătuirea paginii de față — un dialog amplu cu răspunsurile mai interesante, mai pline de farmec sau de haz trimise la concurs — însușirile enumerate erau inutile, am revenit la obișnuitele noastre: mai imperfecte, mai puțin riguroși, selecția purtînd evident amprenta subiectivității.

Ce faci Cami ?

Ultimul banc care circula prin Craiova, trimis de Marinela Petrescu, drept cea mai bună anecdotă pe '82: „După ultimele victorii ale Universității, Cămătaru și Balaci s-au hotărît să se deghizeze pentru a mai scăpa de microbiști. Mai întii, Cămătaru face rost de un ghiozdan, un costum de șoim și pleacă prin oraș. La un colț de stradă, o brunetă, care vindea semințe, îl strigă: Ce faci Cami? Intrigat, Cămătaru se duce acasă, îmbracă un smoching impecabil, își pune ochelari fumurii, își ia o servietă diplomat și cînd ajunge din nou în dreptul fetei cu semințe aude iar: Ce faci Cami? Nervos peste măsură, Cămătaru roagă un prieten de la „Naționalul” craiovean să-l ajute să se machieze. Acesta îl deghizează într-un moșneag cu înfățișare ponosită și-i dă drumul în lume. În fața femeii cu semințe tresare: Ce faci Cami? Exasperat se repede la vânzătoare: Cum de mă tot recunoști, femeie? Păi dacă eu sînt Balaci, răspunde bruneta.

Cu drag, unui comandant de echipaj

Lupescu Silvia din Bacău ne face cunoscut un fapt realment demn de cel mai frumos gest al anului.

„Avem un băiețel de un an și patru luni, Lucian, care la vârsta de șase luni a fost operat la Spitalul de copii „Grigore Alexandrescu” din București. În 28 octombrie 1982, am ieșit din spital cu băiețelul care se simțea bine și am luat avionul spre casă. În avion, lui Lucian i s-a făcut rău, nu mai putea respira normal. Ajunși pe aeroportul din Bacău, imediat după aterizare, l-am rugat pe tov. comandant Fănică Alexandru să ne ia înapoi la București, pentru că trebuie să duc din nou băiețelul la spital. Dumnealui mi-a înțeles durerea, și-a asumat toată răspunderea și ne-a luat. Pe parcurs, Lucian se sufoca din ce în ce mai tare. Comandantul le-a chemat pe cele două însoțitoare de bord (Liliana Codreanu și Rodica Lungu) și le-a dat butelia dumnealui de oxigen pentru a o da băiatului. De la Bacău la București am făcut doar 25 de minute. La București ne-a așteptat salvarea aeroportului Băneasa, anunțat prin radio de comandant care ne-a dus pînă la spital, unde băiețelul a fost din nou operat, astăzi Lucian fiind în afara de pericol”. Alături de toți acești oameni de inimă, Silvia Lupescu îi amintește și pe medicii Didona Dornescu și Octavian Moga. Este dificil să găsești locul potrivit unui fapt de excepție. Să-i treci la eroism, la cel mai semnificativ gest, la cel mai frumos? Dilema este accentuată și de scrisorile care se referă la actrița Eva Papp. Iată două fragmente din scrisori semnate de Victor Nabizu din București și M. Alexandru din Ploiești.

„Pe mine, scrie primul, în 1982, cel mai mult m-a impresionat revenirea pe scenă, după groznicul accident, a actriței Eva Papp, care a dat dovadă de înalte calități morale, de un curaj și o tărie de caracter ieșite din comun”.

„Este extraordinară tăria de caracter a acestei actrițe, care, spune M.A., a participat la o splendidă manifestare artistică, recitînd versuri. A ținut să se adreseze semenilor săi spre a le provoca clipe de înălțare sufletească. Ce gest superb din partea sa! Cîtă finețe sufletească din partea aceleia ce a fost atît de

crud lovită de soartă! Este de-a dreptul incredibil, dar mă bucur că este adevărat!”

Omul cînd a apărut...

Veronica Suciu, Ingineră chimistă din Piatra Neamț, s-a gândit să-i ofere băiețelului său o carte de sărbători și i-a cumpărat „Lumea într-un degetar” de Lucia Olteanu. După această ispravă, copilul nu i-a mai vorbit trei zile. Motivul? „Titlul unei povestiri este Geneză posibilă, iar din ea nu înțelege mare lucru un om mare, darmito un copil de 10 ani! O alta este povestirea „Moda” din care vă redau începutul: Omul cînd a apărut, avea mîntea lui Păcală, observînd că toate animalele purtau mantouri de blană iar el era în pielea goală, în loc să-și facă rost de o țoală, și-a acoperit capul cu o oală” (Ultima constatare ne pune pe gînduri, n.n.). Corespondenta noastră mai scrie că și-a mai îmbunătățit vocabularul cu acele lecturi, dar de atunci nu mai reușește să recapete încrederea propriului copil. Încercați cu o carte asemănătoare, șocul s-ar putea să vă reopere.

Dar, pentru că sîntem la capitolul carte, iată părerea despre manuale a lui Sandu Ștefănescu, despre care colegul nostru Sorin Postolache a scris odată un mic-cător reportaj. „Sînt de ani de zile disperat la serviciul producție al Combinatului poligrafic „Casa Școlii” și-mi trec prin mină zeci de manuscrise ale manualelor ce se reeditază în fiecare an.

Am simțit nevoia să răspund la întrebarea: care este cel mai bun manual școlar? El bine, nici unul nu mi se pare a fi realizat pe deplin și, implicit, a merita acest înalt titlu. Mă refer atît la manualele după care am învățat în anii 1947-1956, cit și la cele aflate în mîna fetei mele, elevă, din 1975 încocoace. Argumente? În principal, faptul că multe manuale destinate ciclului I conțin fraze greoaie, abundînd în termeni care sînt mult peste puterea de înțelegere a școlariilor de aceste vârste, în timp ce manualele pentru învățămîntul liceal cuprînd adeseori lecții care fac necesară intervenția profesorilor pentru completarea cunoștințelor. Și dacă unii copii nu beneficiază de asistența unor profesori de înaltă capacitate și probitate profesională, ce se fac? Cînd va veni vremea procurării fără dificultate a unui manual care ni s-a furat sau pe care l-am pierdut?

Geolgău are ochii verzi

„Curios faptul că anul 1982 mi-a adus satisfacția de a mă întîlni cu persoana lăbită abia după doi ani după ce o descoperisem, firește, într-o fotografie. Deci, în 1980 am văzut fotografia și mi-a plăcut persoana, în 1981 mi-a plăcut și mai mult, iar în 1982, la începutul anului, m-am îndrăgostit de ea, pentru ca pe 22 martie 1982, să mă întîlnesc cu ea. Înainte mai vorbisem la telefon. Ce ciudat!” Semnează Olgața Mușiu din București. E ciudat, într-adevăr. Era mai ciudat dacă, de pildă, n-ar fi întîlnit niciodată persoana și s-ar fi îndrăgostit de ea. Olgața, pentru care cea mai îndrăgătită emisiune radionică este „Fotbal, minut cu minut”, optează, în privința celui mai bun fotbalist, pentru Geolgău, deoarece este „șaten, cu ochii verzi, corp frumos și potrivit de înalt”.

Tot cam pe aici se află și criteriile unei alte corespondente, Maria Cherătoiu din Budești (Vilcea). Iată ce ne scrie din ea: „Cel mai semnificativ moment din viața mea? Cînd l-am cu-

noscut pe prietenul meu Viorel. Cea mai frumoasă femeie (fată)? Chiar eu, Miss Maria și sper Miss Flacăra. Cel mai urit gest? Cînd un băiat vorbește unei fete urit sau o ia peste picior (la mine nu este cazul cu Viorel). N-am o poză de-a mea să vă conving că sînt demnă de a fi aleasă Miss Flacăra”. E drept, fără poză e greu, dar mai închidem și noi ochii.

Simple răspunsuri cu tilcul la urmă

Cea mai bună actriță: Maria Ploaie.

Cea mai frumoasă femeie: Dacă aș găsi o femeie frumoasă care să se lase fotografiată de mine, m-aș însura cu ea!

Cel mai urit, rău sau reprobabil gest: Răutatea și invidia colegială, care sînt de fapt piedici în calea progresului. (prof. Gh. Ploaie — Voineasa — Vilcea)

Cea mai frumoasă femeie: Chiar nevastă-mea. În primul rînd fiindcă în momentul în care scriu aceste rînduri a devenit suspect de atentă.

(Ioan Păduraru, Tg. Mureș)

Două personalități argeșene

S-au primit numeroase propuneri purtînd mențiunea cea mai interesantă invenție, inovatie. De la automobile care circulă fără nici un fel de carburant (pe astea ne întrebăm cum să le oprim nu cum să le pornim) și pînă la o sursă de instalații de produs biogaz, fericele personalități sau de mării producția de nasturi pe cap de locuitor. Am ales dintre ele una care ni s-a părut mai pe înțelegerea noastră a tuturor.

„Vreau să scot în evidență două personalități argeșene în domeniul cercetării: conf. dr. ing. Vasile Dumitrescu de la Institutul de învățămînt superior din Pitești și ing. Ion Nicolescu de la consiliul județean. Despre Vasile Dumitrescu este știut că a realizat primul automobil cu distribuție variabilă din lume, a conceput și realizat diferite adaptări la sistemele de alimentare și aprindere pentru motoarele cu aprindere prin scinteele, ducînd la reducerea consumului de combustibil, și una dintre cele mai interesante realizări ale anului 1982 este punerea la punct a motorului de tractor care funcționează cu biogaz. De asemenea, a conceput și realizat o instalație de comprimare a biogazului la presiunea de 150-200 atmosfere îmbuteliat, necesar ridicării parametrilor de funcționare independentă a tractorului. În anul 1982, în noiembrie, un tractor cu biogaz a funcționat la Stațiunea de cercetări agricole Albotă.

Ing. Ion Nicolescu a conceput instalații de biogaz cu dispozitiv de contravînturare pentru distrugerea crustei biomasei. „Tovarășe Valeriu Constantinescu (dacă am înțeles, din satul Popești, comuna Băraști (Olt), sînt îmbrăcurătoare vestile privindu-i pe cei doi specialiști piteșteni, cu atît mai mult cu cit revista noastră a publicat despre aceștia ample reportaje. Ceea ce ne derutează însă este dorința dumneavoastră arzătoare din final: „eu propun ca cele două personalități să urce pe ultimele trepte ale podului în probleme de cercetare”.

Bucureștenii n-au fost niciodată mai frumoși

„Îndrăgesc nespuse de mult spectacolele date de membrii Cenuclului Flacăra la care merg chiar dacă sînt pedepsită de părinți pentru că întîrzii” (Cu puțin tact, puteți îmbina liniștită plăcîntul cu utilul: luați-vă și părinții la cenuclu, n.n.). La nenumărate spectacole, conducătorul cenuclului a făcut multe fapte omenești. O amintesc numai pe aceea din seara zilei de 10 octombrie, cînd în sala Circului, dînsul ne-a spus la un moment dat: „Datorită faptului că unii oameni de ordine opresc în diverse forme accesul în sală al celor care au bilete, spectacolul nostru nu va începe decît atunci cînd vor fi lăsați să intre toți cei

cu bilete. Ne cerem scuze, dar fiți de acord să nu desfășurăm un spectacol nedrept”. Totul a revenit apoi la normal și a urmat un spectacol de excepție care l-a făcut pe poetul Adrian Păunescu să exclame: Bucureștenii n-au fost niciodată mai frumoși!” Rîndurile trimise confirmă simpatia de care se bucură Cenuclul Flacăra al Tineretului Revoluționar (ne sosesse cîteva mii de scrisori pe an în acest sens), iar opțiunea dv. — treceți întîmplarea povestită la Cea mai frumoasă faptă de omenie — este cu totul inedită.

Ștefan Odobleja și replica anului

„Cea mai reușită inițiativă a anului 1982 mi s-a părut a fi înființarea organizației internaționale „Ștefan Odobleja”, eveniment ce coincide, după părerea mea, cu o reabilitare binemeritată a savantului român”.

„Replica anului. La O.N.U. a avut loc un concert al filarmonicii din New York. La sfîrșit, dirijorul a revenit pe scenă, în urma ropetelor de aplauze. Doamnelor și domnilor, cum reușim noi să ne sincronizăm atît de bine și dumneavoastră nu? — au fost cuvintele sale”.

(Liviu Ivan, Severin, Constanța)

Intr-o liniște beată / ușor mă adapă un cal

Ionuț Fabian, după ce ne des-tăinuie care este „cel mai important moment din viața mea: m-am îndrăgostit de cea mai minunată fată pe care am zărit-o vreodată, dragoste neimpărtășită, fiind cel mai îngrozitor timid pe care l-am cunoscut vreodată (adică tot el, n.n.) și dacă aș avea o fotografie a ei aș păstra-o pentru mine, în nici un caz n-aș trimite-o la concursul Miss Flacăra”, profită de ocazie și ne trimite și cîteva poezii pe care le-am înaintat secției cultură. Noi vrem să-i facem o bucurie și-i publicăm cîteva versuri însoțite de o nedumerire. Poezie. „Călăreții mei”, într-o liniște beată / ușor mă adapă un cal / mă duce de mîna lîngă o iapă / să pasc / și să fac / ce știu eu...”.

N-am priceput a cui e mina, a dumneavoastră, a calului, de unde avea calul mină, și, la urma urmei, ce căutați lîngă iapa aceea după ce v-a adapă calul? Mă rog, sînt mai multe nedumeriri...

Și, pentru că veni vorba de poezie, Tinca Troană din Suceava trimite omagii dinsei poezilor din Satu Mare de care se simte foarte atașată, cunoștința cu aceea constituind cel mai semnificativ moment din viața sa, deși „m-am născut, se confesează T.T., într-o comună din sudul țării, trăiesc în cetatea lui Ștefan, dar spun cu mîna pe inimă că sufletul mi-e ardelean, adică aparțin cu toată ființa întregului popor român”. Disponibilitățile dumneavoastră sînt de invidiat, oricum gestul față de poezii sînt-măreni impresionează.

Teatru la telefon

Doi corespondenți din Capitală, Constanța Boluru și Mărgărit Șoflelea, își exprimă cam cu aceleași argumente admirația pentru piesa îmbrățișarea fratelui de G. Mihalache Buzău (după Philippide). Primul, revizor contabil, scrie: „Iubesc foarte mult emisiunile Teatru la telefon (poate la microfon, dacă nu, cine vă plătește adăionalele, n.n.). Piesa amintită, cea mai bună din cele transmise în 1982, a demonstrat în mod convingător că banul care stă în centrul atenției omenești, este cu adevărat ochiul dracului”. Al doilea, avocat, menționează: „Am găsit acolo un adevăr etern uman: goana după avere, cu consecințele ei nefaste”. Să nu exagerăm, nefaste, dar depinde.

Premiul pentru hărnicie

Stimate Mihai Petrovici din București, sînteți un om pe care se poate conta la greu. Ne-ați trimis 12 pagini cu superlativale ale anului 1982. Dumneavoastră ați găsit 51 de cel mai, ceea ce

pentru primul nostru concurs de acest gen, nu-i rău. Iată cîteva dintre răspunsuri.

Cel mai bun medic oncolog: Mihai Leontopol.

Cel mai bun colaborator (opinia mea) al revistei Flacăra: Leon Kalustian.

Cel mai bun driver: dr. Mihai Leontopol.

Cel mai mare necaz: că marele restaurant Capșa se numește altfel și o propunere: „Pentru tov. Leon Kalustian gîndesc că ar fi interesant să scrie un serial intitulat „Cafenelele literare de odinioară”.

Primul ecou la ancheta noastră Miss Flacăra

Primim de la Dana Rădulescu, de la Teatrul de operă din București: „Mulțumiri pentru cel mai frumos dar primit în noul an, prin publicarea fotografiilor mele în revista Flacăra”. Am primit cele șase sau șapte fotografii trimise cu ultima scrisoare. Ațunge pentru cam tot pentru atît concursuri. Adică pînă în 1989-1990, dacă ne gospodărim bine.

Reconfortantă

...scrisoarea Margaretel Takács, economistă principală prețurivalută (sună bine) la Navlomar Constanța, privind calitățile neobișnuite ale lui Mircea Lucescu. Nu se referă nici la corpul, nici la culoarea ochilor antrenorului național de fotbal (cum i se întîmpla lui Geolgău), ci la cu totul altceva. La „inteligenta dublată de studiu, la excelentul simț de observație și orientare, la curajul și perseverența sa, la modestia și tăria de caracter, la intransigența și capacitatea de a conduce ca un magistru echipa tactic și psihic avînd pasiunea viitorului”. Fraza cheie pare a fi „Lucescu știe ce face și face ce știe”, pe care oricum ai întoarce-o, tot aia e. Corespondenta din Constanța își exprimă temerea că opinia dinsei s-ar putea să fie în divort cu a noastră. Nu e.

„Poza cumnatei mele”

„În ultimul număr al revistei Flacăra pe anul 1982 sînt publicate fotografiile concurenților la titlul Miss Flacăra. Nu cunosc condițiile de concurs, dar cred că nu sînt prea drastice. De aceea m-am gîndit să trimis și eu poza cumnatei mele. Se numește Livia N., are 22 de ani și lucrează ca ceramicist într-un institut din Timișoara. Sper că serviciul

postal va funcționa în condiții optime și vă va parveni scrisoarea împreună cu fotografia. Pe curînd sau bîn rămas” La semnătură e mai greu, probabil că asta ați și vrut: Arnira Nac!? (personal nu credem în ea) Calea Sagului 43, et. III, ap. 14) Deși poșta funcționează optim, vă informăm că acest concurs nu ține tot anul. Condițiile nu sînt prea drastice și apare și cumnata dv. (atît cit ne-ați trimis), încolo „pe curînd sau...”

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

Sfârșit de stagiune la Teatrul liric din Craiova. În aer plutește vacanța. Oamenii în toată firea se bucură, precum copiii, de răgazul convenit după munca unui an. Mai înainte, membrii corului sînt supuși unei verificări profesionale. Toată lumea respiră ușurată: trec și acest ultim hop. Conducerea teatrului le mulțumește tuturor, le dorește concediu plăcut, nu înainte de a-și spune părerea despre mersul corului în stagiunea care tocmai se încheia: s-a prezentat mai bine decît cu un an înainte. Era 14 iulie 1982.

În prima decadă a lui august se întorc la treabă. Încep repetițiile. Totul pare a reîntra în firescul muncii unei stagiuni noi. Nimic nu dădea de bănuit, la data reînținerii lor, 9 august, că peste 5 dintr-un coriști se va abate o adevărată furtună. Pe 12 august se dă un nou concurs la care sînt declarați, printre alții, reușiți și 6 coriști. La patru zile după acest eveniment, întreaga formație asistă la o adevărată lovitură de teatru: cinci dintre coriști sînt anunțați (abia acum!) că în urma verificărilor profesionale susținute la 14 iulie au dat dovadă de slabă pregătire profesională, lipsă de interes în însușirea repertoriului și dezinteres în menținerea unei tehnici vocale corespunzătoare, motiv pentru care urmează a li se desface contractul de muncă. De unde pînă unde această concluzie a comisiei de examinare cînd li se spusese clar că toată lumea trecuse probele, cînd însuși examinarea se rezumase la ascultarea în cvartet? — se întrebau cu toții nedumeriți, bănuind că se va reveni asupra unei asemenea măsuri. Nu s-a revenit! În schimb, în urma memoriilor trimise, privind ilegalitatea desfacerii contractului lor de muncă, după ce s-a dat un nou concurs, la rîndul lui ilegal, s-a intrunit pe 23 septembrie o nouă comisie care a hotărît verificarea partidelor de alto și tenori, la care au fost prezenți și trei reprezentanți ai Consiliului Culturii și Educației Socialiste, comisia urma să stabilească, printre altele, dacă cei cinci au fost realmente printre cei mai slabi. Numai că o parte din coriști au lipsit: unul și-a depus demisia în ziua examinării (zic oamenii că pentru a scăpa de examinare, altfel nu se explică faptul că este și în prezent tot pe post lui); o coristă, în aceeași zi, s-a internat (se spune, de asemenea, că din aceeași pricină, peste trei zile întorcîndu-se la slujbă); unul dintre cei dați afară, Dirvoreanu, nu a fost anunțat să se prezinte; alții au susținut dintre probe doar ce

le-a convenit (a se audia secvența de bandă cu Tudor Ioana). Brădiceanu Minodora și Mănescu Ramona, două din semnatarele memoriilor, au fost însă examinate cu maximum de exigență, tonul comisiei nefiind, în ce le privește, nici pe departe înțelegător, precum la alții. Ba chiar s-a exagerat. Se întreabă cele două, precum și alții, oare dintr-o simplă coincidență a fost ales la interpretare repertoriu, finalul unei operele la care cele două nu participau vocal? În sfârșit, această examinare s-a vrut la obiect. Nu a lipsit nici proba de solfegiu, nici cea de auz, nici întrebări de teorie muzicală. Niciodată pînă la acest eveniment corul Teatrului

ției Socialiste pentru ocuparea „posturilor vacante, conform normelor legale în vigoare”. Dar, *atît pe 3 iulie, cît și în ziua încheierii concursului, Teatrul liric craiovean nu avea pentru cor nici un post vacant!*

— Cum se face, tov. director Ungureanu, că ați solicitat concurs pentru coriști, cînd nu aveți nici un post vacant?!

— Știam că o să-i dăm pe cei 5 afară.

— De unde puteați ști pe 3 iulie, cînd abia pe 14 iulie au avut loc examinările profesionale?

— V-am spus că știam după cum s-au prezentat în stagiune...

— De ce nu i-ați avertizat din timp,

Dacă dai, stai, dacă nu... te prezinți la concurs!

liric nu fusese supus unui asemenea examen! E ciudat că pentru a se intra în cor, prin concurs, se cer doar probe de aptitudine, iar pentru a se pleca, se cer fel de fel de probe, cînd de fapt, normal ar fi să fie invers. Mai ales că mai bine de jumătate din coriști nu prea au cunoștințe de teorie muzicală și nici instituția nu s-a preocupat de ei sub acest aspect. (Ba da, s-a făcut ceva: cu știința directorului se dădeau lecții particulare cu 90 lei ora, chiar în incinta teatrului, de niște oameni care ar fi trebuit să organizeze gratuit astfel de meditații!). Așadar, în urma acestei verificări de excepție, realizată în condiții de excepție (prima oară cînd s-a apelat la înregistrarea pe bandă), s-a constatat că măsura luată de conducerea teatrului liric a fost justă.

Să urmărim și noi cît de legală este această măsură. Pe 3 iulie 1982 teatrul liric, cu avizul Comitetului pentru cultură și educație socialistă Dolj, trimite către Consiliul Culturii și Educației Socialiste o adresă în care roagă aprobarea unui concurs în data de 12 august 1982 în vederea ocupării mai multor posturi, printre care și de coriști. Peste cîteva zile se primește și acordul Consiliului Culturii și Educa-

ției Socialiste pentru ocuparea „posturilor vacante, conform normelor legale în vigoare”. Dar, *atît pe 3 iulie, cît și în ziua încheierii concursului, Teatrul liric craiovean nu avea pentru cor nici un post vacant!*

— Cum se face, tov. director Ungureanu, că ați solicitat concurs pentru coriști, cînd nu aveți nici un post vacant?!

— Știam că o să-i dăm pe cei 5 afară.

— De unde puteați ști pe 3 iulie, cînd abia pe 14 iulie au avut loc examinările profesionale?

— V-am spus că știam după cum s-au prezentat în stagiune...

— De ce nu i-ați avertizat din timp,

— Există o hotărîre a C.O.M.-ului pentru neprelungirea contractelor de muncă a celor 5, hotărîre care a fost luată înainte de concursul!

Așa am crezut și noi la început. Așa ar fi trebuit să fie oricum, chiar dacă, ținînd cont de toate celelalte elemente ale cazului, nu ar fi intrunit nici așa condițiile legalității. Numai că în procesul verbal al C.O.M.-ului din 9 august tov. director Ungureanu vorbește pe larg despre concursul din 12 august, despre legalitatea lui. Și, după cum arată sus-pomenitul registru — cu numeroase pagini albe lăsate între intrunirile C.O.M.-ului, această hotărîre ar fi putut fi luată oricînd, chiar și după desfacerea propriu-zisă a contractelor de muncă a celor 5.

Dr. Ing. Gheorghe Bărbatu a lucrat la Chimplex Constanța din 1956, anul absolvirii Institutului de petrol, gaze și geologie din București, pînă la 15.06.1982, cînd i s-a desființat contractul de muncă pe motiv că este necorespunzător profesional. În 26 de ani cît a lucrat în această întreprindere, Gheorghe Bărbatu a îndeplinit funcțiile de inginer șef de schimb, șef Serviciu export, șef Serviciu CTC, șef Secție 1 export, șef Secție 2 export, șef Serviciu organizare și control, iar de la înființarea în 1974 a Oficiului de calcul, a fost numit șeful acestuia.

Odată cu Gheorghe Bărbatu și pe același motiv, i s-a desființat contractul de muncă și Gabrielei Rusu, analist la același Oficiu de calcul. Și Gabriela Rusu lucra la Chimplex de la terminarea facultății, adică de 17 ani.

Cei doi au încercat să-și aperse cauza la Judecătoria Constanța. Contestățiile le-au fost respinse. Între timp, Gheorghe Bărbatu și-a găsit un post de profesor la un liceu industrial din oraș. Gabriela Rusu, mamă a trei copii minori, nu a reușit încă să se încadreze. Deci, întreprinderea Chimplex Constanța s-a debarasat de doi specialiști cu studii superioare, cu experiență în meserie, specializați într-un domeniu de vîrf.

Gheorghe Bărbatu a sesizat în ultimii ani numeroase nereguli petrecute în întreprindere. Comisii de anchetă formate din specialiști de la ministere, consilii, comitete și instituții le-au anchetat. Multe din ele, mai ales cele care țin de ilegalități în încadrarea și promovarea unor persoane, abateri de la morală, șicane, instigări „nu s-au confirmat sau n-au fost dovedite”. Sesizările de ordin tehnic făcute de Gheorghe Bărbatu au fost în parte confirmate. Revista fiind sesizată la rîndul ei de Gheorghe Bărbatu, ne-am deplasat la Chimplex în urmă cu un an și jumătate. Cum directorul coordonator Gheorghe Sava a refuzat să discute cu noi pe această temă motivîndu-ne că are aprobarea verbală a unor factori de răspundere din conducerea județului (!!!) de a nu mai participa la nici o anchetă generată de reclamațiile lui Gheorghe Bărbatu, în cele ce vom afirma ne vom sluji doar de actele pe care le avem la dispoziție, adică vom încerca să demonstrăm că desfacerea contractului de muncă a dr. ing. Gheorghe Bărbatu și a analistului principal Gabriela Rusu a fost o acțiune superficial gîndită, fără temelii și fără argumente care să stea în picioare.

În continuare, nu lăm în considerație nici una din sesizările lui Gh. B. care privesc abaterile de la morală, instigările, rudenia și prietenia unor personaje prinse în acest într-adevăr incalcat nod, nu ne interesează cine pe copilul cui l-a botezat, cine la cine doarme și de ce o face, de ce și cum sînt menținuți în funcții filozofii, filozofi, ingineri piscicoli într-o întreprindere a Ministerului Chimiei și care are ca profil exportul produselor chimice și petrolere. Nu asta urmărim deocamdată. Să vedem prin ce au păcătuit pro-

fesional cei doi, pentru că despre asta e vorba.

Dr. ing. Gheorghe Bărbatu s-a deplasat în ultimii ani în interes de serviciu în Anglia, Japonia, Columbia, Franța, Olanda, Italia etc. Are 60 de articole, lucrări științifice și tehnice în domeniul petrolului și al cercetării operaționale, publicate în țară și în străinătate. A fost și este invitat în continuare, în ciuda verdictului întreprinderii, la congrese și conferințe europene de cercetare operațională și sisteme de modelare și optimizare. Este inclus în schema experților O.N.U., în domeniul Chemical engineering.

În cadrul Oficiului de calcul al Chimplex Constanța, a elaborat singur sau împreună cu Gabriela Rusu cîteva modele, aplicabile la optimizarea unor procese eco-

nomice, care au dus la obținerea de importante economii evidențiate de conducerea întreprinderii și transmise în scris M.I.Ch. sau Academiei de științe economice.

A absolvit cursurile Centrului de perfecționare al lucrătorilor din industria chimică, ale Centrului de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi, CEPECA, cursul de însușire a metodologiilor RURP, contracte pentru valorificarea către terți, cu o firmă din S.U.A., organizate de ROMCONSULT etc. La toate aceste cursuri, G. B. a participat prin scoatere din producție la recomandarea conducerii întreprinderii, care l-a considerat la data aceea corespunzător din punct de vedere politic și profesional. Dosarul pe care îl avem la dispoziție este plin cu caracterizări din cele malonorante privind activitatea profesională a lui G. B. Ani la rînd, modelele matematice elaborate de specialiștii Chimplex — citiți dr. ing. Gheorghe Bărbatu și analist principal Gabriela Rusu — au adus beneficii importante întreprinderii și au constituit prilej de laudă în dările de seamă ținute cu diverse prilejuri.

În practica industrială a condiționării

Gilceava „înțelepților” pe banii statului!

combustibililor pentru focare industriale, pentru stabilirea rețetei optime de condiționare se foloseau pînă la elaborarea acestei metode rețete manuale, ceea ce are dezavantajul că duce în majoritatea cazurilor la irosirea unor importante cantități de componente de calitate. Modelarea matematică poate oferi rețeta optimă de preparare.

În 9 noiembrie 1981, Secția II export din Chimplex a utilizat o rețetă empirică pentru condiționarea unui lot de 3642 tone. Costul total al rețetei a fost de 637472 lei. Dacă rețeta ar fi fost elaborată pe calculator, după metoda pusă la punct de colectivul condus de inginerul Gheorghe Bărbatu costul ar fi fost doar de 5398862 lei. Diferența de aproape un milion lei a fost irosită. Cazul a fost sesizat ministerului de către Gh. Bărbatu. Răspunsul a sosit după 10 luni, cînd inginerul Gh. Bărbatu nu mai lucra la Chimplex. În anul 1980, cînd rețetele erau elaborate de calculator s-au obținut economii de 4 milioane și jumătate. E vorba de sume prea mari pentru a li subordona în cele din urmă unor antipatii sau unor interese personale. Și mai întrebăm, ce răspuns dă ministerul propunerii inginerului Bărbatu de a se trece prin calculator toate rețetele manuale practicate în 1981 și 1982? Dacă am ști cîte milioane de lei și cîte tone de motorină s-au risipit prin neaplicarea metodei colectivei care a activat la Oficiu de calcul am ști și cît de nedreaptă a fost desfacerea contractului de muncă al celor doi specialiști.

Gheorghe Bărbatu a sesizat această situație, și altele pe lângă ea, și a devenit indezirabil. La 25 mai 1982 a publicat în ziarul Știința articolul: „Cum se calculează eficiența... calculatorului”. La 15 iunie, conducerea Chimplex a desființat contractul de muncă celor doi specialiști, singurii care aveau experiență în elabo-

Cum de au scăpat aceste amănunte celor veniți să ancheteze cazul, nu am înțeles. S-a desființat contractul de muncă la cinci oameni, încălcîndu-se decrete și legi cu o ușurință strigătoare la cer.

Nefirescul (ca să nu zicem, ilegalitățile!) s-a intronat, pare-se, la Teatrul liric craiovean. Contractele de muncă pe durată determinată — cum au cea mai mare parte a coriștilor —, sînt completate nu se știe după care principiu: unora li se încheie pe timp de 2 ani, altora pe 5 luni, și, citeodată, nu se trece perioada contractului. Nu pridieste să te uimești de această harababură din dosare (care-și trimite antenele și printre coriștii dezorientați), după cum, nu-ți vine a crede că pentru a se da un aspect cit de cit legal lucrurilor, cineva nu se sfieste să falsifice data de pe contractul de muncă al Minodorei Brădiceanu (se vede clar, sub îngroșarea picului, 1982 făcut peste 1983); Dirvoreanu, încadrat ca figurant este dat afară ca prost corist cu toate că are un maldăr de diplome la Cîntarea României și cu toate că, în contractul său de muncă, figura pînă în 1983.

Sigur, un cor de profesioniști trebuie să aibă coriști buni, oameni, pe cît se poate, cu pregătire de specialitate. Dar cînd formația însăși suferă neavînd dirijorul ei, nici corepetitorul ei, cînd din partea conducerii nu s-a luat nici o măsură pentru ridicarea profesională a oamenilor, e greu să crezi că vinovați ar fi doar cei 5 coriști, mai ales că pînă aci li s-a dat să înțeleagă că au aprecieri bune. Vina are rădăcini mai adînci, depășite de însăși comisia de la București, din al cărei referat cităm: „Directorul a dovedit lipsă de fermitate în organizarea și conducerea activității instituției, tolerarea unor acte de indisciplină cu repercusiuni asupra rezultatelor artistice, întreținerea unui climat de muncă nesănătos în colectiv, încurajarea practicilor neprincipiale între conducere și artiști (obținerea sub formă de cadouri a unor obiecte artizanale, băuturi alcoolice și țigări de proveniență străină...)”. Altfel spus, dacă dai, stai. Dacă nu... Comentariile ar fi de prisos!

Așadar, numai de un climat de muncă artistică nu poate fi vorba! Corul are nevoie de un dirijor cu personalitate care să repună lucrurile în matca lor firească. Pînă atunci însă se impune revenirea asupra deciziilor luate cu cei cinci, cazul lor trebuind rezolvat potrivit legii și echității.

GEORGETA ȘTEFANESCU

rarea corectă a metodelor matematice de condiționare a produselor petroliere din întreprindere și singurii membri de partid din cadrul Oficiului de calcul!!!

Regretabil este că din neînțelegerile dintre Gheorghe Sava și Gheorghe Bărbatu are de pierdut întreprinderea și economia națională, adică noi toți. Din păcate, aceste interese au fost ignorate. Cei doi „protagoniști” n-au găsit o soluție intermediară, n-au avut puterea să depășească situațiile neplăcute la care s-a ajuns. Tovarășul Gheorghe Sava, directorul întreprinderii, mai tare pe poziție, a reușit să scape de doi „colaboratori”. Ca în filmele western, din duelul iscat între cei doi înțelepți bărbăți a căzut victimă Gabriela Rusu, a cărei vină fusese probabil că știa să alcătuiască și să aplice modelele matematice și s-a nimerit să fie pe direcția tirului.

Se pun cu acuitate cîteva întrebări. Cui servește faptul că dintr-o întreprindere de 6000 oameni ai muncii au fost dați afară din serviciu singurul doctor în științe tehnice și singura specialista în modelarea matematico-tehnologică a condiționării produselor petroliere din întreprindere de condiționare și livrare a produselor chimice și petroliere Chimplex Constanța? Cum se introduce noul în această întreprindere? Prin cine și cum, dacă s-a renunțat la aportul unor specialiști cu zeci de lucrări originale, care au generat economii certe de milioane lei și dolari, evidențiate de alții în acte contabile ale întreprinderii? Și dacă tovarășul director Gheorghe Sava a refuzat să vorbească cu noi în ziua cînd am încercat să elucidăm unele aspecte ale activității Oficiului de calcul și a introducerii noului, încălcînd flagrant legea presei vrem să-i atragem atenția că nimeni nu are dreptul să-l absolve să nu răspundă la întrebările pe care le-am pus în această modestă încercare de a arăta că munca și rezultatele de ani într-o întreprindere, lucrările științifice ale unor oameni, aportul economic al acestora nu pot fi anulate printr-o semnătură directorială.

Situația dr. ing. Gheorghe Bărbatu este cunoscută în M.I.Ch., în Direcția generală de aprovizionare și desfacere. În sesizările lui G.B. sînt și însinuări, zgură, cu care nici noi nu am putut fi de acord, generate credem de faptul că în ultima vreme munca lui a fost ignorată. Este de dorit să se analizeze cu luciditate, fără patimă și în interesul economiei noastre situația acestui specialist, situație în care a ajuns în cea mai mare măsură, credem, pasiunii pe care a pus-o în susținerea unor idei, a unor soluții noi, fără de care, acum și în viitor, nu ne putem imagina dezvoltarea și eficiența unei economii. Dacă n-ar fi făcut-o, G.B. ar fi avut și acum o situație bună, o viață călduță, cu plecări în străinătate, cu promovări etc. Să dăm, deci, dr. ing. Gheorghe Bărbatu și analistului pr. Gabriela Rusu dreptatea ce li se cuvine și, mai ales, posibilitatea să muncească la nivelul la care sînt pregătiți, să-și aducă contribuția la efortul general pe măsura capacității lor.

OPREA GEORGESCU

Un abuz în formă nouă

Declarația mea proprie cu mâna altuia

1. „Urgent, anchetă împreună cu organele în drept“

Marti, 4 ianuarie, cu o oră înainte de plecarea spre Ardeal a acceleratului 425, telefonul ne-a sfărmat liniștea apartamentelor cu miile de alice sonore. Un glas din redacție: „În Gara de Nord, în fața la Informații vă așteaptă cineva cu delegațiile completate pentru...“ La 2 și treizeci și șapte de minute coboram la Gheorghieni. Un sfert de oră mai târziu, la hotelul Mureș, redactorul șef ne-a luat în primire: „La mulți ani! Imediat vă apucați de lucru. Aseară la cenacu am primit două scrisori. Viața unor femei. Să aflați adevărul. Tact, argumente fără meajamente, fără compromisuri. Luați-le și succes. Măine seară vă aștept cu ancheta scrisă, la Bistrița...“ Am primit picul și ne-am retras spre camera noastră. Am citit apostila: „Urgent, anchetă împreună cu organele în drept. Adrian Păunescu.“ Și ne gândeam că am fi preferat un noapte bună... Ziariștii sint și ei niște oameni.

2. Scrisorile

Ima: „Mă numesc Ferencz Irma și sunt angajată întreprinderii de fier Vlăhița, de 25 de ani prestind munca de dactilografă principală. Sint mama unui copil ce îl iubesc și l-am educat în spiritul dreptății și al dragostei față de tot ce este frumos. Ultimii zece ani au fost pentru mine grei și chinuți, ceea ce mi-a zdruncinat și sănătatea. Toate aceste chinuri le-am avut de pe urma unui om lipsit de scrupule, de tot ce este uman, care m-a batjocorit cum a vrut. Profitind de funcția de director al acestei întreprinderi și abuzind de puterea sa eram obligată să-i satisfac toate dorințele, altfel eram amenințată cu aruncarea din întreprindere. Am fost chemată de nenumărate ori și noaptea, la ore târzii, sub pretextul că are de dactilografiat, dar în schimb eram bruscată și batjocorită după bunul său plac. M-a bruscat demențial, ca un animal...“ (Urmează două exemple absolut cutremurătoare).

Pe măsură ce citim ne copleşesc stupoarea, scriba, revolta. Cită disperat trebuie să fie în inima acestei femei care-și strivește pudoarea și-și risca demnitatea pentru ca să facă publice puseurile erotice ale directorului!?! Cit de tare trebuie să-l urască victima care pur și simplu trece cu buldozerul peste tot și peste toate numai ca să curme turpitudinea și să-și găscască o amărită de alinare în această confesiune pe care o vrea „articul în Flacăra!?!“

A doua scrisoare: „Mă numesc Szöcs Ecaterina de profesie doctor inginer, mamă a patru copii, cu domiciliul în Vlăhița, strada Tineretului nr. 6. Pe tărîm profesional am realizat zece invenții și mai multe inovații, care aplicate în producție au adus economii de peste 15 milioane de lei. Obiectul acestei scrisori este însă altul, anume abuzurile lui Russ Alexandru, om lipsit de scrupule, directorul întreprinderii noastre, care de cînd ocupă această funcție a călcat în picioare pur și simplu demnitatea și orgoliul a zeci de femei din această localitate. De aceea vă rugăm din inimă, stimate Adrian Păunescu, ca să se facă publică comportarea acestui om fără caracter și fără cel mai elementar bun simț. Acest director se opune spiritului novator, din cauza lui, în numai câteva zile din luna Iunie, s-au produs rebuturi foarte mari la turnătoarea nr. II. Mă gândesc cu silă și cu groază la scenele cînd mă chema la el în cabinet, mă aștepta cu muzică și duhnea a băutură. Oare este admis cuiva să folosească un om după bunul său plac, prin amenințări și intimidări? Din cauza lui au fost nevoite să părăsească întreprinderea foarte multe persoane cu studii superioare. Reduce oamenii la tăcere prin urmări și amenințări. Influențează negativ morală oamenilor din întreprindere și din oraș, așa încît se vorbește pe stradă despre relațiile sale amoroase cu P. I. (inițialele ne aparțin - n.n.). Multe femei l-au căzut victime ca să-și mențină postul lor în întreprindere: Ferencz Irma, I. G. și altele. Vă scriu aceste rânduri cu scopul de a le face cunoscute, publicului larg. Cu stimă, Szöcs Ecaterina...“

După o noapte de nesomn, oboseala ne-are pierit. La 5 dimineața învățasem

scrisorile pe dinafară. Pe dinăuntru eram mai negri decît beciurile burdușite cu antracit. Ne părea că aerul se infectase cu fumul unor conșci incinerări. Mocheta camerei căpătase consistență de mlaștină. Obiectele din jur parcă transpirau mizgă. Ziariștii sint și ei niște oameni.

3. Organele în drept

La Comitetul județean Harghita al Partidului Comunist Român discutăm cu tovarășii Neag Victor, secretar cu probleme organizatorice; Munteanu Ovidiu, secretar cu probleme economice; Brisc Ecaterina, secretar cu probleme sociale. O singură concluzie: „Nu vrem să plecăm de la noi cu păreri preconcepute. Noi știm despre ce este vorba. Dumneavoastră procedați cum credeți de cuviință. Din partea comitetului județean vă va însoți tovarășul Biro Andrei, activistul nostru.“

4. Inceput de mirare

Ferencz Dominic, primarul orașului Vlăhița: „Nu trebuie să-mi spuneți nimic. Eu știu cine v-a scris. Directorul Russ a fost anchetat din iunie și pînă acum de patru ori. Dv. faceți a cincea anchetă. Este păcat. Întreprinderea pe care o conduce este frunțată pe ramură în 1981 și pe 11 luni în 1982, n-au sosit încă rezultatele finale. Este un conducător bun, uneori aspru, dar drept. Ca oricare alt om are și el defectele lui, în nici un caz cele pe care le aflu acum. S-ar fi aflat imediat, orașul nu are decît 7000 de locuitori, ne știm fiecare pe nume. Dv. n-aveți decît să continuați treaba pentru care sînteți aici...“

5. Giruete și piruete

Ferencz Irma. O femeie mai mult scundă. Păr cărunț, sub Tonalul nu știu care număr. Ochi mari, dar priviri fușișate. Nu pare stingherită. Astăzi a lipșit din întreprindere. A fost într-o audiență la județ, la primul secretar, împreună cu dr. ing. Szöcs Ecaterina. Motivul? „Același din scrisoarea pe care o țineți în mînă.“ Este adevărat conținutul acestei scrisori? „Bineînțeles.“ Afirmați că directorul v-a stricat familia; dv. erați însă divorțată de doi ani cînd a venit dumnealui aici. „De unde știți?“ Ne-am informat. Vă mențineți afirmația? „Nu, păi... nu!“ Una dintre întâmplările pe care ni le descrieți s-ar fi petrecut în urmă cu zece ani. Așa-i? „Da.“ De ce n-ați reclamat la nimeni, niciodată? „Mi-a fost frică.“ Și cum se face că după un deceniu nu vă mai este frică să reclamați ce s-a întimplat atunci? „Nu știu.“ Care sint calificativele dv. anuale din acești zece ani? „Foarte bine.“ Ați fost tăiată vreedată de pe lista premierilor? „Nu.“ Am auzit că directorul ar fi dat ordin să fiți ajutată atunci cînd v-ați mutat la bloc... „Nu numai pe mine m-a ajutat, ci pe toți...“ Cînd l-ați reclamat prima dată pe director? „Acum.“ De ce abia acum? (Nici un răspuns). Că rău v-a făcut directorul? „Păi... am explicat în scrisoarea.“ Situațiile acelea sint imposibile. Așa cum le descrieți dv., nu vi se putea întimpla nimic. Așa este? (Îi explicăm de ce). „Da.“ S-a întimplat altfel? „Nu.“ Atunci cum s-a întimplat? „Păi... nu s-a întimplat nimic.“ Atunci de ce ați scris grozăviile acelea? „Cînd a venit dumnealui director, pe 1 Iunie 1972, eu îi eram secretară. Fusesem și secretara directorului dinaintea tovarășului Russ. Nu m-a ținut însă decît patru luni și 17 zile, după care m-a schimbat cu alta.“ Tovarășă Irma, ce înseamnă demențial? „Nu știu.“ Dar ați folosit acest cuvînt în scrisoarea, de ce-l întrebunțați dacă nu-l cunoașteți? „Păi... nu l-am folosit eu.“ Nu-i acesta scrisul dv.? „Ba da.“ Atunci cum? „Scrisoarea mi-a dictat-o inginerul Szöcs Ștefan, soțul dr. ing. Szöcs Ecaterina.“ Cînd? „Pe 1 Ianuarie, m-au vizitat și am făcut scrisoarea împreună.“ De ce? „Mi-am spus că după toate anchetele astea este imposibil ca directorul Russ să nu fie schimbat, și că în loc o să fie pus dumnealui, tovarășul Szöcs, că are două facultăți și zece invenții și că altul mai bun nu există în Vlăhița. Spunea că dacă va veni director n-o să mă uite nici pe mine, o să-mi angajeze și fata, ca dactilografă, aici...“

Vă amintiți cum se rotesc în vîrfurile caselor cocoșii din tablă? Cum bat ele,

vinturile, așa se învîrtesc și cocoșii aceea. Meteorologii au o instalație ceva mai perfecționată pe care au botezat-o giruetă. De ce vor fi fiind unii oameni precum giruetele? Nu cumva din cauza caracterelor?

— Tovarășă Ecaterina Szöcs aceasta-l scrisoarea dv.?
— Da.
— Este adevărat conținutul ei?
— Da.
— Dovediți-ne, vă rugăm frumos.
— N-am cum. Trebuie să mă credeți pe cuvînt, sint om de știință, am zece invenții împreună cu soțul meu...
— Nu credem pe nimeni decît după ce verificăm totul. Pentru ce ne-ați scris?
— Am crezut că veți publica scrisoarea fără nici o cercetare...
★

6. Abuzul din umbră

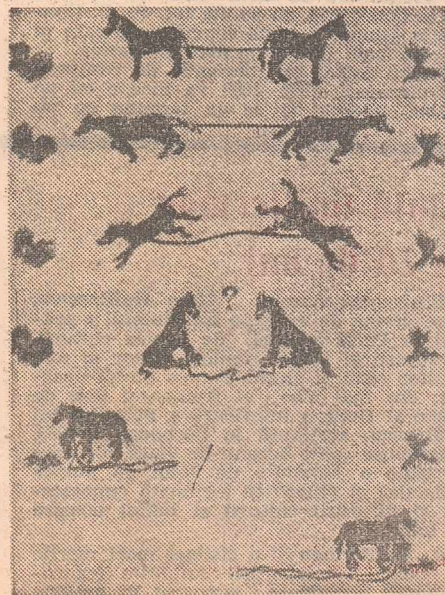
— Cum vă numiți și de ce ne-ați căutat?
— Matei Ana, eu am înlocuit-o ca secretară pe Ferencz Irma. Am stat doi ani, după care am plecat. Mie-mi plăcea, dar n-a mai vrut soțul. Îmi zicea că o femeie să nu facă ceal și cafele decît pentru ai ei, acasă la ea, pentru invitații familiei, nu pentru invitații altora. Eu mi-am ascultat soțul și am cerut să flu mutată în alt loc de muncă...
— Și ce-i cu asta?
— Este, că într-o zi a venit la mine ing. Szöcs Ștefan și mi-a spus să semnez o declarație, cum că aș fi plecat de la secretariat pentru că directorul mi-ar fi propus lucruri urite. Spunea că Russ este terminat, că n-o să mai fie director și că în loc va fi pus dumnealui, Szöcs.
— Ați scris, ați semnat?
— Nu. Pentru ce să mint?
— Cînd s-a întimplat asta?
— Înainte de prima anchetă.
★

Nici pe inginerul Szöcs Ștefan nu l-am căutat noi. N-am fi vrut să-i știm și chipul fizic. Fața morală ne-o imaginasem și se conturase în zilele anchetei. Dar ne-a căutat dumnealui, la hotel. Este un fel de eminentă cenușie. Discuția a deschis-o tot dumnealui:
— Eu n-am semnat nici o declarație împotriva lui Russ...
— Abia ați intrat pe ușă, nu v-am acuzat deloc. Știm însă că l-ați instigat pe alții să scrie... Noi ne-am lămurit. De ce ne-ați căutat prin toate hotelurile din Miercurea Ciuc?
— Trebuie să credeți ce v-a scris soția. Sintem oameni de știință, inventatori, nu mai există nici un inventator în Vlăhița, în afară de noi. Am făcut invenții de milioane de lei, trebuie s-o credeți pe soție, Flacăra l-a ajutat pe mulți...
Patru ore am discutat cu inginerul Szöcs. Cu inventatorul Szöcs. Cu omul de știință Szöcs. I-am spus că-l admirăm și că-l iubim pe inginerul, pe inventatorul și pe omul de știință Szöcs. Dar i-am mai spus și că nu putem să-l stimăm și să-l înțelegem pe bărbatul Szöcs Ștefan. I-am explicat că dacă dorea neapărat să-l reclame pe directorul Russ, atunci scrisoarea s-o fi semnat chiar dumnealui; nicidecum să instige compromișător niște femei, printre care chiar și pe soția sa, mama copiilor săi... Inutil ne-am zăbutat patru ore. Bărbatul Szöcs Ștefan n-a vrut să priceapă nimic. „Pe mine nu mă înterează decît persoana mea“, zicea. De asta eram incredințați și noi. Era exact fraza la care ne așteptam din partea cuiva specializat să calce peste demnitatea tuturor — și chiar a femeii sale — ca să-i fie lui bine. Binele său! Dintre toate formele pe care le îmbracă, abuzul din umbră ne apare de-a dreptul odios.

7. Oamenii adevărului, adevărul oamenilor
Vlăhița este un oraș mic. Într-o oră s-a aflat peste tot că doi redactori de la Flacăra fac anchetă la întreprinderea de fier. Așa că nu ne-am mai mirat cînd Tokoș Ladislav, secretar comitetului de partid ne-a spus: „Cîțiva tovarăși din întreprindere au aflat despre ce este vorba și doresc să discute cu dv.“ Ne-am uimit numai cînd am văzut ce înseamnă pentru tovarășul Tokoș vorba cîțiva: 21 de oameni! Am notat opiniile tuturor, dar din motive care țin de spațiul tipografic redăm doar pe unele. Török Anton, șeful atelierului de prelucrări mecanice, 34 de ani vechime la Vlăhița: „Pe directorul Russ îl cunosc de pe vremea cînd era inginer stagiar. Orașul e mic, dar a fost și mai mic. A devenit mai mare pentru că uzina a devenit mai mare. Asta s-a întimplat sub conducerea lui Russ. El și noi am luptat pentru ca noi și copiii noștri să avem mai multe locuri de muncă. Există încă printre noi oameni care terfelesc onoarea altora, dar Russ nu este printre aceștia. Cerem hotărît ca să se termine cu anchetele, ne-am săturat de cercetări care ne împiedică să lucrăm în liniște. Deși nici cu Russ nu se trăiește ușor. Într-o sedință de producție m-am certat cu el și l-am amenințat chiar și cu Procuratura Generală. M-am oprit la timp, mi-a dovedit că el avea dreptate...“ Pál Vilma, muncitoare, 29 de ani vechime în întreprindere, președinta comisiei de femei: „Lucrez în trei schimburi. Directorul vine des în control chiar și noaptea. Dacă ar fi fost băt măcar o singură dată ar fi fost imposibil să nu ne dăm seama. Este un om dintr-o bucată, este adevărat că vorbește cam tare și că nu-și prea alege cuvintele. Cînd a venit el director, în turnătorie nu lucrau decît șapte femei. Acum sintem 660. Probleme avem destule, dar n-a existat să mă duc cu una la director și să nu ne-o rezolve. A depus mari eforturi și pentru extinderea școlii, pentru dezvoltarea orașului. Faptul că s-au găsit două femei în întreprindere care să-l ponegrească pe hirtie ne umple de indignare pe toate. Vorbesc în numele tuturor femeilor din întreprinderea de fier. Este timpul să se înceteze cu anchetele, de șase luni trăim și muncim într-o atmosferă prea încălcată.“ Inger Racz Șandor, șeful secției turnătoriei vechi: „Și eu m-am certat cu directorul Russ, dar pentru probleme de producție nu porți ranchiună cuiva. Ajunsesem cu cearta noastră chiar la Comitetul județean de partid. Din punctul ăsta de vedere trăim o pace vremelnică. Am auzit că ar fi fost reclamat că umblă după fuste. Nu-i adevărat. Aici se știe bine cine cu cine umblă. Ori în uzină, ori în oraș, dacă ar face ceva s-ar auzi pe canalul doi — așa numim noi aici opinia publică. Soți Szöcs umblă pe toate căile să-l compromită. Russ este un conducător foarte bun. De aici înainte ar trebui să ne gândim cum să ni-l apărăm împotriva abuzurilor altora.“ Inger Lázár Zoitan, mecanic șef: „Nu-i adevărat că a plecat cineva din uzină din cauza directorului. Cu studii superioare am plecat oameni ori pentru problemele lor de familie, ori pentru că au fost promovati în funcții de răspundere, ori pentru că nu le-a plăcut Vlăhița...“ Varga Dionisie, maistrul principal la furnale: „Peste o lună ies la pensie, aș putea spune orice despre Russ, dacă n-aș fi om. Eu am trăit aici sub 6-7 directori, dar unul mai bun ca el n-a fost. Nu tremură pantalonii pe el dacă este de făcut vreo treabă. Are curaj și pot să spun că directorul s-a zăbutit cel mai mult pentru fonta de înaltă puritate. Unii vor să-l doboare, nu pot s-o facă față-n față cu el, în producție, și atunci îi atacă cîntecul agățîndu-l din spate. Nu depinde de mine ca să fie el director dar v-o spune un bătrîn că altul, aici, acum, mai bun n-o să găsiți.“

Și tot așa ne-au vorbit despre directorul Russ și maistrul Benkó Iosif, și Mihály Arpad, șeful atelierului de proiectare, și Drechlinger Ernest, directorul care l-a precedat pe Russ în funcție, și inginerul Schnitzer Ignățiu, șeful secției prelucrări mecanice și Boto Vilmos, inginerul șef, și György Iozsef, șeful secției turnătoriei II, și... tot așa pînă la 21!
— Atunci cum se face că directorul dv. a fost anchetat pînă acum de cinci ori?, am întreat. Răspunsul la care subscriem l-am primit de la Pakot Toma, șeful biroului de aprovizionare:
— Pînă acum am fost niște lași, dar le promitem autorilor de scrisori că n-o să le mai meargă. Îi vom pune în discuția oamenilor muncii...
Credem că așa ar fi cel mai bine.
...Ca să ducem ancheta la capăt am fost nevoiți să discutăm cu 36 de oameni cărora le-am răpit ori timp bun de muncă, ori binemeritul răgaz de după orele de program. Pentru asta le cerem iertare. Pe Adrian Păunescu nu l-am mai prins nici la Bistrița, nici la Dej, nici la Baia Mare, ci tocmai dincolo de Gutii, la Sighetul Marmăției. Asta este. Ziariștii sint și ei doar niște oameni.

MIRCEA BUNEA
VICTOR RĂDULESCU

Ispită și rațiune

La copiii fără discernămint orice tentație este scuizabilă, la indivizi cu apucături meschine, incorectitudinea este, oarecum, explicabilă — puterea obișnuinței, mentalitatea retrogradă etc.

Dar în cazul unui om în toată puterea cuvîntului, cu o conduită, pînă la 48 ani, ireproșabilă, cu posibilități intelectuale de a înțelege diferența dintre noțiunea de „bine“ și „rău“ — slavă Domnului! (cel în cauză are studii superioare) cum să califice o faptă de-a dreptul incredibilă?

La întreprinderea de medicamente București s-a petrecut recent un astfel de eveniment ciudat. Într-o dimineață cînd șeful compartimentului contractării a deschis fișetul în care păstra economiile personale — circa 50 000 lei — a rămas cîteva clipe stupefiat. Baniul dispăruseră! Cînd și-a mai revenit din șoc a încercat

să reconstitue mental modul în care a procedat la deschiderea fișetului. Nu încăpea nici o indoială: sigiliul fusese intact, introdusese și răsucise cheia normal; urme de violență nu se vedeau. Cum dispăruseră totuși banii? Și nu era o sumă derizorie, pentru care să nu-și facă prea mari probleme, ci economiile lui de ani de zile, circa 50 000 lei.

Motive întemeltele să se agite, să-și alarneze colegii, conducerea întreprinderii. Nimeni nu putea să dea nici un fel de explicație.

A alergat atunci la Militia sectorului 3. Căpitanul Constantin Căpățînă s-a deplasat imediat la fața locului. Cercetările încep metodice și cu calm... Cine a făcut serviciul de pază în ultimele zile? — Întreabă căpitanul. Cine ar fi putut avea acces la cheia fișetului respectiv? Există și o dublură la cheia personală? Cine?... „Să verificăm și celelalte fișete și birouri...“

Și iată că în timp ce ofițerul de miliție trece la aplicarea practică a planului său

de cercetare minuțioasă, cineva dă semne de neliniște. Undeva, într-un birou alăturat, economistul DUMITRU MĂZĂREANU, subaltern al păgubașului, încerca să se destăinule unor colegi că el ar fi făcut o „glumă“ cu banii șefului de birou. „Glumă“? Cum, adică, glumă, cînd deschizi un fișet și lei 50 000 lei care nu-ți aparțin? — se întreabă cei de față indignați.

Banii au fost găsiți ascunși în biroul unei kolege aflate în concediu prenatal. Căpitanul Vasile Gaspar de la cercetări penale avea să constate cu stupeoare, după obținerea mai multor declarații contradictorii, de la făptuitor, că DUMITRU MĂZĂREANU săvîrșise furtul cu premeditare avînd cunoștință de existența banilor în fișet, procurîndu-și din timp o cheie potrivită, pregătindu-se deci, din acest punct de vedere, pentru ziua în care urma să execute serviciul de pază obștească pe unitate.

MIHAI GROZAVU

40 000 de copii pe zi!

Știrea m-a tulburat. O știre ce nu poate lăsa liniștite conștiințele. Deși, trebuie notat, marile ziare occidentale nu s-au grăbit să-i acorde locul ce i se cuvenea. Știrea avea puține rinduri. O reamintesc: în fiecare zi a anului 1982, cite 40 000 de copii, în special din țările în curs de dezvoltare, au murit din cauza subalimentației, foamei și absenței unei asistențe medicale corespunzătoare.

40 000 de copii pe zi! La fiecare două secunde un copil moare, uneori în cele mai cumplite chinuri, din cauza foamei.

40 000 de copii mai frumoși sau mai puțin frumoși, cu pielea mai albă, mai neagră sau mai galbenă, cu cirilioni de culoarea griului copt sau a abanosului, mai înzeștrați sau mai puțin înzeștrați, dar copii, ființe omenești care nici n-au apucat să înțeleagă viața și să se bucure de copilărie, de frumusețile naturii, de soare și căldură, de binefacerile civilizației, sînt supuși morții prin infometare.

40 000 de copii mor datorită inechităților sociale, decalajelor frapante ale contemporaneității, datorită realității tragice a împărțirii lumii în săraci și bogați, ceea ce diferențiază încă de la naștere șansele de viață ale copiilor.

40 000 de copii victime ale morții...

Cutremurător.

Cifra a fost comunicată în raportul anual al UNICEF dat publicității, în ultimele zile ale anului trecut, la Paris. Sigur, putem fi de acord și cu părerea directorului executiv al UNICEF, James Grant, care declară: „A permite moartea zilnică a 40 000 de copii din pricina subalimentației, într-o lume ce stăpânește mijloacele necesare pentru prevenirea acestui flagel este mai mult decît o inconștiență”.

A lăsa însă ca această stare de lucruri să continue, să se perpetueze an de an, nu înseamnă numai un simplu act de inconștiență. Înseamnă mult mai mult. Înseamnă o crimă, un cumplit genocid. Înseamnă abdicarea de la principiile ce trebuie să patroneze lumea civilizată.

Căci ce altceva înseamnă să lași ca 15 milioane de copii — cifra anului 1982 — să piară de foame? Iar tabloul acesta sumbru, cutremurător este incomplet. În regiunile rurale din aceeași „lume a treia”, 4 copii din 5 nu beneficiază de apă curată și de măsuri de igienă, 2 copii din 5 — aflați pe scara vârstei între 6 și 11 ani — nu merg la școală, 4 din 5 copii nu beneficiază de îngrijiri medicale adecvate. Raportul UNICEF amintește despre faptul că 60 la sută dintre mamele din statele „lumii a treia” suferă de malnutriție, ceea ce afectează, imolitic, dezvoltarea normală a copiilor. Așa-numita malnutriție invizibilă — constînd în absența unor alimente corespunzătoare, în special în ceea ce privește proteinele conținute — afectează o pătrime din totalul copiilor din țările în curs de dezvoltare, reducîndu-le rezistența la

infecții și perturbîndu-le grav procesul de creștere.

Cum poate fi deci calificat faptul că omenirea nu întreprinde nimic eficient pentru salvarea celor 15 milioane de copii ce mor anual din cauza foamei?

Referindu-se la un document al F.A.O., raportul UNICEF arată că, în viitor, în absența unor măsuri adecvate, în anul 2000 se va înregistra un număr mult mai mare al copiilor subnutriți: 600—650 milioane! În această perspectivă, rata mortalității infantile, determinată de malnutriție, va fi la sfîrșitul secolului cu 30 la sută mai mare ca în prezent.

Nu este oare o crimă că, deși există posibilități să i se pună capăt acestei sumbre perspective, nu se face aproape nimic?

1982 este nu numai anul în care au murit de foame 15 milioane de copii. El înseamnă, în același timp, anul în care absurda cursă a înarmărilor a înghițit 650 miliarde dolari. Cele două cifre trebuie asociate. Cheltuielile pentru înarmare înghiț sume ce ar fi putut de mult soluționa problemele copiilor flămînzii. Pentru stimularea creșterii producției agricole în țările în curs de dezvoltare, astfel încît acestea să fie în măsură să învingă foamea și subnutriția, ar fi suficiente 10—12 miliarde dolari anual, sumă care ar reprezenta echivalentul cheltuielilor mondiale efectuate timp de numai 7 zile. Firește, calculul exact poate suferi corecturi. Șapte zile, sau opt zile, sau numai șase. Experții contabilii trebuie să se pronunțe. Noi primim însă problema din unghiul uman. Ar fi, în medie, o săptămînă.

Deci, numai șapte zile ar trebui să renunțe planeta la cheltuielile militare, cheltuieli în scopul distrugerii, al morții, pentru a salva 15 milioane de copii.

Nu mi se pare un efort prea mare. Desigur, trebuie învinse reticențele unor generali, ale unor politicieni sau industriași, ale profiturilor de tot felul ai aberanților curse a înarmărilor.

7 zile fără înarmări ar însemna nu numai o pauză de dorit pentru Terra, ci și o modalitate de a aduce copiilor acestor lumi remedii suferințelor lor.

Ca să fim sinceri, am dori mai mult. Nu numai 7 zile fără înarmări ci 365 de zile. Am dori ca anul întreg, decenți, secolul să nu mai cunoască această competiție tragică, absurdă. Am dori să fie salvate viețile celor mici și ale părinților lor. Am dori ca, în sfîrșit, umanitatea să facă dovada capacității sale de a fi conștientă.

365 de zile fără înarmări și fără mortalitate infantilă datorată malnutriției.

365 de zile cu prelungire nelimitată.

AL. PINTEA ■

Inceputul sfîrșitului

Aflăm despre declanșarea unui taifun care a măturat case și automobile, a făcut harcea-parcea rețelele electrice și a transformat în câteva minute un oraș normal într-o hrubă oribilă. Aflăm despre umflarea unui vulcan, despre izbucnirea sa furioasă și, fapt normal, despre astuparea cu lavă a unor întinse plantații de măslini. Aflăm, vai, cădența a urii eliberate de natură, despre tragedii de tot felul care izbesc civilizația construită din greu și apărată sporadic. Rămînem pe gînduri, o tristețe rea ne macină, dar veșnica resursă de optimism șterge, pînă la urmă, apăsătorul memento care ar trebui să ne însoțească în fiecare secundă. Am învins, pe alocuri, hoardele întărite ale naturii în veșnică fierbere, dar nu le-am dresat pentru eternitate. Lupta continuă și șansele noastre cresc de la o zi la alta. Ne ambiționăm însă să ne anulăm șansa de a învinge natura oarbă fabricată de om. Ne ambiționăm să nu credem că cel mai năprasnic adversar al nostru, al fiecăruia și al lumii în întregime, rămîne omul producător de război. Plouă cu alarme, cu demonstrații și avertismente. Plouă cu probe capitale, imbatabile, halucinante. Și totuși...

Omenirea își prepară catastrofa cu o tenacitate și rigoare exasperante. Aripa rece a dezastrului planează asupra lumii, o privim și o înțelegem, dar, iată, nimeni nu vinează sinistru pasăre, toți o admonestează și îi descriu oportuna cușcă, dar prinderea și gîuirea ei întîrzie. Se amină

singurul gest logic și imperativ pe care, de cîteva decenii, omeșirea l-ar fi putut întreprinde ferm și definitiv. O stranie anestezie, o savoare păcătoasă a aminării, un abulism periculos macină fiecare secundă a existenței planetare în acest ceas ultramodern care ar putea fi ultimul...

Deși plina lipsește, cărțile lipsesc, liniștea sufletească lipsește, deși viitorul de aur s-a ruginit și prezentul s-a moleșit printre opreliști și capcane omenirea nu iese din letargia fatală care naște monstrul gata oricînd să sfîșie dreptul Terrei la istorie și dreptul nostru, al tuturor, la viață. La viață adevărată, robustă, implinită, decentă, liberă.

Sărăcia mizerabilă care strică existența a sute de milioane de oameni nu este altceva decît efectul direct, trufaș, nemernic, al irisirii enormelor capacități ale planetei într-o direcție de o absurditate înfrîtoare. Războiul și cortegiul său de poveri anticipate este cea mai fantastică măciucă inventată vreodată. O măciucă mereu strînită să izbească într-un edificiu de civilizație care ar putea fi colosal. Această măciucă nu este o surpriză. „Bătaia” ei se cunoaște în detalii. Jonathan Schell notează în cartea sa „Destinul pămîntului”: „În primele clipe, după o ofensivă cu 10 000 de megatone bulgări de foc orbitori înfloresc deasupra metropolelor, orașelor și suburbiilor, ca tot atît de mulți sori, mai orbitori decît astrul însuși. Simultan, cei mai mulți locuitori vor fi iradiați, striviți, arși de vii. Radiația termică va supune peste 1,5 milioane de kmp, adică a zecea parte din suprafața țării, unei căl-

duri de 40 de calorii pe centimetru pătrat — temperatură la care carnea omeșească este carbonizată.

La Hiroșima, unul din spectacolele cele mai feroce era acela al unor resturi carbonizate, neamintind decît vag o formă umană. Zece de milioane de persoane vor fi transformate în vapori.

În cursul atacului, în continuare, peste aproximativ trei pătrimi din țară va domni o căldură atît de intensă, încît tot ce poate arde va arde spontan. În cele zece secunde care urmează impactului fiecărei bombe, undele de șoc se vor propaga din centrul a mii de explozii, transformînd infrastructura S.U.A. în frunze în vînt. Teritoriul de 1,5 milioane kmp, deja ars de suflul fierbinte al celor peste 40 de calorii pe cmp, va fi astfel lovit de undele de șoc ce vor exercita o presiune de cel puțin 0,35 kg/cmp, distrugînd sau pulverizînd toate locuințele, imobilele și alte instalații.

Așadar un atac nuclear nu este altceva decît un sfîrșit spectaculos. Acest sfîrșit începe însă cu mult timp înainte de impactul bombei cu pămîntul. Începe cînd producția de moarte fură de la gura copiilor hrana, cînd bibliotecile se transformă în țevi de tun, cînd energia, materiile prime, resursele Terrei sînt absorbite năvalnic și comprimate în instrumentele execuției capitale care se prepară globului fără sentință, fără tribunal, fără vină. În numele victoriei nebuniei asupra rațiunii.

RADU BUDEANU ■

Anul 3797...

Personajul despre care va fi vorba este recomandat de săptămînalul „Paris Match” drept savant, astronom, colaborator al NASA, astrolog și amator în deșinț psihice. Mișcîndu-se slobod și dezinvolt în atîtea domenii, dl. Maurice Chatelain era fără îndoială cel mai indicat să ia textele vechi de peste patru secole ale lui Nostradamus, faimosul prezicător al viitorului omenirii, și să le treacă prin ordinatoarele, prin teoria relativității și prin multe alte teorii, pentru ca, în sfîrșit, îndărătnicele texte, care de atîta amar de vreme dau de furcă celor ce încearcă să le descifreze, să spună tot. Și dl. Chatelain ajunge la niște concluzii pe care ni le comunică fără a ne menaja cumva.

Aflăm astfel că „perioada de conjuncție planetară 1982—1988 va începe cu un război mondial și se va termina cu un

cataclism cosmic.” Iar după o perioadă de acalmie și de prosperitate, care va dura cam vreo zece ani, războiul va reizbucni în anul 1999. În ziua de 10 mai 2000, cînd „sapte planete și Luna se vor alinia de o parte și de alta a Soarelui în direcția Terrei”, se va întîmpla un nou cataclism și anume, „deplasarea polilor către Ecuator, topirea ghețurilor polare, creșterea rapidă a nivelului oceanelor și un potop mondial”. În acel moment vor intra în scenă „astronauții extraterestri aflați în așteptare de mai multă vreme pe o stațiune spațială circumterestră, pentru a ateriza și a crea o nouă rasă umană”. Un nou război mondial, care va dura 27 de ani, se va încheia în anul 2026, după care va urma o nouă „perioadă de acalmie”. Iar sfîrșitul lumii se va produce în anul 3797.

Toate aceste grozăvii, dl. Chatelain ni le face cunoscute în cartea sa „Sfîrșitul lumii”, apărută la Editions du Rocher,

Monaco. Și e bine că lucrarea a ieșit pe piață măcar acum dacă nu s-a putut mai devreme. Altfel, cum am fi aflat că, începînd din 1982 ne aflăm în plin război mondial? Ne-o spune negru pe alb dl. Chatelain și alta e situația acum! Așadar, o să mai luptăm cit o să mai luptăm pînă în 1988, după care ne vom bucura iar de vreo zece ani buni. Cum ne vom descurca la 10 mai 2000 sau în anul de sfîrșit al lumii 3797, rămîne încă de văzut. Mai e ceva timp, mai ales că autorul nostru promite că are în pregătire încă o carte. Poate ne va da în ea și sfaturi practice. Oricum, pînă una-alta, locuitorii Parisului pot răsufli ușurați: orașul nu va fi distrus în următorii cîteva ani, cum sună alte profeții. Mai rău e de cei din Köln: dl. Chatelain îi avertizează că ghinionul cataclismului va cădea în mod sigur asupra lor în cîteva ani.

CORNELIU VLAD ■

Alain Guillerrou la 70 de ani

Profesorul francez Alain Guillerrou, care vreme de aproape trei decenii a predat la Paris cursuri de istoria culturii, literaturii și limbii române, autor al mai multor cărți și studii asupra limbii noastre, dar mai ales al frumoasei teze de doctorat Geneva interioară a Poeziilor lui Eminescu, susținută la Sorbona în 1963, împlinește șapte decenii de viață, din care aproape o jumătate de secol de muncă didactică și științifică închinată cunoașterii și difuzării culturii și limbii noastre în lume.

A. Guillerrou și-a câștigat mari merite în cadrul colaborării culturale franco-române, făcîndu-se cunoscut în mediile

universitare prin lucrările sale tipărite de mai bine de trei decenii la Paris: Manual de limba română, cu texte de studiu, comentate, index gramatical și glosar, 1953 (după ce tradusese în 1950 romanul lui Mircea Eliade Maitreyi); antologia: Texte de studiu în română, alese și comentate, 1960; Eșeu asupra sintaxei propozițiilor subordonate în română, 1962, lucrare complementară la teza de doctorat (citată mai sus și tradusă de noi, cu G. Parvan, tipărită în colecția Eminesciana de la Iași în 1977). A urmat traducerea Răscoalii lui Rebreanu în franceză (ediție de lux, 1966) și studiile asupra primelor poezii eminesciene și asupra neologismelor în română.

Ca vechi colaborator la catedră al lui A. Guillerrou în anii 1965—1967, am organizat împreună în martie 1967 un simpozion românesc în mijlocul studenților parizieni ai secției de studii romanice, am putut publica în frumoasa lui revistă

Vie langage pagini despre relațiile românei cu franceza, păstrînd amintiri frumoase despre zelul și atașamentul profesorului francez față de cultura, folclorul, limba și tradițiile noastre. Din inițiativa lui s-a organizat și excelentul simpozion Eminescu după Eminescu la Sorbona în 1973, ale cărui comunicări s-au tipărit apoi tot în colecția Eminesciana. Recent, A. Guillerrou a îngrijit ediția nouă a enciclopediei La Roumanie din seria „Guides Fleus”, contribuind la aducerea la zi a datelor despre civilizația noastră de azi, scriind o prefață de antologie despre specificul și valorile spirituale ale poporului nostru.

Lucrările și atașamentul românesc îi dau dreptul prof. A. Guillerrou la stima și omagiul nostru la împlinirea frumoasei vârste de 70 de ani.

GH. BULGAR ■

Comerț cu nostalgie

Mai întîi, în noiembrie 1981, s-a organizat o primă licitație de amplasare la Cinecittà. Pentru cine nu-și amintește să precizăm repede că este vorba de cunoscutele studiouri cinematografice din capitala italiană, unde, de-a lungul anilor, au fost văzuți atîția monștri sacri italieni și străini, fie ei regizori ca Fellini, Visconti sau De Sica, actrițe precum Sophia Loren, Claudia Cardinale, Monica Vitti sau Ana Magnani, actori ca Marcello Mastroianni și Gian Maria Volonte. Timp de o lună, anticari și colecționari din toată Italia (dacă nu și din afara ei) au licitat 7 785 diferite mobile și obiecte de epocă aparținînd firmei de decoruri creată de frații Armando și Alberto Cimino, creată în anul '30, odată cu debutul filmului cu sonor. A fost, scriu ziarele, cea mai fabuloasă vizare la licitație din analele cinemaului și nu avem motive să nu le credem.

În acest sens, unul dintre vestigiile anticari desemnați cu organizarea vizării preciza sec: „Ocazii de acest fel nu se ivesc decît o dată la o sută de ani”. Au figurat în catalog zece de comode și dulapuri (cea mai prețioasă este considerată o mobilă franceză Louis XIV din lemn de trandafir), o frumoasă colecție de bronzuri japoneze, diverse vase chinezești, tapiserii marocane și persane, „secrtaire”-uri folosite în ultimul film al lui Visconti, nenumăratele lustre, lampadare și oglinzi — circa 5 000 scaune diferite forme etc. Licităția a fost organizată de moștenitorii fraților Cimino care, iată-i, s-au văzut la strimtoare în condițiile în care, de mai multă vreme, la Cinecittà „sufală” un ciudat „vînt” care seamănă la efecte cu acel faimos al sudului: usucă multe, dacă nu aproape totul în calea sa. Desigur, metaforic vorbind. Așadar, faimoasele studiouri de ieri au rămas fără cîteva din obiectele care — și ele — au contribuit la atmosfera și personalitatea filmelor din perioada lor de aur. Studiourile Cinecittà, susțin organizatorii afacerii, nu mai au viitor! Și atunci ei au apelat la sentimentele nostalgice ale celor cu bani.

Dar licitațiile se poartă și în domeniul, mai nou, al rock-n-roll-ului. Și astfel, o lună mai tîrziu față de Cinecittà, la 22 decembrie, The Beatles, Elvis Presley, Rolling Stones „au fost cap de afiș al primei mari licitații de obiecte aparținînd vârstei de aur” a cunoscutului dans — cum transmiteau atunci agențiile de presă. Au fost semnalate ca participante aproximativ 500 persoane — britanice sau nu — majoritatea cvadragenare cu părul grizonat; au mai venit „cîteva bătrîni ai modei anilor '60” și foarte foarte puțini tineri (cu bani!). La Sotheby s-au licitat aproape 300 articole — costume de scenă, fotografiile, reviste îngălbenite de vreme, scrisori adresate admiratorilor, pierdute (!?) de acestea și alte obiecte, disparate și adesea insignifiante. Valoarea lor — 105 320 lire sterline. Un om de afaceri japonez, cu 13 000 lire a „cucerit” discul de aur al cunoscutului album semnat The Beatles „Sergent Pepper” după care, bucuros, a mai cumpărat obiecte pînă la 50 000 lire, dar a mărturisit că detestă muzica pop și n-a cumpărat lucrurile respective decît pentru a-și face reclamă supermagazinului său! Un disc-jockey de la radio Liverpool, orașul natal al celor patru Beatles, vrînd să creeze un muzeu în memoria lor, a cumpărat o baterie ce a aparținut lui Paul McCartney și consola de mixaj a discului „Imagine” de John Lennon. În fine, să mai scriem că The Beatles au eclipsat pe Elvis Presley!

De ce a organizat sobra Sotheby licitația respectivă? Pentru că asemenea celor de la Cinecittà, și ea crede în viitorul comerțului cu nostalgia rock-ului!

DUMITRU CONSTANTIN ■

Din „Panorama”

Ferestre întredeschise

Ni se pare clar că, de la un timp, în aria fotbalului se simte o adiere de aer proaspăt. Prestațiile internaționale vin să susțină, primele, această afirmație și credem că atât egalul de la Florența (în fața campionilor lumii) cât și calificarea Craiovei (în dauna unor echipe repute) trebuie privite ca o consecință logică a muncii depuse pe plan intern, mai temeinică și mai lucidă ca altădată. Cîțiva oameni meritoși și pasionați (între care, la loc de frunte, Mircea Lucescu) și-au unit eforturile spre a scoate fotbalul românesc de sub semnul rutinei și al jumătăților de măsură, urmărind să purifice atmosfera unui sport obișnuit să-și fure căciula singur și să caute, la nesfârșit, scuze pentru înfringeri. Deși abia la început (e greu să schimbi o mentalitate), intervenția lor a dat, gîndim, cele dintii roade. Această nouă orientare și-a pus pecetea și peste consfătuirea la care au fost invitați, săptămîna trecută, toți factorii cu responsabilități în fotbal (conducători, antrenori, medici etc.). Problemele au fost dezbătute sincer, lucrativ, critica și autocritica fiind îndemnate să se exprime. Pentru prima dată, după multă vreme, s-a discutat cu cărțile pe față, de aceea ne permitem să apreciem că respectiva consfătuire a însemnat, în punctele ei esențiale, o reușită.

Dar în fotbalul românesc mai sînt multe de făcut. Ferestrele lui sînt, azi, întredeschise, mai e pină cînd ele vor ajunge să fie date de pereți. Fonduri importante, de pildă, iau drumul unor investiții nerentabile și e suficient să menționăm că, în 1982, Clubul „Lucafașul” (a cărui producție e la limita rezistenței minime) s-a bucurat de un buget de exact 2 659 000 lei! Asta în timp ce cele 52 de centre de copii și juniori au primit alte 5 350 000 lei! Bani, să ne fie iertată expresia, aruncați pe apa simbetel. Altă neconcordanță flagrantă: 27 dintre antrenorii diviziei B (socotită, nu-i așa, cea dintîi rezervă a performanței) sînt retribuiți prin plata cu ora, ei înșelînd deopotrivă fotbalul și producția! Că toți acești tehnicieni (ca și cei din divizia A), unii din ei re-

marcabili, pot fi schimbați după bunul plac al cluburilor și asociațiilor (Viorel Mateianu, de exemplu, continuă să fie, și în prezent, legat de Brăila), asta e o altă poveste, asupra ei vom zăbovi cît de curînd.

Pentru îndreptarea lucrurilor, am înaintat, chiar în această pagină, o serie de propuneri. Unele mai vechi, altele mai noi, toate însă, după opinia noastră (și nu numai), actuale, menite să contribuie la bunul mers al fotbalului. Uneori ni s-a răspuns, altele nu (se va reintroduce sistemul suspendării după două cartonașe galbene? Se va renunța la obligația folosirii, în diviziile B și C, a juniorilor? etc., etc.). Vom pleda astăzi, cît mai concis, pentru repunerea în drepturi a Comisiei de apel a F.R.F., pe care însăși federația a desființat-o (trezindu-i sarcinile în competența Biroului federal), încălcînd, ea însăși, regulamentul pe care l-a elaborat și pe care toți ceilalți au, firește, obligația de a-l respecta! Măsura, pe lîngă că a fost nejustificată, în condițiile în care, în turul de campionat încheiat, fotbalul nostru s-a confruntat cu serioase probleme disciplinare (s-au acordat 349 de cartonașe galbene, cu 100 mai multe decît în aceeași perioadă a anului competițional precedent), a fost, repetăm, ilegală. Regulamentul de organizare a activității fotbalistice stipulînd, la pagina 19, „Componența și atribuțiile Comisiei de apel”, menționînd: „Comisia de apel are drept scop să judece toate apelurile introduse de cluburi (asociații), jucători, arbitri, antrenori etc. împotriva hotărîrii luate de Colegiul central al antrenorilor, Colegiul central al arbitrilor, Comisia centrală de competiții și disciplină, Comisia centrală de copii, juniori, tineret și fotbal de masă etc.”.

Si-atunci?! Să fi considerat F.R.F. și, implicit, C.N.E.F.S. că restul comisiilor sînt infailibile?! Posibil, dar greșit. Pentru că, de pildă, Comisia centrală de competiții și disciplină (celebra „comisie Frodea”, aflată la sursa abuzivei eliminări a Craiovei din Cupa României) s-a întrunit în ședința din 5 august 1982 în mod nestatu-

tar, cu 3 membri prezenți din 7! Ea mai mult. Biroul federal (a cărui agendă e, de cele mai multe ori, încărcată) a judecat și el, adesea, la limita regulamentului, unul dintre vicepreședinții F.R.F. participînd la numai 6 din cele 14 întruniri ținute în 1982. Ca să nu mai zicem că fotbaliștii membri ai Biroului n-au fost (probabil) cooptați decît pentru a „rotunji” componența organului respectiv, Dudu Georgescu luînd parte la o singură ședință (din 14), iar Iordănescu la două! De acord, să-i pedepsim drastic pe jucători, cînd e cazul, dar să le și dăm dreptul, legal, de a se apăra! Toate aceste argumente (ca și altele) susțin, considerăm, necesitatea reînființării Comisiei de apel, abrogată în mod neregulamentar, ilegal. Legat de asta, simțînd nevoia unei precizări sînt pregătite la F.R.F., spre a fi înaintate Biroului federal, o serie de cereri de transfer de la divizia A la A, cereri care incalcă, s-o spunem rîspicat, regulamentul în vigoare. Acesta stipulează că, iarna, jucătorii pot fi legitimați numai de jos în sus. Să fim bine înțeleși. N-avem nimic împotriva ca Turcu, de pildă, să-și schimbe echipa și să treacă de la F.C. Argeș la Steaua. Treaba lui, a cluburilor respective. Dar Turcu (ca și cei în situația lui) trebuie să țină cont de regulamentul, care regulamentul interzice, în această perioadă a anului, transferuri ca acesta! În aceste condiții, Biroului federal nu-i rămîne decît să respice regulamentul, adică să respingă, să nu ia în considerare, asemenea cereri, ce contravin spiritului unui regulament pe care el însuși l-a legiferat, de comun acord cu conducerea cluburilor divizionare.

Cum spuneam, la ora de față, ferestrele fotbalului românesc sînt întredeschise, lăsînd să pătrundă o adiere de aer proaspăt. E un început, dar pe acest drum, al redresării, mai sînt multe de întreprins. Pentru fotbalul nostru, această iarnă trebuie să fie, obligatoriu, un sfetnic bun. Există altfel riscul ca el să se întoarcă de unde a plecat, cufundîndu-se din nou în mediocritate.

OVIDIU IOANIȚOIA

Omul care joacă

Tăcînd despre altceva

Se poate spune că în această perioadă de intrerupere a jocurilor oficiale, fotbalul a hibernat mai puțin decît în ultimii ani. Dacă nu s-a jucat propriu-zis, preocupările dirigitorilor au fost destul de fervente, încercîndu-se „împropătarea” sau îmbunătățirea loturilor, o grijă sporită față de soarta schimbului de miine și destul de multe discuții referitoare la ce ar trebui să joace echipele în această. se pare, nouă etapă în care pornește fotbalul nostru.

Prima problemă, aceea a atît de comentatelor transferări, este un pămînt mișcător pe care orice pas făcut este imediat măturat de vînt sau te poate scufunda. În acest domeniu se poate totul și nimic. Deși sînt reglementări cît de cît viabile, ele nu sînt conforme cu realitatea invocată și trăită de cluburi, așa încît de multe ori te poți aștepta la manevre și lovituri machiavelice din partea tuturor. Și eu cred că toate comentariile eventuale ale zvonurilor despre mișcarea de jucători dintr-o parte în alta nu au sens și nici nu pot rezolva nimic, deși pot avea... sare și piper.

Alta timp cît jucătorul nu va fi legat de clubul său printr-un contract real și rezonabil pentru ambele părți, la fel cum un muncitor de la „23 August” este în contract cu fabrica sa, iar acesta se poate desface sau el își poate cere transferul, nu vîd vreo altă rezolvare cît de cît mai apropiată de adevăr a acestei aparent delicate probleme.

În ceea ce privește grija față de soarta jucătorilor de miine, schimbul de opinii pe teren și în sală româno-olandez de la sfîrșitul lui decembrie, la Brașov, mi se pare binevenit. A fost un prim pas mai deosebit, destul de sugestiv, dar care este încă mic. El a dovedit încă o dată cît de înzestrat poate fi micuțul nostru fotbalist la o vîrstă în care este încă egal cu semnul său de pretutîndeni.

Eram în 1975 la Rossendaal, înaintea unui joc pentru calificarea echipei noastre olimpice și am asistat în deschidere, cîteva minute bune, la o partidă de copii de 12-13 ani. M-au impresionat și prin realismul cu care jucau, dar mai ales prin atitudinea tactică ce era identică cu ceea ce se juca în lume la cel mai înalt nivel în acel moment. Știam că acești copii olandezi, care mîncîncă în fiecare seară la ora șase în mijlocul familiei, fac în jur de 4 ore sport pe zi și lucrul acesta se vedea în ținuta și în potența lor fizică. Poate că acum lucrurile s-au mai schimbat, tînzînd și el pentru o specializare timpurie în sport, precum și pentru crearea unei personalități de exprimare în teren. Noi, fiind preocupați de cîțiva ani de aspectul fizic în selecție, iar el grijulii cu importanța creativității neîngrădite tehnico-tactice (am auzit de la unul din cei mai tehnici jucători pe care l-am avut fotbalul nostru, acum antrenor de copii, că erau capabili să treacă cu mingea pe picior printr-un culoar înțesat de lume), concluzia e firească. Numai împrumutînd unii de la alții prin cunoaștere, fizic sau tehnic, vom putea să dobîndim ceea ce nu ne este specific și să perfecționăm ceea ce ne aparține. E bine totuși să ne imaginăm ce s-ar fi întimplat ca scor dacă i-am fi întîlnit pe terenuri normale și nu în sală, acolo unde putem dovedi cît de „mingicari” sîntem. Așa cum ne-a promis, ne va spune ce s-a întimplat, la vară, tot Mircea Lucescu, din Olanda.

Istoria devine puțin mai dramatică puțin mai încolo. Ce se întimplă că la ei, ca și la alții, copiii talentați devin jucători valoroși, de bază în echipele lor ca și în cea națională, la o vîrstă mai fragedă, iar la noi se pierd dacă nu toți, majoritatea? Chiar dacă în ultimul timp stăm puțintel mai bine, răspunsul și la această posibilă dilemă este cunoscut de apropiații fotbalului nostru, toți tăcînd însă filozofic, parcă despre altceva, atunci cînd ar trebui să răspundă sau să încerce să facă ceva. Trebuie să recunoșc, aduce a tact.

CORNEL DINU

Vali sau Anișoara ori poate amîndouă?!

Marti, în sala de atletism a complexului sportiv „23 August”, le-am cîntat pe cele două valoroase săritoare în lungime ale noastre. Vali Ionescu s-a antrenat dimineața, plecînd apoi acasă să-și facă bagajele. Anișoara Cușmir, care deocamdată locuiește în hotelul sportivilor (ea este de curînd transferată la Steaua), n-a venit decît după masă în sală, pentru prima săritură a anului. A doua zi, miercuri de dimineața, Vali, Anișoara și antrenorii lor, Mihai Zaharia și respectiv, Ion Moroiu, urmau să plece pentru două săptămîni în R.F.G., la Sindelfingen, locul obișnuit de pregătire al selecționatei olimpice vest-germane. Am profitat de ocazie pentru a schimba cîteva cuvinte cu cei doi antrenori. Iată ce ne-au spus ei.

— Așadar, stimat Mihai Zaharia, începe o nouă perioadă de pregătire pentru eleva dumneavoastră. Cu ce gînduri pocițiți ia drum în '83?

— Pregătirea propriu-zisă am început-o mai de mult, cu antrenamente la munte. Sîntem în perioada cînd volumul de muncă este mai important decît intensitatea, concursurile și rezultatele mari le-am programat în vară. Vreau să cîștigăm tot ce se poate cîștiga în '83.

— Cum merge Vali?

— Merge foarte bine. Nu avem în obiectiv un nou record mondial în sală (6,83 în momentul de față), dar el ar fi putut fi bătut chiar simbătă de Vali... Plecînd, amînm acest „amînmunt” pentru 5 februarie, cînd au loc Campionatele naționale de sală. Dar nu vom merge la C.E. „indoor”, la Budapesta. Sacrificăm totul pentru sezonul de vară.

— Nu e nici un secret că există o mare concurență între Vali și Anișoara, o concurență care le-a făcut pe amîndouă mai bune, mai ambițioase. Credeți că anul 1983 va stabili care este mai valoroasă?

— Nici n-ar fi bine să dăm un verdict. Vali și Anișoara, atît de diferite prin stil, se completează extraordinar, se stimulează prin rezultate, iar de cîștigat în primul rînd sportul românesc are de cîștigat. Am mai spus asta, dar afirmația e valabilă cu atît mai mult anul acesta.

— 1983 va fi anul revanșei pentru Anișoara Cușmir, tovarășe Ion Moroiu?

— Îmi place să cred că da. Nici anul trecut n-a fost rău, dar se putea mai mult. Acum, pentru 1983, vrem să facem un... schimb de locuri. Anișoara are aceleași obiective ca și Vali, tot 7,25 m, Universiada și Campionatul mondial, dar sigur că nu va fi ușor. Am început pregătirea încă din noiembrie, la cabana

DUMITRU GRAUR

Cronica șoselei

S-au întîlnit din nou, dar nu la... spital

Discuție între trei tineri internați pentru dezalcoolizare. „Eu i-am spus tatei, cînd ne-am luat rămas bun la poarta spitalului: Am o singură și mare rugă-mînte la mîla: să-mi lăși mașina. Cine știe cum, s-ar putea să am nevoie de ea. Nu mă refuza, te implor!” „Cum adică, ce nevoie să ai tu, aici, de mașină? Ce, te-am adus la spital să te plimbi ori să te tratezi? Mai faci și vreo prostie cu mașina, că tu doar ești specialist în d-alde-astea”. Pină la urmă, babacul a cedat și eu am parcat mașina frumuseț, uite, chiar pe străduța de vizavi”. Și tînărul, alîntat de colegi cu numele de Gin (după bătura lui preferată), le arată Skodița care se vedea perfect de la geamul spitalului. „Tare mi-ar place mă, Ginică, să mă perfecționez și eu în conducerea mașinii. Mă arde parcă sufletul de dorul volanului”. „Nu-i nevoie, Ionică, mamă, să umbli cu aluzii, te învață teica de o să-i faci pe concurenții de la Monaco să părăsească de invidie cînd te-or vedea la volan”. Ionică e nebun de fericire. Știe să conducă dar nu așa cum ar dori el. Zilnic, pe ulițele comunei unde se afla amplasată

unitatea sanitară respectivă, instructorul și elevul său se antrenează.

„Unde mergeți flăcăi?”, îi întrebă portarul la prima ieșire. „Păi... uite aici, la doi pași, să ne luăm o conservă”. „Bine, dar e 9 seara, magazinul e închis”. „Am aranjat noi cu gestionarul să ne aștepte”. „Bine băieți”. Apoi, cînd omul de la poartă vedea pachetul de Snagov cum i se strecoară în buzunar, nu-i mai întrebă nimic.

S-a terminat și cu stagiatura celor trei la „facultatea de dezintoxicare”. Pe foaia de ieșire din spital scria doar „ameliorat”. Doar nu era să scrie „vindecat”, cînd ei „rădeau” pe-nfundate cite trei jumătăți a cite „trei stele”, în fiecare seară, mai ales de cînd Ionică făcuse o constatare interesantă, și anume, că abia după 500 de grame de coniac, talentul lui de pilot sportiv este pus cu adevărat în valoare. După ce a ieșit din spital, i-a declarat măică-si că, fiind convalescent, nu poate risca încadrîndu-se din nou la șantier. „Să-mi mai aerisesc creierul, mamă, să mă plimb, să mă conduc...”. „Ce naiba să conduci? Poate trotinetă, pe care o ai de cînd erai puști, ori pe Tanța, de braț, la cinema”. „He, hei, ce știi mata, mamă, ce-a devenit feciorul dumitale?”. „Știi bine, un bețiv mai mare ca înainte, care, în plus, nu mai muncește. Parcă eu nu văd cum se adună sticlele în camera ta?”. „Beau puțin, doar juma de coniac pe zi, și asta pentru formă”. „Ce formă, mă?”. „Mata nu cunoști expresiile astea de specialitate, mamă. Adică beau un pic să con-

duc mai bine, mai cu fantezie”. „Și de unde mașină?”. „Îmi mai împrumut prietenii”. Mama face un semn cu mina care poate avea multe semnificații și se îndreaptă spre bucătărie.

Ionică operează seară de seară. Ce-l drept, nu fură nimic din mașini. Face contactul direct și le plimbă prin oraș pină se termină benzina în rezervor.

Pină la urmă, cum era și firesc să se întimple, a fost prins. Zbură, nu rula, cu un Fiat 850, noaptea pe la 2 și numai după o urmărire de aproape o oră încheiată cu o blocare cu trei autocamioane, a „depus armele”.

„Ieri tocmai pilotam o Dacia 1300, relatează el. Nu știu ce-i făcuse proprietarul, că avea un demaraj trăznet, nu alta. Mă simțeam în largul meu. Era pe la vreo 10 seara. Unul cu căciula îmi face semn de pe trotuar. Reduc viteza și-i întreb din mers, ce vrea?”. „La gară, pierd trenu!”. „O albastră și te duc”. „În regulă”, zice el și dă să se urce. „La mine plata înainte”. Omul scoate suta de lei și mi-o pune în mină. „Hai sus, imi pare rău că nu ți-am luat mai mult și pentru curcanii ăștia care-mi murdăresc frumusețea de tapițerie”.

„Merg eu vreo 2 km și-mi vine o idee: oprim puțin neică. Ce să-i faci, nevoile fiziologice sînt nevoi. Băui cam multă bere. Mata n-ai nevoie?”. „Ba da”, zice sateanul. „Atunci, du-te mai încolo, după colț”. Eu, între timp, o tulesc spre mașină, pornesc motorul și demarez puternic. Tot n-aveam curcani pentru sărbători. Omul

își dă seama tîrziu de păcăleală. Începe să strige: „Stai, bre, unde fugi, mă, fără mine?”

„O iau spre casă. Mă gîndesc să abandonez mașina la vreo 200-300 m și apoi să merg pe jos, să-mi mai dezmoțesc picioarele, că-n ultimul timp mai mult cu limuzina mi-am făcut veacul. Ghinion, nu reușesc să parcurg de la despărțirea de țaran nici 3 km și mi se termină benzina. Iau un taxi, imi zic, și ajung acasă exact ca un barosan. Opresc un taximetru, culmea, și asta îmi cere banii înainte. Scot suta luată de la „clientul meu” și i-o dau. „Cum adică, dom-le, eu nu prezint încredere? Uită-te măcar la curcile astea, hrănite cu... nucă. Păi numai astea fac un miar”. Mergem noi ce mergem și șoferul îmi face propunerea să cobor. Culmea, și el băuse multe ceaiuri diuretice și reclama „treabă mică”. Cobor, mă îndepărtez de mașină și mă opresc în vederea operației propuse de șofer. Aud un demaraj puternic. „Bine dom-le, imi zic, chiar toți ne-am făcut hoți? Îmi luă și suta și curcanii”.

Vorba lui Anton Pan: „Ce-i luat de haram, de haram se duce”. Cit despre prietenii de spital ai lui Ionică, care adăseră și ei la modul de viață al pilotului de formula 1, s-au întîlnit în final, cu Ionică în arestul miliției.

VICTOR BEDA

De la setea de cultură la starea de creație

Localități: Miercurea Ciuc, 3.I.1983, orele 18, sala Casei de cultură; Gheorghieni, 4.I., orele 18, Sala Casei de cultură; Toplița, 5.I., orele 16 și 20 al doilea spectacol, Sala Casei de cultură; Bistrița, 6.I., orele 18, Sala Sporturilor și în 8.I., orele 16 primul spectacol, 20 al doilea spectacol; Năsăud, 7.I., orele 16, primul spectacol și 20,30 al doilea spectacol, Sala Casei de cultură.

Durate: Miercurea Ciuc 5 ore, Gheorghieni 5 ore și 30 minute, Toplița 3 ore și 30 minute primul spectacol, 4 ore și 30 minute al doilea spectacol, Bistrița 6 ore și 30 minute primul spectacol, 3 ore și 45 minute al doilea spectacol, 5 ore și 30 minute al treilea spectacol; Năsăud 3 ore și 45 minute primul spectacol, 5 ore al doilea spectacol.

Număr de spectatori: Miercurea Ciuc - 1000; Gheorghieni - 800; Toplița - 1000 în ambele spectacole; Bistrița - 13000 în cele trei spectacole; Năsăud - 1600 în cele două spectacole;

Calitatea spectacolelor: Spectacolele din județele Harghita și Bistrița Năsăud, bune în totalitatea lor, și-au desemnat pe cele excepționale la Toplița, Năsăud și Bistrița.

Atmosfera: La Miercurea Ciuc și Gheorghieni, atmosfera de început a spectacolelor, rezervată și temperată, a fost dezlănțuită spre finalul lor. La Toplița, Năsăud și Bistrița atmosfera extraordinară, receptivă și caldă detașându-se poate și pentru că au fost evitate mult timp din traseele obișnuite ale cinaclului.

Noutăți: Au debutat elevele Simona Rusu și Banyo Reyko, care au dansat pe cîntecul „Săcră banalitate”; Doina Dărăban, contabilă, a cîntat curat „Woman in love”; Lelia Vaida clasa a IV-a, a cîntat acompaniată de inginerul Ionel Pușcaș, „Ce poate avea un copil” (George Târnea); eleva Liciția Stana Singeorzan a recitat „Un falnic glas” (Ion Birseanu) și a înlocuit vocea lui Ion Hagiu la cîntecul „Căciula”, cucerind prin prospețime și dezinvoltură; Debutază elevele Carmen Bulgăr și Eugenia Mușat. Tot la Bistrița a debutat bine grupul „Prefix 990” cu piesa „Omni rock”. Au revenit în cînaclu: Cornelia Butnaru, cu două cîntece populare, George Munteanu, Gheorghe Ani, Befoj Rompăd, Anca Ranga și Loredana Romănu. Au lansat piese noi formația IRIS: „Menajerie inutilă” și „Cîntec de april”, compoziții proprii. Raul Cirstea „Vedere din Salzburg” (versuri Adrian Păunescu); Ionuț Văduva a susținut un recital Bach.

Aportul organizatorilor: Pentru modul în care s-au implicat în rezolvarea problemelor extrem de dificile și complexe impuse de organizarea manifestărilor noastre din județele Harghita și Bistrița-Năsăud, Cînaclul Flacăra mulțumește conducătorii de partid și factorii de decizie ale acestor două județe, tovarășilor Iosif Szasz, prim-secretar al Județului de partid Harghita, și Mihai Marina, prim-secretar al Județului de partid Bistrița-Năsăud.

De obicei, sarcina organizării spectacolelor Cînaclului Flacăra se află în seama activiștilor U.T.C. Ca o excepție, de la această regulă, primarul orașului Toplița, tovarășul Toader Bendriș, a contribuit, fără să anuleze aportul organizatorilor U.T.C., prin solicitarea și căldura cu care ne-a înconjurat în răstimpul sederii noastre, la rezolvarea problemelor pe care le-a ridicat intenția satisfacerii unei mari cereri în raport cu posibilitățile oferite de o capacitate redusă a sălii. Spectacolele de la Toplița și Năsăud, precum și cele de la Miercurea Ciuc și Gheorghieni, au reclamat nevoia ridicării unor săli noi, pe măsura setei de cultură a acestor localități, la fel de mari din acest punct de vedere ca toate marile centre ale țării. Exemplul primarului din Toplița a demonstrat că problema culturii nu e doar atributul unui factor specializat, ci a oricărui om de suflet și de omenie, indiferent de funcția pe care o ocupă. Aceleași cuvinte bune despre organizatorii din Miercurea Ciuc, Gheorghieni, Năsăud și Bistrița.

E greu să scrii despre spectacolele ieșite din comun. Cel mai greu e să scrii despre lucrurile de excepție. Despre fiin-

țele de excepție. Despre părinți, bunăoară. Pentru că ar trebui să vorbești numai în superlative, iar superlativele sînt foarte puține și sărace în expresivitate, tocmai prin absolutul lor, care depășește puterea de percepție umană. Spectacolul de la Bistrița a fost un spectacol ieșit din comun. La nivelul celor mai bune spectacole ale Cînaclului Flacăra. Numai că în ultima vreme, în toate orașele mari, Cînaclul Flacăra a susținut spectacole ieșite din comun. Se ajunge la situația paradoxală ca până și ieșirea din comun să devină în cele din urmă un loc comun asemenea tuturor elementelor naturii. Iarba e un loc comun, lumina e un loc comun, apa e un loc comun, dar cit de profunde sînt aceste locuri comune și cit de greu e să scrii ceva nou și esențial despre ele!

I. Ospitalitatea orașelor mici și marea lor sete de cultură

Înainte de întîmplările excepționale de muzică și poezie din Bistrița zilei de 8 ianuarie, Cînaclul Flacăra a mai susținut un spectacol la Miercurea Ciuc, unul în Gheorghieni, două la Toplița și două la Năsăud, legînd prin artă județele Harghita și Bistrița-Năsăud, ca pe două lentile ale unui binoclu imaginar cu care începutul acestui an ar putea scruta eternitatea. Poate că prezența patinoarelor din orașele Miercurea Ciuc și Gheorghieni în imediata apropiere a sălilor de spectacole a contaminat într-o oarecare măsură începutul spectacolelor din aceste orașe aflate la polul românesc al frigului, însă finalul lor a reușit de fiecare dată să topească gheața cu flacăra spiritului investit în artă, invitîndu-i pe hocheiștii și patinatorii din sală să plutească pe incandescenta stărilor de spirit ale cîntecelor noastre.

Și la Toplița sala s-a dovedit neîncăpătoare pentru entuziasmul incandescent al publicului venit să aplaude întîmplările cînaclului!

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

La Gheorghieni, de exemplu, spectacolul părea că se va încheia la ora 23, însă abia în clipa cînd finalul plutea în aer, ultimele cîntece au fost recepționate cu atita căldură, încît Adrian Păunescu a simțit că în acea clipă poate începe de fapt seria a II-a a spectacolului. „Consider că n-am stat degeaba pe scenă — a spus conducătorul cînaclului — și am făcut ceva extrem de important pentru această clipă din viața dumneavoastră, gîndindu-mă la răceala de la care am pornit și la sincera căldură umană cu care comunicăm acum”. Excepționale, de altfel, au fost și momentele cînd sala a cîntat la unison cu talentata Ildiko Szabo refrenul *Baladei lui Iancu* și a înregistrat pentru filmul cînaclului cîntecul popular „Foie verde spic de piine” cîntat de Tatiana Filipoiu.

Spectacolele din orașele mici au un farmec al lor cu totul aparte. De obicei, sălile au o capacitate cu totul redusă de a satisface marea nevoie de cultură a acestor orașe în care sentimentul izolării și al provincialismului este trăit mult mai acut decît în alte părți. Oamenii vin în aceste orașe la Cînaclul Flacăra, ca și cum ar fi vorba de unul din cele mai importante evenimente din viața lor, asemenea unei nașteri sau căsătorii. Săliile au, de obicei, balcoane înalte, foarte aproape de tavan, încît atunci cînd oamenii se ridică în picioare, par niște copii întorși după mulți ani acasă și izbîndu-se cu capul de pragul de sus al ușii. „Niciodată poate, nici în satul meu natal, n-am fost așa emoționat ca aici, la Toplița, cînd vă simt atît de aproape de noi încît parcă sîntem cu ochii închiși și vă vedem în noi înșine” (Adrian Păunescu). Starea de eveniment se face simțită încă din clipa cînd intrăm în aceste săli: scenele sînt pregătite ca pentru o mare sărbătoare. La Toplița, de exemplu, pe masă era o vază cu garoafe lîngă care îl aștepta pe Adrian Păunescu o casetă de lemn, iscusit lucrată, pe care era gravat un emoționant citat din Nicolae Iorga. Pînă și fața de masă era o tapiserie pe care scria cu litere țesute artistice „CENACLUL FLĂCĂRA”. Eșarfe mari de drapele îm-

podobeau fundalul scenei, iar portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu era însoțit de un citat semnificativ din doctrina sa. Întregul spațiu al scenei, cu covoare persane pe jos, era gîndit ca pentru a întîmpina un mare eveniment nu numai artistic, ci și social, confirmat întru totul de valoarea cîntecelor Cînaclului Flacăra. Sigur că o asemenea ambianță solicită o anumită solemnitate și atunci Adrian Păunescu mizează mai mult pe dimensiunile profunde ale actului de cultură, care este cînaclul nostru.

Însă în afara celor întîmplări propriu zis pe scenă, de-a dreptul emoționantă a fost solitudinea cu care organizatorii i-au primit pe membrii cînaclului în culisele scenei, cu atît mai mult cu cit spectatorii, obișnuiți să vadă doar fața artistică a cînaclului, uită uneori că în spatele imaginii de fațadă, membrii cînaclului sînt totuși oameni. Menținerea în formă a condițiilor artistice, a prezenței pe scenă, e condiționată în egală măsură și de regimul alimentar. Numai sportivii de performanță știe toate acestea? Arta nu e și ea o performanță? La Gheorghieni, de exemplu, imediat ce am ajuns în clădirea Casei de cultură am fost invitați într-o sală cu oglinzi, unde ne aștepta, o dovadă de civilizație și ospitalitate unică pînă acum, cel puțin, în viața cînaclului: în mijlocul unei mese încărcate ca de Revelion, printre coșuri cu mere și portocale, pe un carton încadrat cu flori de colț și mușchi verzi de stîncă (sîntem în 4.I.1983), scria cu caracterele celui mai bun simț plastic: „La mulți ani Cînaclului Flacăra!” Ceea ce ne-a prezentat directorul I.C.S.M.-ului, Gheorghe Fodor, era și acesta un bufet rece, dar după ce am văzut această performanță de bun gust și solitudine mi-am dat seama că nu e destul un sandviç și o cafea pentru

cul. Momentul a meritat să fie filmat. Impresionant, de asemenea, era faptul că în sală se aflau mulți țărani bătrîni, bărbați și femei, cu cojoacele și portul lor specific locului. Cîntă și la Năsăud vocile locului: Gheorghe Munteanu și Gheorghe Ani. Emoționantă de-a dreptul a fost prezența tulburătoare a elevei Lelia Vaida, clasa a IV-a, care a cîntat acompaniată de Ionel Pușcaș „Ce poate un copil” (versuri George Târnea). Cam la aceeași vîrstă a debutat pe scena cînaclului și Ildiko Szabo, cîntăreașă din Arad, care acum are 20 de ani și cîntă piese nu numai din repertoriul internațional (Feelings), ci și „Balada Iancului” și cîntece populare maghiare. Este cu atît mai semnificativ faptul că Ildiko Szabo cîntă în limba ei maternă într-o zonă puternică a spiritului național cum este Năsăudul, cu cit însuși poporul român a știut, din nefericire, prea mulți ani din istoria sa ce înseamnă să nu poți cînta în limba leagănului matern. Tocmai de aceea mi s-a părut firească starea publicului din Năsăud, cînd a început să cînte cu Ildiko Szabo refrenul cîntecului: „Sus, sus, sus, la munte sus” și mai ales faptul extraordinar că acest cîntec prin care destinul lui Iancu a ieșit din istorie și a intrat în circulația vie a mitului, este cîntat în egală măsură de români și de maghiari. De altfel, la Năsăud, prefațînd cîntecul lui Valeriu Penișoară, Adrian Păunescu a ținut o adevărată lecție de istorie vorbind despre Avram Iancu și necesitatea acută ca istoria reală a poporului român să fie cunoscută de generația tinăra.

II. Starea de creație a unui muncitor instalator

Nu știam însă ce să scriu despre spectacolul extraordinar din Bistrița, pentru că orice voi scrie nu va întrece, nici măcar nu va echivala în cuvinte ceea ce s-a întîmplat în fapte, în viața a trei mii de oameni care au trăit șase ore din viața și bucurie a comunicării. Acesta e Cînaclul Flacăra în primul rînd: nu un spectacol de artă, ci un fel de comunicare umană, comunicare prin toate mijloacele posibile și imaginabile, comunicare totală între toți oamenii de pe scenă și din sală.

În această stare eram la sfîrșitul spectacolului, cînd băieții strîngeau sculele. Tocmai cînd mă pregăteam să ies din clădirea casei de cultură am văzut pe trepte un om mic de statură, nebarbierit, cu o subă muncitorească pe el. Am crezut la început că e vreun paznic, pînă în clipa cînd m-a întrebat de Adrian Păunescu: „A plecat. Cred că a plecat!” În clipa aceea s-a oferit să mă conducă pînă la hotel. Simțeam că omul e într-o stare de comunicare deosebită, dar nu l-am stîrnit, l-am lăsat să se desfașoare singur, firesc. Am aflat că lucrează la instalațiile de încălzire, apă caldă și aer condiționat ale unei întreprinderi, că în acea zi a avut loc un accident mortal într-o secție a altei uzine alăturate, că tot în acea zi și-a scos nevasta din spital, că fiind pur și simplu răvășit de cele trăite în acea zi a simțit nevoia să lăsa undeva să se limpezească. Și a nimerit ca prin minune la Cînaclul Flacăra. „Am făcut școala profesională la Cluj și Școala de măștri aici, în Bistrița. Uneori îmi fac procese de conștiință, că fiul mei n-au nici cea mai vagă idee despre istorie, despre adevărata noastră istorie. Ceea ce se face în școală și la T.V. e unilateral. Aici, la Cînaclu se spun lucrurile pe nume și e un mare curaj a spune lucrurile pe nume, curaj pe care școala nu-l are și nici măcar noi, părinții, în fața propriilor copii. De aceea aș vrea să-mi aduc și copiii la cînaclu. Aici totul se întîmplă firesc. Mi-au plăcut și reacțiile mai vehemente ale lui Adrian Păunescu pentru că sînt omenești, neartificiale, ca viața!”

În clipa în care am ajuns în fața hotelului, am simțit pur și simplu că nu mă pot despărți de omul acesta doar așa. Era în sufletul său o tensiune frumoasă, ceva ce nu te lăsa parcă să te despărți de omul acesta simplu, ceva ce m-a făcut să simt cu putere că în clipa aceasta omul din fața mea e mai mult decît un simplu muncitor, un instalator oarecare la o întreprindere oarecare, ci un om care ar putea spune ceva foarte important. Îl simțeam pe omul acesta în starea unei puteri mai presus de puterile sale. Îl simțeam în comunicare cu omenia celei mai largi comunități imaginabile de oameni. Și atunci mi-a venit ideea. Omul acesta, în clipa aceasta ar putea scrie. Are tensiunea de comunicare a unui artist. A unui mare creator chiar! Ce-ar fi să-l invit la hotel și să-l rog să scrie tot ce simte în clipa aceea? A acceptat invitația mea neașteptat de firesc: „Cred că aș fi vrut să-i mulțumesc per-

ION ZUBAȘCU

(Continuare în pagina 15)

Flacăra. Redacția, București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod. 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Tudor Octavian, Mihai Pelin, I.D. Goia, Dumitru Eliade, Dorin Sălăjan) - 14 57, 25 66; Secția cultură învățămînt (Nicolae Grigore Mărășanu, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu) - 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Lionel Nițescu, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) - 25 58, 21 30; Secția știință, urgențe, cînaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanțoia, Liviu Timbus, Cici Iordache, Dan Birlădeanu, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, George Cușnarencu, Elena Ghera, Vasile Măneac, Constantin Dragomir, Sorin Postolache) 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție Nicolae CRISTACHE - 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENE - 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU